Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 77. évfolyam, 31. szám ■ 2012. augusztus 5. ■ Szentháromság ünnepe után 9. vasárnap Ára: 250 Ft

„Jézus ezzel a tettével és kijelentésével a szukkót ünnepének minden szimbolikus mozzanatát önmagára vonatkoztatta. És mi Jézuson tájékozódunk, különben bennragadunk az *Ószövetség* világában.”
Fonyódligeti visszhang ▶ *9. oldal*

„Egyre gyakrabban hívő pszichológust keresnek. Ilyen értelemben gyorsabban lesz egy közös alapunk, de a lelki gubancokat kibogozni nem sokkal könnyebb, mint a nem hívő embereknél.”
Beszélgetés dr. Komlósi Piroska pszichológussal ▶ *13. oldal*

„Hálát adunk-e nap mint nap ép bőrünkért? Mit üzennek nekünk a gyilkos villámok?”
Isten nyila? ▶ *15. oldal*

Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében! ▶ *2. oldal*
Szélrózsa sincs tövis nélkül ▶ *3. oldal*
Koldusok és kéregetők ▶ *5. oldal*
Petőfi hite ▶ *6. oldal*
Esküvői kalandok – Daróczi Csabával ▶ *7. oldal*
Interjú Solymár Gábor nyugalmazott lelkésszel ▶ *10. oldal*

Találós kérdésünk: Vajon felvételünk az alábbi tudósításban vagy a vezércikkben említett evangélikus „üdülőnek” otthont adó balatoni település – azaz Révfülöp vagy Szárszó – part menti vizében készült fiataljainkról? (A megfejtést következő lapszámunk 15. oldalának alján közöljük.)

SEMPER REFORMANDA

„Nos, szeretnéd magát Krisztust szolgálni és őt ápolni? Nosza, rajta! Ott van melletted a beteg felebarátod. Menj oda hozzá, és szolgáld őt, és megtalálod benne Krisztust, nem személyesen, hanem az igéjében. Ha nem akarod vagy nem szeretnéd felebarátodat szolgálni, akkor hidd csak el, hogy ha Krisztus maga lenne ott, akkor ugyanezt tennéd, és otthagynád őt. Hiszen ez nem más nálad, mint csupán egy csalfa gondolat – amit a mihaszna önhittség teremt –, hogy szeretnéd szolgálni Krisztust, ha ő itt lenne. Ez mind hazugság. Aki Krisztust testben szeretné szolgálni, az szolgálja a felebarátját. Ezt figyelmeztetésül és vigasztalásul mondom a gyalázatos megfutamodással és a rémülettel szemben, amellyel az ördög ránk támad, hogy Isten parancsolata ellenére hanyagoljuk el a felebarátunkat, és a bal oldalon vétkezzünk (Mt 25,31–46). Fordítva is igaz ez, néhányan vétkeznek a jobb oldalon is, túl vakmerőek, és kihívják maguk ellen a veszélyt, úgy, hogy az Istent kísértik, és mindent elodáznak, amivel a dögvész és a pestis ellen védekezhetnének. Ők semmibe veszik az orvosságokat, és nem kerülik el azokat a városokat, ahol pestis volt, és azokat a személyeket, akik ebből felgyógyultak, hanem iszogatnak és játszanak velük, ezzel akarják bizonyítani merészségüket, és azt mondják: ez Isten büntetése; ha meg akarja őket őrizni, akkor ezt meg fogja tenni gyógyszerek és igyekezetük nélkül is. Ezt nem Istenbe vetett bizalomnak, hanem istenkísértésnek hívják. Isten alkotta a gyógyszert, és ő adta az értelmünket, hogy a testünket irányítsa és gondozza, hogy az egészséges legyen és éljen.”

▶ *Luther Márton:* Elmenekülhetünk-e a halál elől? *(Kovács Áron fordítása)*

Egyedülálló közösségben

▶ **Lapzártánkkor, július utolsó napján zárult a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) Női Missziója által évente megszervezett alkalom, az egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciája. Az első ilyenre 1997-ben még Albertirsán, az alberti gyülekezet vendégházában került sor, azóta viszont töretlenül a révfülöpi Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ ad otthont a rendezvénynek.**

Áldásosztás a konferencia záró istentiszteletén

Idén ismét sikerült elérni, hogy ne csupán rászoruló édesanyák éljenek a konferenciával egybekötött üdülés lehetőségével, mert – egy egyedülálló édesapa személyében – az „erősebbik nem” is képviseltette magát a július 24-én kezdődött alkalmon. Neki egyébként különösen is örültek a részt vevő édesanyák, hiszen – orvosként – szakmai tanáccsal is szolgált az egyik délelőtti program során.

A konferencia témáját egy *Túrmezei Erzsébet* által fordított vers címe *(Nem ejt hibát)* foglalta össze, jóllehet a napi bibliatanulmányok, előadások sorra azokat az élethelyzeteket elemezték, amelyekben az ember könnyen gondolhatja úgy, hogy Isten megfeledkezett róla. A szenvedéssorozatnak kitett Jób és a kitartóan imádkozó Illés példája ugyanakkor a jelen nehézségeivel küzdők számára is bátorítást tudott közvetíteni…

A szakmai előadásokat két evangélikus szakember – *dr. Erős József* pszichiáter és *Túri Krisztina* lelkész – mellett a református Bethesda-kórház munkatársai – *Dányi Zoltán* pasztorálpszichológus, illetve *Szalma Anna* szociálpedagógus tartották.

Az esztendőről esztendőre hűséges szolgálatot végző lelkipásztorok mellett az idei konferencián képviseltette magát egyházunk gyermek- és ifjúsági osztálya is, amely jelentős mértékben támogatta meg a kicsinyek délelőtti foglalkozásait.

Hogy Isten „nem ejt hibát”, azt – némi humorral szólván – saját bőrükön is megtapasztalhatták a konferencia résztvevői, hiszen délutánonként mindvégig napos, igazi strandidőnek örvendhettek.

■ BPM

Mi van a kulacsban?

■ Prőhle Gergely

Ha kinézek balatonszárszói szobánk ablakán, ugyanazt látom, mint életem első hét nyaranak szép emlékű napjain. Az öregedő fűzfák mögött a tó változatos színei, háttérben az északi part lankáival.

Amikor hét évvel ezelőtt először jöttünk nyaralni a frissen felújított üdülőbe, a gyerekkori látvány mármár olyan hatással volt rám, mint *Proust Az eltűnt idő nyomában* című regényének főszereplőjére az a bizonyos teasütemény.

Sorra jöttek vissza a több mint negyven évvel ezelőtti emlékek, hangulatok, ízek, egy-egy karakteres arc, jellegzetes hanghordozás, szóhasználat. Első emlékeim az egyház tágabb közösségéről: szigorú tekintetű vagy vidám, zárkózott vagy beszédes üdülőkről, szenvedélyes pecásokról, kedélyes fröccsözőkről, focikedvelőkről és az úszás szerelmeseiről, akiket olykor a tréfás kedvű budavári kántor válogatás nélkül megtréfált. Hiszen fürdőruhában mindnyájan egyformák vagyunk, függetlenül attól, hogy ki a teológiai tanár, a püspök, a felügyelő vagy az irodai alkalmazott, avagy az egyszerű gyülekezeti tag. A harmónium hangja a jellegzetes szagú ebédlőben tartott istentiszteleteken vagy az *„Ó, terjeszd ki…”* esti közös éneklése mélyen bevésődött az emlékezetembe, persze sok más gyülekezeti, családi élmény mellett.

Amikor a Szélrózsa találkozó megnyitójára igyekeztem, legalább egy délután erejéig kiragadva a hivatali foglalatosságokból, a kőröshegyi völgyhídon kinézve az autó ablakán – mint mindig – most is a szárszói hangulat ragadott magával, miközben a találkozó címe, a *Meríts!* imperatívusza járt az eszemben.

Amikor megérkezvén én is megkaptam a Szélrózsa-kulacsot, és megláttam a nyitó istentisztelet kellékeit, sejtettem, hogy igen tág tere nyílik az éltető vízzel kapcsolatos képzettársításoknak – igehelyeken innen és túl. A sok gyerek és fiatal társaságában pedig – amellett, hogy végtelenül szerencsétlenül éreztem magam a lazára „hangszerelt” hivatali öltönyömben – nem gondolhattam másra, mint a saját harminc-negyven évvel ezelőtti kérdéseimre, élményeimre: mit merítettem én akkoriban, s e merítésből mi maradt meg mára.

Nagy irodalma van a felnőtté válás folyamatának, s e művek végső kérdése mindig az, hogy vajon hova tűnik, s egyáltalán miért tűnik el a jelzős szerkezetként oly gyakran használt gyermeki ártatlanság, gyermeki őszinteség. *Kölcsey Parainesisében* jelzi annak veszélyét, hogy a felnövekvő ifjú egyre gyakrabban szemléli, „amint a legszentebb nevek… álorca gyanánt használtatnak gonosz célokat eltakarni”. A színes tintákról álmodó *Kosztolányi* a gyermekkorban megrajzolt világ ideáját sírja vissza. S ha már Szárszó, ne feledkezzünk meg az őszinte emberként még ordító, toporzékoló *József Attiláról* sem.

Hová lesz az őszinteség, mi lesz, ha már nem ordíthatunk, ha óvatosságból, kíméletből vagy önérdekből, taktikai vagy akár diplomáciai célok érdekében – immáron felnőttként – hallgatunk, mert hallgatni arany; vagy ugyan vizet prédikálunk, de mégis inkább bort iszunk? És vajon mi kell ahhoz, hogy eljussunk arra a saját esendőségünkkel kapcsolatos tisztánlátásra, amelyről Pál apostol beszél a *Római levélben: „Hiszen amit teszek, azt nem is értem, mert nem azt cselekszem, amit akarnék, hanem azt, amit gyűlölök.”* (Róm 7,15)

Vajon mikor és hogyan mondjuk el gyerekeinknek, hogy még a szent ember sem mindig szent? Hogy a gyermeki ártatlanság, az ordító őszinteség elvesztése együtt jár a bűnbeesés „érdekességével”, amelyet a jóra való törekvés foglal keretbe. Pál meghökkentő szillogizmusával: *„Ha pedig azt cselekszem, amit nem akarok, akkor elismerem a törvényről, hogy jó.”* (Róm 7,16) A Szélrózsa korosztálya talán már átérzi az apostoli realizmus súlyát, s tán azt sem gondolja, hogy minden vízről szóló prédikáció egyet jelent a prédikátor absztinenciájával, akár gyülekezeti, akár annál tágabb körben.

Mint ahogy magam is az évek múltával jöttem rá, hogy az egykori szárszói idill mögött mennyi tettetés, indulat, intrika és besúgás húzódott, hogy a saját gyerek- és ifjúkori emlékeimben élő, vidám, lélekkel teli evangélikus egyház nemcsak a számos kiváló, közösségteremtő lelkész munkájának és a Szentlélek erejének volt köszönhető, hanem sok esetben kellett hozzá sajnos a rezsimmel való megalkuvás és a lelki korrupció is.

Ülök a szárszói parton, és olvasom *Korányi András* kiváló könyvét *Káldy Zoltánról.* A kötet címe – *Hanem szeretni is* – jelzi, milyen ellentmondásos lehet egy egyház, egy ember élete. Ebben az összetettségben megkülönböztetni és mérlegre tenni a jót és a rosszat s így véleményt alkotni nagyon nehéz feladat.

Ítélkezni nem a mi dolgunk. Ám ha a Szélrózsa-kulacsba a legfogékonyabb korukban lévő ifjú evangélikusok mostanság elég vizet merítenek, ha lelkészeik, idősebb hitsorsosaik őszintén beszélnek velük Pál apostol és egyben a saját dilemmáikról, akkor jó eséllyel meg fogják tudni különböztetni a víz és a bor ízét saját magukban és a külvilágban is. A kettőt összekeverni pedig átvitt értelemben soha, de – *in concreto* – egy meleg nyári napon a Balaton partján annál inkább érdemes!

A szerző a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője

Oratio œcumenica

Mennyei Atyánk! Hálásak vagyunk neked, hogy szóltál hozzánk ma is igéden keresztül, és köszönjük neked, hogy Jézusért mi is megszólíthatunk téged imádságban.

Köszönjük, hogy igédben leleplezed a mi bűneinket, és Jézus keresztháláért megbocsátod a mi vétkeinket, ha megvalljuk őket neked. Bocsásd meg, Istenünk, hogy olyan sokszor csak meghallgatjuk a szavadat, még ha csodálattal is, de később úgy élünk, mintha nem is lennél. Kérünk, adj nekünk igaz megtérést és képmutatás nélküli, engedelmes, új életet, hogy el tudjuk hagyni a gonoszságot, és ne a bűnben, hanem benned tudjunk gyönyörködni.

Könyörgünk egyházadért. Add, hogy minden lelkész, tisztségviselő és gyülekezeti tag meglássa tőled jövő feladatát. Add, hogy észrevegyük mindazokat magunk körül, akiket ránk bíztál. Hadd tudjunk szeretettel fordulni mindenki felé, és add nekünk Szentlelkedet, hogy bátran tegyünk bizonyságot Jézusról. Kérünk, adj ébredést országunkban, és ebben használj minket úgy, ahogy jónak látod.

Könyörgünk hazánkért. Kérünk, ismertesd meg magad minden vezetőnkkel, és adj bölcsességet nekik, hogy jó döntéseket tudjanak hozni ebben a nehéz időszakban.

Kérünk a kisgyermekekért. Add, hogy megkapják mindazt, ami az egészséges testi-lelki növekedéshez szükséges.

Kérünk a fiatalokért. Add, hogy ne csak a televízión és interneten keresztül éljék át a sport és a közösség örömét, hanem a személyes találkozásokban is. Kérünk a gyermek- és ifjúsági táborokon részt vevőkért és azokért is, akik még nem is hallottak rólad igazán. Add, Urunk, hogy minél hamarabb megismerhessenek téged, hiszen látod, hogy egyre több és gonoszabb veszély fenyegeti őket, melyekbe nélküled belerohannak.

Kérünk a felnőttekért. Add, hogy minél többen jó példák lehessünk a Krisztus-követésben. Kérünk, te tartsd össze a házasságokat, családokat, adj bölcsességet a szülőknek. De kérünk, te töltsd be a szétszakadt családokban élők életét is. Könyörgünk azokért, akik a sok munka után egy kis szabadsághoz jutnak. Add meg nekik, hogy valóban ki tudják magukat pihenni akár otthon, akár nyaraláson. De kérünk, te gondoskodj azokról is, akik pihenni kényszerülnek, pedig szívesen dolgoznának.

Kérünk az idősekért, betegekért, szenvedőkért. Te adj nekik erőt a hőségben, gyógyulást a betegségből és türelmes segítőket melléjük. De ha mégis el kell menniük ebből a világból, add, hogy veled tudjanak átmenni az örökkévalóságba. Könyörgünk a gyászolókért. Add, Urunk, hogy megtapasztalhassák ebben a helyzetben is a te jelenlétedet.

Kérünk, áldj meg mindnyájunkat, hogy bölcsen tudjunk élni mindazzal, amit kapunk tőled.

Köszönjük, Istenünk, hogy meghallgatsz minket Jézus Krisztusért. Ámen.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 9. VASÁRNAP – 2TIM 2,19–21

Nem tiszták – krisztusiak!

A VASÁRNAP IGÉJE

Az egyház történetében, de talán a saját magunk életében is megtapasztalhattuk, hogy ugyanúgy rombolta, rombolja az egyházat az, amikor emberi eszközökkel akarjuk „megtisztítani", mint az, amitől meg akarjuk tisztítani.

Többnyire a legnemesebb szándékok vezetik a nyilvánvaló bűnökkel, tévtanításokkal szemben azokat, akik úgy gondolják, hogy ezeket ki kell irtani az egyház közösségéből. Az eredmény mégis az egyház testén ejtett, nagyon nehezen begyógyuló seb, szakadás lett. A máglyák mögött is a tisztaság vágya állt. Az egyház közösségében megtapasztalt bűnök, fogyatékosságok, tévtanítások láttán olyan természetesnek tűnt az ezekre adott válasz: kiirtani, kiközösíteni, véget vetni neki… A középkorban még intézményesült is a „vadászat", és az intézmény hatékonysága azzal volt mérhető, ha minél több tévtanítót, bűnöst fogott a célkeresztbe, és küldött a máglyára.

Talán remélhetjük, hogy az egyház életében vége ennek a korszaknak. Vagy ha nagyon őszinték vagyunk, ma mintha megint felerősödnének azok a hangok (lehet, hogy épp a miénk), amelyek sokkal nagyobb szigor, sokkal egyértelműbb állásfoglalás és lépések után kiáltanak az egyház életében tapasztalt, sokak által nyilvánvaló bűnnek, tévtanításnak vélt jelenségek kiirtása, megszüntetése érdekében.

Mai igénk ebben a folyamatban nagyon kijózanítóvá, sőt felszabadítóvá válhat, és segíthet abban, hogy a tisztogatási, leszámolási harcukba belefáradt, megkeseredett katonák helyett azok maradhassunk, akikké elhívattunk: Krisztus élő közössége.

Krisztus élő közösségének határait, létét sohasem emberi szándékok jelölik ki és teremtik meg. Emberi szándékokkal – legyenek azok akár nagyon is nemesek – csak szűkíteni vagy tágítani, azaz mindenképpen csak mássá tenni tudjuk Krisztus egyházát. Mássá, mint amivé elhívta az, akié a közösség, az egyház.

A máglya tüzében nemcsak az elítélt égett el, hanem kiégett ott az egyházból maga Krisztus is. A máglya körül már nem az egyház, Krisztus tanítványai álltak. Indulataikkal, gyilkosságukkal magukat is kizárták abból a közösségből, amelyet elvileg védeni akartak.

Az egyház, a Krisztus által életre hívott közösség mindenestül Krisztusé. Tisztaságát, lényegét nem az határozza meg, hogy a közösség egyes tagjai mit gondolnak egymásról, hanem kizárólag az, hogy milyen a kapcsolatuk Krisztussal. Ha az egyházhoz fűződő kapcsolatukat a mellettük lévőhöz való kapcsolatuk határozza meg, akkor megszűnt a középponttal való kapcsolatuk, és ezáltal saját magukat zárják ki a tényleges, a valódi Krisztus-közösségből.

Mert a pecsét egyrészről az, hogy *„ismeri az Úr az övéit".* Ő ismeri. Elsősorban neki van kapcsolata mindenkivel a közösségben. Ő hívott el mindenkit, ő akar megtartani mindenkit, ő akarja a közösséget mindenkivel.

Ha hisszük, hogy Krisztus képes kimondani mindenkinek az elhívó, teremtő szót: *„Kövess engem!",* akkor nem kételkedhetünk abban, hogy ezt annak is kimondta, akit nagyon nehezen viselünk el a közösségben. Az élethelyzetek, az élettörténetek, a meghallás, az engedelmesség formái pedig nagyon változatosak lehetnek. A bűnös asszonynak nem a vámszedő asztalt kellett otthagynia, Zákeusnak nem a halászhálót.

Az egyháznak soha nem az a baja, hogy nem elég tiszta, hanem az, hogy nem krisztusi. Így az egyházhoz tartozóknak elsősorban nem azon kell fáradozniuk, hogy életvitelükben, gondolkodásukban tiszták legyenek, hanem azon, hogy krisztusiak. A csak tiszta, de nem krisztusi olyan, *„mint a zengő érc vagy pengő cimbalom" – „semmi".* És ugyanígy annak, aki az életével vagy – ha tetszik – bűneivel küszködik, nem arra van szüksége, hogy megmondjuk, mi a rossz benne, hanem Krisztusra – csak és kizárólag Krisztusra.

Ez a pecsét másik oldala. Ugyan nagyon jó szándékúnak tűnik annak a sémának a megkövetelése, hogy „hagyd el bűneidet", „térj meg", és aztán méltóvá leszel arra, hogy Krisztus közösségébe kerülj, mégis nagyon-nagyon hamis és lehetetlen. „Tisztán" nem lehet Krisztus közelében lenni, Krisztus közösségét csak az elhívó szó teremti meg, amely minden élethelyzetben, minden élettörténetben, akármilyen bűnök fogságában megszólal és teremt.

Így nekünk, akik azt gondoljuk, hogy azon kell fáradoznunk, hogy mások számára is felerősítsük a szót, az Igét, nem lehet más dolgunk, mint Krisztust hirdetni. Egyedül Krisztust.

Folyamatosan azon sopánkodunk, hogy – legalábbis itt, Európában – egyre jobban veszítik el az egyházak a „híveket", hogy nem tudjuk megszólítani környezetünket, hogy nem tudjuk „vonzóvá" tenni az egyházhoz-gyülekezethez tartozás életformáját. Erőtlennek, hatástalannak érezzük azt az elhívó szót, amelyről azt gondoljuk, hogy mi (is) közvetítjük. Szépen ki is alakítottuk az arany-, az ezüst-, a cserép- és faedények sematikus hierarchiáját, „ismerjük" is már egymást annyira, hogy szavai, tettei alapján azonnal tudjuk a másikról, hogy ő aztán igazán arany, ő meg az értéktelen fa. Magunkkal foglalkozunk, frusztráltak, enerváltak vagyunk, és sokszor már nem is marad más „harcterünk", mint a saját közösségünk.

De nem lehet, hogy alapvetően az a bajunk, hogy túl sokat foglalkozunk saját magunkkal, a közösségünk bajaival – és egyre kevesebbet Krisztussal? Nem lehet, hogy Krisztus olyan elvvé, dogmává merevedett közöttünk, amellyel mérni lehet a közöttünk és körülöttünk lévőket? Nem lehet, hogy már csak sémákban vagyunk képesek gondolkodni, és régen kiveszett belőlünk Krisztus „életszerűsége" – ahogy bármilyen úton, bárki mellett egyszer csak váratlanul megáll, és megszólít: *„Kövess engem!"?* Nem lehet, hogy „csak" az a bajunk, hogy már nem hiszünk annak erejében, akié az egyház, aki elhív – minket is és mindeneket?

Felszabadító a mai igénk: nem nekünk kell aggódnunk azért, hogy mi lesz az egyházzal, mi lesz Krisztus elhívottaival. Krisztus a keresztig menően „aggódott" ezért. A kereszt erejét mi vagy csak tompítani tudjuk emberi elvárásainkkal, vagy ajándékából élve megszabadulhatunk mindattól, ami bennünket is elválaszt Istentől és a másik embertől. Nekünk „csak" Krisztus kell, nekünk „csak" Krisztusunk lehet.

■ Kendeh K. Péter

Isten nevének segítségül hívása: Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében!

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

A sportolók tudják igazán, hogy a verseny egyik legfontosabb pillanata a start, az elindulás. Ha a start rosszul sikerül, akkor szinte biztos lehet a versenyző abban, hogy nem jut fel a dobogó legfelső fokára. Régebben többször előfordult, hogy a vasércet szállító hajók iránytűje a nagy tömegű érc hatására egy kicsit elhajlott a helyes iránytól, de ez a kis elhajlás hosszú távon azt eredményezte, hogy a hajó nem érkezett meg abba a kikötőbe, ahova indult.

Ha téves az indulás iránya, tévelygés lesz az út folytatása. Ha a kórusvezető rosszul adja meg a kezdőhangot, biztosan hamisan szól a kórus, és néhány ütem után lehetetlenné válik az éneklés. Minden más folyamatban, eseménysorban is a folytatást döntően meghatározó szerepe van az indulásnak. Miért lenne ez másképpen az istentisztelet szent folyamatában, a liturgiában?

Különféle keresztyén felekezetekben sokféle istentisztelet-kezdő mondattal találkozhatunk. Vannak közöttük hosszú és cirkalmas, de rövid és egyszerű mondatok is. Számomra az evangélikus istentisztelet nyitómondata jelenti a legtöbbet: *„Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében!"* Fölösleges ezt az egyszerű, mégis a lényeget kifejező mondatot bármivel kiegészítenünk. Ennek a rövid mondatnak súlya van, ez adja meg az istentisztelet helyes irányát és alaphangját.

Helyes irányt és alaphangot ad nekem, a lelkésznek is.

Biztonságot ad, hogy nem a magam jó szándékú ügyködésének átélője és „közönsége" a gyülekezet, hanem a Szentháromság Isten az, aki a liturgiában, a hallgatott, az énekelt igében és a szentségekben vigasztalja, erősíti földön küzdő egyházának népét. Nem a lelkész mutatványa, magánszáma az istentisztelet, hanem Isten nevében, tehát szent lényének lényegében: szeretetében, bűnbocsátó irgalmában és talpra állító kegyelmében fürödhet meg a gyülekezet.

Megerősít (konfirmál) akkor, amikor gondok, kétségek, terhek lúgozzák ki belőlem a lelkesedés erejét, hiszen biztos lehetek abban, hogy nem lesz a magam erőtlenségének áldozata az istentisztelet. Isten ereje gyakran éppen az emberi erőtlenség hátterén tűnik elő leginkább. A gyülekezettel együtt magam is átélhetem Isten Krisztusban adott páratlan ajándékának csodáját.

Máskor viszont *alázatra int.* Nagy szükségem van erre, amikor a készülés során lelkesen úgy vélem, hogy jól „sikerül" majd az istentisztelet. Ha esetleg így lesz, akkor is egyedül Istené a dicsőség, hiszen nem az én nevemben, hanem a Szentháromság Isten nevében ünnepel együtt a gyülekezet.

Fegyelmez, mert a világ legfontosabb eseményén – amikor Isten találkozik velünk – nem lehet helyük rutinból eldarált liturgikus szövegeknek, imádságoknak, hitvallásnak, szerzési igéknek. Végképp nem lehet helyük meggondolatlan és a Krisztusról szóló beszédtől távol csatangoló szavaknak a szószéken. Minden percnek tudatosnak és koncentráltnak kell lennie, és minden szónak megfontoltan és tudatosan kell elhangzania. Mérhetetlen felelősség ez, amelyet csak az Atya, Fiú, Szentlélek nevében lehet és szabad fölvállalni!

Bátorít, hogy az istentiszteleten elhangzó vagy a keresztségben körbeölelő, az úrvacsorában magunkhoz vett ige nem tér vissza dolgavégezetlenül. Nem egy idejétmúlt szertartást élünk át, nem régi történeteket porolunk le és ismételgetünk újra és újra, hanem Krisztus – aki tegnap, ma és mindörökké ugyanaz – igéjének és igéjében *önmagának* „legfrissebb kiadásával" szólít meg aktuális élethelyzetünkben.

De legalább ilyen fontos a gyülekezet válasza is: *Ámen!* Kifejezi azt, hogy a gyülekezet is tudja – és az „ámen" szó eredeti értelme szerint bizonyos is abban –, hogy nemcsak vallásos rendezvény résztvevője, hanem a Szentháromság Istennel való találkozás és közösség ünnepén vesz részt, amely csak így kezdődhet: *Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében!*

Ez az egyetlen igazi alaphangja és egyetlen helyes iránya az istentiszteletnek. És ha jó az alaphang, akkor a gyülekezet ráhangolódik az egész egyház istentiszteletére; ha jó az indulás iránya, akkor ezen az úton bizonyosan együtt haladunk a Föltámadottal.

■ Kovács László,
a Nemeskoltai Evangélikus Egyházközség lelkésze

Az *Evangélikus Élet* 2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

„A tűz után halk és szelíd hang hallatszott”

Lelkészavatás a Deák téren

Teológiai tanulmányainak elvégzése után *Darvas Anikót* július 28-án a Deák téri gyülekezetben ordinálta *Gáncs Péter* elnök-püspök.

Prédikációjának alapigéje az avatandó lelkész által a meghívóra választott ószövetségi ige (1Kir 19,11–12) volt, amely lelkészi ars poeticaként, teológiai hitvallásként hirdeti az új rákoskeresztúri iskolalelkész hitének alapját, azt az istenképet, amelyet Anikó az újonnan induló Podmaniczky János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola tanári kara, diákjai és azok szülei előtt képviselni fog. Azt, hogy az Úr ereje nem pusztító hatalomban és erőszakban, hanem a halk és szelíd szóban van.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A püspök igehirdetésében rámutatott, hogy az ősszel induló evangélikus iskolában szüksége lesz erre a hitvallásra a most avatott lelkésznőnek, és meg is van a képessége és a tapasztalata, hogy új, kreatív módon szólítsa meg a rábízottakat. Ezt a talentumát a Tamás-misék egyik főszervezőjeként évek óta kamatoztatja.

Gáncs Péter hangsúlyozta annak jelentőségét is, hogy a lelkésznő tíz évvel ezelőtt épp a Deák téri oltár előtt megkeresztelkedve merített először az élet vizéből, és most első önálló lelkészi szolgálataként innen oszthatott úrvacsorát az ünneplő gyülekezetnek.

Az ünnepi szertartást követően a köszöntések hangzottak el. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora, *Szabó Lajos* mellett a küldő Deák téri gyülekezet nevében *Smidéliusz Gábor,* a Déli Egyházkerület nevében Gáncs Péter és *Radosné Lengyel Anna* egyházkerületi felügyelő, a nyíregyháza-kertvárosi gyülekezet – ahol Anikó hatodévét töltötte – nevében *Laborczi Géza* lelkész mondta el jókívánságait. Az utóbbival egy autóbusznyi gyülekezeti tag is érkezett. A fogadó rákoskeresztúri gyülekezet sem feledkezett meg az ünnepeltről: *Nagyné Szeker Éva* lelkésznő az ünnepséget követő agapé keretében mondta el bátorító szavait.

■ Kiss Tamás

Darvas Anikó 1979-ben született Budapesten. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Radnóti Miklós Gyakorlóiskolájában érettségizett 1997-ben, majd az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar szakon szerzett tanári diplomát 2003-ban.

Egyetemi tanulmányai során belekóstolt az ELTE Természettudományi Karának fizikatanári képzésébe, valamint abszolutóriumot szerzett a bölcsészkaron magyar mint idegen nyelv, illetve finnugor szakon, és nyelvtudományi doktori képzésben is részt vett.

2012-ben végzett az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológus-lelkész szakán; egy tanévben a Helsinki Egyetem Teológia Karának hallgatója volt.

2003–2004-ben a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézet nyelvtörténeti osztályának tudományos segédmunkatársa, 2004–2008 között az *Élet és Tudomány* hetilap olvasószerkesztője, majd 2009–2010-ben irodai alkalmazott az EHE tanulmányi osztályán.

Oktatási tapasztalatokat az ELTE nyelvészeti szak- és proszemináriumain, valamint a magyar mint idegen nyelv oktatójaként az Evangélikus Hittudományi Egyetemen szerzett.

Angolul és finnül középfokon beszél, de a tanult nyelvek között felsorolhatja a németet, az oroszt, a francia-t, az észtet, a szurguti hantit, az északi hantit, a hébert, az ógörögöt, a latint és a japánt is.

Tagja a Magyar Nyelvtudományi Társaságnak, a Kalevala Baráti Körnek, és vezetőségi tagja a Magyar–Észt Társaságnak.

Szarvas megalapítására emlékeztek

Éppen kétszázkilencven esztendeje annak, hogy 1722. július 23-án a Szarvasra érkező szlovákok aláírták a letelepedési szerződést. A jeles dátumról idén is megemlékeztek a Körös-parti városban.

A helyi képviselő-testület 2002-ben nyilvánította Szarvas város napjává július 23-át. Ugyanabban az évben az evangélikus Ótemplom tövében felavatták a *letelepedési emlékkövet,* melyhez az alapanyagot Szlovákiából hozták. Azóta minden évben ezen a helyen tartják a városnapi megemlékezést.

Az évfordulós ünnepségen megjelenteket – köztük *Štefan Daňót,* a Szlovák Köztársaság békéscsabai főkonzulját és *Fuzik Jánost,* az Országos Szlovák Önkormányzat elnökét – *Mótyán Tibor,* a Szarvasi Szlovák Önkormányzat elnöke köszöntötte.

„Az egész megye, sőt az egész ország büszke lehet arra, hogy ebben a városban tizenöt generáción túl is őrzik a szlovák nyelvet és kultúrát. Nemzetiségi nyelvű oktatási intézmény is működik itt, melyet az Országos Szlovák Önkormányzat tart fenn” – hangsúlyozta beszédében Fuzik János. Hozzátette, a *báró Harruckern János György* hívására Zólyom vármegyéből ideérkezett telepesek voltak azok, akik a török pusztítás nyomán elnéptelenedett területen új várost építettek. Mint mondta, bízik abban, hogy a jövő generációi is megőrzik a szlovák ősök kultúráját és munkaszeretetét.

Babák Mihály, Szarvas polgármestere azt hangsúlyozta, hogy a város történelmének 1722 óta íródó lapjaira sok minden felkerült a kétszázkilencven év alatt. „Ma is dolgos, jólétre vágyó s a gyarapodásért tenni is képes emberek élnek itt. Szarvas befogadó város, melynek lakói ma is a magyarság összetartozását hirdetik, mert

nem felejtették el, hogy itt van a Kárpát-medence mértani közepe” – mondta a polgármester.

Az ünnepi beszédek után a résztvevők koszorúkat helyeztek el a *letelepedési emlékkőnél,* majd az Ótemplomba *(képünkön)* vonultak. *Lázár Zsolt,* a Nyugat-békési Evangélikus Egyházmegye esperese igehirdetésében emlékeztetett arra, hogy ma is olyan erős hittel kellene élnünk, amilyen annak a harmincnégy szlovák családnak volt, amelyek eljöttek a bizonytalanba, hogy új életet teremtsenek. *Horváth Z. Olivérnek,* a Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség lelkészének köszönhetően szlovák nyelvű imádság is elhangzott a templomban.

■ Babák Z.

Forrás: beol.hu / L. J., newjsag.hu

Hagyomány, hogy a városnapi ünnepség keretében az Ótemplomban adják át a város képviselő-testülete által odaítélt közművelődési és pedagógiai díjakat. Ebben az évben a pedagógiai díjat öten vehették át, köztük *Tóth Ferencné,* a Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvoda pedagógusa. A kitüntetett pedagógusok valamennyien most vonulnak nyugdíjba.

Szélrózsa sincs tövis nélkül

Aki válaszol: Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke

ÉGTÁJOLÓ

– Nagyon pozitívan vonta meg a Szélrózsa 9. országos evangélikus ifjúsági találkozó mérlegét az előző szám vezércikkében. Tényleg csak a szépre emlékezik?

– Úgy vélem, ez alapvetően életszemlélet, hozzáállás kérdése. Vannak, akik megbotránkozni mennek a Szélrózsára, és mindig találnak is valamit, amin szörnyülködhetnek… Én, mint meg is írtam, elsősorban töltekezni, meríteni megyek, és találkozni sok-sok baráttal, szolgatárssal. Természetesen nem vagyok annyira elfogult, hogy ne venném észre a hiányosságokat, ne látnám, hogy van, amit jobban, másként lehetne és kellene csinálni a jövőben. Hiszen – kicsit ironikusan fogalmazva – Szélrózsa sincsen tövis nélkül.

– Említene néhányat a tövisekből?

– Alig hihető, hogy még mindig nem tudjuk megoldani a tömegesen érkező résztvevők gyors regisztrációját. Pedig nem mindegy, hogy milyen az első élmény a találkozón: örömteli megérkezés és fogadtatás vagy hosszú sorban állás a tikkasztó napon. Nem vagyok szakember, de úgy vélem, már a Szélrózsára vivő különvonaton, útközben megtörténhetne a regisztráció és a karszalagok kiosztása. Így senki se késné le a nyitó istentiszteletet, és nem kellene későbbre tenni a programokat. Remélem, 2014-ben már ezzel a feladattal is meg fogunk birkózni.

– Apropó, 2014: van már valami elképzelés arról, hol rendezik a tizedik Szélrózsát?

– Természetesen már elkezdődött az ötletelés. Az egyik javaslat, hogy térjünk vissza a Szélrózsa szülőföldjére, Váralja környékére. Kérdés viszont, hogy a jócskán felcseperedett, 2014-ben már tizennyolc (!) éves Szélrózsa számára hogyan teremthető meg a szükséges infrastruktúra azon a környéken.

Egy másik ötlet, hogy ünnepeljük a jubileumot a fővárosban, esetleg Csillebércen. Persze ehhez az is szükséges, hogy a budapesti gyülekezetek, lelkészek is az ügy mögé álljanak. Még semmi sem dőlt el. Bátran lehet lobbizni a rendezés jogáért, amely nemcsak nagy feladat, felelősség, de komoly esély és lehetőség is a házigazdák számára.

– Milyen esélyre gondol?

– A házigazdák egyrészt lehetőséget kapnak arra, hogy megmutassák magukat és értékeiket. Ezzel remekül éltek Fonyódligeten a Somogy-Zalai Egyházmegye gyülekezetei. Nem lehetett nem megállni a sátruk előtt, ahol mindig történt valami, ahol mindig részesedhettünk vendégszeretetükben. Másrészt a házigazda esélyt kap arra, hogy felfedezze, mozgósítsa rejtett tartalékait, eddig talán még szunnyadó önkénteseit, akikre a találkozó után is számítani lehet majd a gyülekezetek építésében.

– Térjünk vissza a tövisekhez…

– Nemcsak a regisztrációnál, de az étkezéseknél is „kötelező hagyománynak” tűnik a hosszadalmas sorban állás. Tudom, hogy több ezer ember gyors jóllakatása még Jézus számára is komoly kihívás volt, de ő megoldotta. Talán még a tömegétkeztetésben is tanulhatunk a názáreti mestertől, hiszen ő nem sorba állította az embereket, hanem csoportokban leültette, és tanítványaira bízta a harapnivaló szétosztását…

Mindez manapság akár az úgynevezett „Luther-market” meghonosításával a Szélrózsán valósulhatna meg: lehetővé válna, hogy a mai tanítványok adjanak enni a tömegeknek. Az evangélikus gazdálkodók, gyülekezetek és régiók termékeiket közvetlenül felkínálhatnák a Szélrózsa éhező és szomjazó sokaságának. Ez a püspöki gasztroevangélizációkhoz kapcsolódó borkóstolások alkalmával már igen hatékonyan működött… Képzeljük el, mekkora siker lett volna például, ha *Zsíros András* medgyesegyházi kollégám egy teherautó görögdinnyével érkezett volna…

Tisztában vagyok azzal, hogy az ilyen tetszetős ötletek megvalósításának számos hatósági feltétele van, de most még időben vagyunk, hogy 2014-ig leküzdjük ezeket az akadályokat.

– A Szélrózsa többgenerációs találkozóvá nőtte ki magát. Mennyiben sikerült minden korosztály számára megfelelő szellemi-lelki táplálékot nyújtani a Balaton-parton?

– Reményeim szerint az igei alkalmakból minden nemzedék tudott meríteni. Gyenge láncszem volt viszont a közös éneklés, amely szabad téren nem könnyű feladat, hiszen nemigen halljuk egymást. Talán nem csak az idősebb korosztály hiányérzetét fogalmazom meg: szívesen énekeltem volna egy kicsit több korált. Máig sem értem, hogy a záró istentiszteleten, a „szent sátorban” például miért nem zenghettük együtt a jól ismert korált a mezőberényi fúvósok vezetésével! Biztosan sok-sok tévénéző is boldogan énekelt volna velünk együtt.

Egy másik kérdés, hogy vajon a középiskolás korosztály mennyiben talált speciálisan neki szóló programokat. Négy éve Kőszegen külön középiskolás-sátrat működtetett számukra *Mesterházy Balázs.* Ő most már Szélrózsa-atyává „öregedett”; fontos lenne, hogy egyre szaporodó gimnáziumaink iskolalelkészei tudatosan felvállalják ezt a szolgálatot, hiszen a Szélrózsa ennek a korosztálynak a megszólítására is óriási esély. Természetesen ennek előfeltétele, hogy iskolalelkészeink részt vegyenek a Szélrózsán, ami az ő speciális hivatásukban nem szabadon választható gyakorlat…

– Akadt még más tövisekbe is?

– Nem keresek többet… Töviseivel együtt is nagyon hálás vagyok Istennek ezért az illatos virágért!

■ EÉ

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

Német–magyar főtitkári találkozó Budapesten

A Német Egyházak Tanácsának főtitkára tett látogatást július 16–17-én a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa főtitkáránál. A budapesti találkozás célja a két testület közötti kapcsolatok erősítése volt.

A megbeszélésen a két főtitkár – *dr. Elisabeth Dieckmann* és *dr. Fischl Vilmos* – tanácsaik éves programjait ismertették meg egymással. Akadnak köztük olyan programok, rendezvények, amelyeket mindkét tanács megszervez. Ilyen például a teremtés napja, illetve a teremtés hete és az ökumenikus imahét. A főtitkárok már csak ezért is egyetértettek abban, hogy a két tanács között indokolt volna a szorosabb együttműködés. Hangsúlyozták az európai főtitkárok éves találkozójának fontosságát is.

Elisabeth Dieckmann – megköszönve vendéglátója meghívását – kifejezte abbéli reményét, hogy dialógusuk rövidesen viszontlátogatáson folytatódhat.

Forrás: MEÖT

Kormányzati egyeztetések az egyházakkal

▶ *Semjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes, *Balog Zoltán,* az Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) vezetője és *Hölvényi György* egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár a közelmúltban látogatást tett a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK), a Magyarországi Református Egyház (MRE), a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE), valamint a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Mazsihisz) vezetőinél. Az állami vezetőket *Ternyák Csaba* egri érsek, az MKPK elnökhelyettese; *Bölcskei Gusztáv,* az MRE Zsinatának lelkészi elnöke; *Gáncs Péter,* az MEE elnök-püspöke; valamint *Feldmájer Péter,* a Mazsihisz elnöke által vezetett egyházi képviselők fogadták. A találkozókon a kormány képviselői bemutatták az új egyházügyi államtitkárt, aki hangsúlyozta a rendszeres és kiegyensúlyozott, a cselekvő szolidaritás jegyében történő kapcsolattartás fontosságát.

A megbeszéléseken Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes felhívta a figyelmet a Magyarország új *Alaptörvényében* megfogalmazott elvekre, melyek részben átrendezik – többek között – az idősgondozással kapcsolatos állami feladatokat.

Balog Zoltán miniszter ismertette a szociális és oktatási szférát érintő változásokat, tájékoztatást adott a közfeladat-ellátás állami finanszírozásának várható változásairól. Reményét fejezte ki, hogy miután az új minisztériumi struktúrában a legtöbb – egyházak által is ellátott – közfeladatot érintő ágazat, valamint az egyházi kapcsolattartás is az Emberi Erőforrások Minisztériumának felelősségi körébe tartozik, az egyeztetések hatékonysága javulni fog.

Az egyházak vezetői kifejtették, hogy közfeladat-ellátó intézményeik fenntartására nem kérnek se több, se kevesebb állami támogatást, mint amennyi a hasonló állami intézményeknek jut. Hangsúlyozták, hogy az egyház számos formában végez az egész társadalom számára nélkülözhetetlen tevékenységet, nemcsak akkor, amikor oktatási, szociális, egészségügyi vagy kulturális területen végez szolgálatot, hanem akkor is, amikor sajátos küldetésének megfelelően hitéleti tevékenységet folytat.

A felek egyetértettek abban, hogy az állam és az egyházak kapcsolatának hosszú távú alakításában elsődleges szempont a társadalmi összefogás és a közjó erősítése.

A látogatásokkal elkezdődött az az egyeztetéssorozat, amelyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma kezdeményez a közösségi célok érdekében történő együttműködés javítására.

■ Emmi
Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága

A számvevőszék elnöke egyházunk vezetőivel találkozott

▶ Megbeszélést tartottak az Állami Számvevőszék (ÁSZ) és a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) vezetői július 17-én. A szakmai konzultáció fókuszában a közpénzügyi gazdálkodás tapasztalatai és egyházügyi kérdései álltak.

Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke, *Warvasovszky Tihamér* alelnök, valamint *dr. Elek János* erőforrás-gazdálkodási főigazgató az ÁSZ székházában fogadta *Gáncs Pétert,* a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspökét, *Prőhle Gergely* országos felügyelőt, *Kákay Istvánt,* az MEE Országos Irodájának igazgatóját és *Csorba Gábort,* az iroda gazdasági osztályának vezetőjét. Ezzel megkezdődött az egyházi találkozók sorozata, amelynek keretében az Állami Számvevőszék megbeszéléseket folytat a magyarországi történelmi egyházak vezetőivel.

Értékőrző megújulás

A találkozó hagyományosan a 2011. év értékelésével kezdődött. Domokos László az Állami Számvevőszék szervezetének átfogó megújításáról adott tájékoztatást. Az intézményvezető bemutatta az ÁSZ középtávú stratégiáját, érintette az új, projektalapú működési rendet, a megújított ellenőrzési módszertant, az ellenőrzési fókuszokat, valamint az év során elkészült jelentéseket is.

– Tevékenységünk mind az ellenőrzések számát, mind az ellenőrzött területek nagyságát tekintve egyedülálló. Az elmúlt évben sor került többek között a főváros, a BKV Zrt. és az önkormányzati középszint átfogó vizsgálatára is – mondta Domokos László.

Beszámolójában az ÁSZ elnöke kitért arra, hogy az Állami Számvevőszék kiemelt figyelmet szentel a „jó kormányzás” támogatásának. Az intézmény ennek érdekében indította útjára a közpénzügyi gazdálkodás legjobb gyakorlatait bemutató szemináriumsorozatát, amelyet az elnök az egyházi vezetők figyelmébe ajánlott.

Napirenden az egyházi gazdálkodás ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék elnöke a találkozón a belső kontrollrendszerek ÁSZ által feltárt hiányosságairól is szót ejtett. Domokos László elmondta, hogy különösen a vezetői elszámoltathatóság terén tapasztalt az Állami Számvevőszék magas kockázatot jelentő hiányosságokat.

Prőhle Gergely országos felügyelő kiemelte, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház komolyan veszi az átlátható és ellenőrizhető gazdálkodás alapelveit. Ennek jegyében vezették be azt az új elektronikus könyvviteli rendszert, amely lehetővé teszi, hogy az országos vezetés naprakész információkkal rendelkezzen a gazdálkodás eredményességéről. Mindezek mellett új, a szervezeti és funkcionális függetlenség kritériumainak megfelelő belső ellenőrzést is működtetnek.

– A változtatásoknak köszönhetően több területen is tapasztaltuk a feladatellátás hatékonyságának és szabályosságának javulását – mondta az országos felügyelő.

– Egyházunk részletes, mindenre kiterjedő éves beszámolója megfelel a modern könyvvizsgálati elvárásoknak is – fűzte hozzá Csorba Gábor gazdasági osztályvezető.

Belső kontroll az egyházi intézményrendszerben

Domokos László a konzultáción arra is felhívta a figyelmet, hogy a jövőben jelentős mértékben nőhet majd az egyházak által ellátott közfeladatok száma, a közpénzfelhasználás volumene. Tény, hogy az egyházak gazdálkodásának ellenőrzésére az utóbbi évtizedben nem került sor, s ez az átlátható és hatékony közpénzügyi gazdálkodás szempontjából komoly kockázatot hordoz. Az Állami Számvevőszék ezért várhatóan már a jövő évben előkészíti az egyházak működésének átvilágítását.

Válaszában Gáncs Péter elmondta, hogy az evangélikusok már évekkel ezelőtt felvetették az egyházak ellenőrzésének szükségességét, így most is támogatják az Állami Számvevőszék kezdeményezését. Az egyházi vezető az ellenőrzések érzékeny pontjai között említette az egyházak speciális jogállását és a hagyományokból következő működési jellegzetességeiket.

Domokos László szerint épp ezért célszerű lenne, ha az ellenőrzési módszertan kialakításában az egyházak is tevékeny részt vállalnának. A Magyarországi Evangélikus Egyház készen áll az együttműködésre – hangsúlyozta az MEE elnök-püspöke.

■ Gergely Szabolcs
Forrás: aszhirportal.hu

HIRDETÉS

HIRDETÉS

Felhívás – egyházzenei konferencia

Egyházunk egyházzenei bizottsága az országos iroda oktatási osztályával közösen egyházzenei konferenciát szervez szeptember 13-ától 15-éig Gyenesdiáson. Várjuk az evangélikus egyházi iskolákban ének-zenét tanító kollégák és a gyülekezeti énekkarok karnagyainak jelentkezését erre az alkalomra.

Bővebb tájékoztatót az *egyhazzene.lutheran.hu* honlapon lehet rövidesen olvasni.

A részvételi szándékot kérjük szeptember elejéig jelezni a gusztav.kendeh@lutheran.hu e-mail címen.

Egyházzenei bizottság

HIRDETÉS

Meghívó ökumenikus istentiszteletre

„Abban az országban fogtok lakni, amelyet őseiteknek adtam. Az én népem lesztek, én pedig Istenetek leszek.” (Ez 36,28)

Tiszteletteljes szeretettel meghívjuk augusztus 19-én 18 órára a Budai Református Egyházközség templomába (1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 3.) az állami ünnepünk előestéjén ökumenikus közösségben megrendezendő ünnepi istentiszteletre.

Steinbach József, a MEÖT elnöke
Dr. Fischl Vilmos, a MEÖT főtitkára

Koldusok és kéregetők

A Magyar Evangéliumi Rádió szerkesztőjeként sok riportot készítek a keresztény élet gyakorlati kérdéseiről. A közelmúltban *Szeverényi János,* a Magyarországi Evangélikus Egyház országos missziói lelkészét kérdeztem arról, hogyan viszonyuljunk helyesen az utcán, aluljárókban, templomok ajtajában kéregető emberekhez. Hiteles forráshoz fordultam, hiszen ő lelkészként heti egy napot áldozott arra, hogy a VIII. kerületi családsegítő központ utcai szociális munkásaként tapasztalatokat gyűjtsön.

– Hallottam már dicsekedni kéregetőket, hogy egyhavi bér többszörösét gyűjtik össze a balekoktól. Ilyenkor megkeményíteném a szívem: nem! Aztán igék jutnak eszembe, és elbizonytalanodom.

– Bár az utcán élő emberek nagyon sokfélék, mégis azt állítom, nem kell mindenkinek adni. Sőt! A koldusok világa igencsak megkérdőjelezhető. Sokan maffiákban dolgoznak, s őket keményen büntetik, ha nem hozzák a várt bevételt. „Egyéni vállalkozók" is vannak, akik ügyesen átvágják az embereket. Sokszor lelki és szellemi zsarolással élnek, olyan mondatokat küldenek utánunk, amelyek szíven találnak. Máskor ránk ijesztenek.

Általánosságban arra jutottam, hogy alig adok az utcán. Én nem ismerem az egyén életét, és így nem is tudok segíteni rajta. De ha az Úr vezet, az más…

– Akkor csak úgy menjünk tovább?

– Ha megmozdul a lelkünk, irányítsuk olyan helyre, ahol személyesen veszik fel vele a kapcsolatot. Beszélgetnek vele, áttekintik az életútját, s felfedik azokat a pontokat, amelyek előidézték a bajt. Motiválják, támpontokat adnak neki, ahonnan elindulva ki tud kerülni nehéz helyzetéből. Természetesen ez nem az egyén dolga, erre a feladatra szakképzett emberek vannak. Az akut helyzetet azonnal kezelni kell, a többit pedig sorjában. Ha ezt a felkarolást szívesen veszik, akkor már könnyebben fogadják a lelki megújulást is ezek az emberek. Lehetséges, hogy éppen a mi segítségünkkel fog valaki hitre jutni.

– Értem, ez a hatékony segítés menete. De ha mégis adok neki?

– Ezzel sokszor csak fokozom a bajt. Magamat ugyan próbálom megnyugtatni, de őt továbbgördítem kiüresedett, méltatlan állapotú sorsában. Sokan eljutnak odáig, hogy erőszakosak lesznek, és távol tartásukhoz még a templom bejáratánál is határozott keresztény férfiak segítségére van szükségük az oda betérni kívánó hívőknek.

– Megszólal bennem Jézus szava: „Éheztem, és ennem adtatok…, amikor megtettétek ezeket akár csak eggyel is…, velem tettétek meg."

– Igen, mindenkinek van egyéni feladata a segítségnyújtásban, de nem mindegy, hogy hol és kinek nyújtunk segítséget. A megoldást koncentrikus körként képzeljük el. Akik közel állnak hozzánk, azokért tartozunk elsősorban felelősséggel. Család, szülők, rokonok, gyülekezet, barátok, munkatársak, szomszéd… Mesterünk sem úgy gondolta, hogy összevissza, kontroll nélkül adakozzunk, akárhány csekk jön, vagy akárhányan kérnek, mert a végén mi válunk kéregetőkké.

Követendő példa: kiválasztani egy ismert családot, és őket támogatni. Akár rendszeres havi összeggel, akár csak ebédet vinni a kisnyugdíjas szomszéd néninek. Jézus se csinált rendszert az ötezer ember megvendégeléséből, borozót sem nyitott Kánában…

– Mi a támogatásainkat a gyülekezetnek adjuk. Ezért van, aki azt mondja a kéregetőnek, hogy jöjjön be a lelkészhez vagy a gyülekezetvezetőhöz.

– Nem ajánlanám. A vezetők általában képzetlenek ezekben a dolgokban, ne terheljük őket, sok minden megeshet. Előfordult agresszivitás is a lelkészi hivatalban, amikor valaki elesett, részeg állapotában támadott. Volt, aki kést rántott elő. Mások rendszeresen be akarnak csapni minket. Ébernek kell lenni, hogy ne használhassanak ki bennünket. De ismét mondom: nem lehet sémákban gondolkodni, mindig szükségünk van a Szentlélek vezetésére.

– Tehát akkor a mi dolgunk ezekben az esetekben a közvetítés?

– Igen, az a legjobb megoldás, ha a hajléktalanokkal foglalkozó egyházi vagy más szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot, amelyekben szakmai ismeretekkel rendelkező, elkötelezett, hívő emberek segítenek. De van, amikor mentőt kell hívni vagy rendőrt. Ilyenkor készüljünk fel, hogy tudjunk információt is adni a helyzetről.

– Honnan tudhatom, hogy kit hívhatok fel?

– Legyen a gyülekezeti faliújságra kitéve egy lista: a környékbeli hajléktalanszállások, ingyenkonyhák, segélyhelyek, irodák címe és telefonszáma. Így nem egyszeri, csak magunkat megnyugtató módon tudjuk le a dolgokat, hanem a bajba jutott személy teljes körű, hathatós segítséget kaphat. Ilyen szervezet az Üdvhadsereg vagy a Baptista Szeretetszolgálat is.

– Ők erre specializálódtak?

– Igen. Ahogy nem mindenkinek dolga szenvedélybetegekkel – droghasználókkal, alkoholistákkal –, pszichésen-mentálisan sérült emberekkel foglalkozni, úgy ezzel a témával sem. Hangsúlyozom, bízzuk az ügyet inkább azokra, akiknek elhívásuk van erre Istentől, és a szakmai tudásuk is megvan hozzá. Nagyon fontos, hogy ne frusztráljon bennünket, ha becsmérlő megjegyzéseket kapunk, vagy lelki zsarolással próbálkozik valaki, hiszen ez a munka nem a mi feladatunk. Mindenki mindenütt tegye a saját dolgát, amire talentumot kapott. Akkor lesz eredményes az ügyünk. És ha adni tudunk, akkor a környezetünkben nézzünk szét.

– Mit tegyek olyankor, ha szörnyű sebeket mutogatnak, csonka végtagokat, síró csecsemőt, és úgy érzem, nem bírok továbbmenni? Sokszor adok élelmet, de el sem fogadják, vagy csak fintorogva, aztán leteszik. Ritkán láttam, hogy valóban éhesek lettek volna, pedig ezt mondják. Volt-e olyan tapasztalása, ami fájt, mert nem tudott segíteni?

– Rá kellett jönnöm, hogy ezek az emberek is a legkülönbözőbb állapotban lehetnek: huncut, rafinált, zsivány, maffiózó. Ezek általában manipulálók. Egy a fontos nekik: pénzt kisajtolni a másikból. De találkoztam már teljesen leépült koldussal is, akivel kommunikálni sem lehetett, nemhogy elvezetni őt a rehabilitációig.

– Ilyenkor mi a teendő?

– Én egy ilyen embernek a zsebébe dugtam be egy papírcetlit címmel, elérhetőséggel… volt, aki meg is keresett. Ez több, mint odapottyintani némi aprópénzt. Legyen ott a mobilunkban egy-két segítőszervezet telefonszáma is, ha kell. Az is jó megoldás, ha pár papírdarabra ezeket még otthon leírjuk, és a szükség idején odaadjuk. Az adománynak szánt száz forintokat inkább arra fordítsuk, hogy telefonon hívjunk a kéregetőnek segítséget, ha elfogadja. Ha nem… Az már ismét nem a mi dolgunk.

■ Salyámosy Éva

Az igazi zene

– Köszönöm, nagyon köszönöm!

A sok rosszkedvű emberrel együtt én is rosszkedvűen megyek át az aluljárón. Nekünk, rosszkedvűeknek szól gyönyörű gyógyírként a fiatalember játéka. Klasszikusokat hegedül mesterfokon. Hallottam már róla, ez az ő szolgálata felénk. Amilyen a hangulatom, most különösen is fontos nekem.

Néhányan megállnak, hogy hallgassák, de inkább a lépések ritmushoz igazodása mutatja, hogy ez a zene másokhoz is elér.

A kockás ingest csak akkor veszem észre, amikor a hegedűtokhoz lép. Addigra már elég sok apró gyűlt össze benne, bár valahogy nem illik ehhez a muzsikához az alamizsna. Mintha csak igazolni akarná ezt az érzésemet, a kockás inges egy ezrest tesz a tokba. A kék papírpénz idegenül hever az érmék között. A hegedű nem hallgat el, de még a laikus számára is hallható a ritmuskiesés.

– Köszönöm, nagyon köszönöm – mondja játék közben a fiatalember.

– Nem – mondja a kockás inges –, mi köszönjük azt, hogy játszik nekünk.

A ritmus szabályossága visszatér.

Nekem pedig egyszerre jut eszembe az elmúlt napok sok hasonló képe. Egy idős asszonynak szétgurultak a narancsai a boltban. A vásárlók versengve kapkodták fel és gyűjtötték vissza a néni kosarába. Két baseballsapkás fiú ugrott, amikor egy kismama nem tudta felemelni a babakocsiját a villamos lépcsőjén. Egy öltönyös férfi ült a ház falánál, és beszélgetett azzal a koldussal, akinek én mindig csak pár forintot szoktam dobni.

Azt mondjuk, hogy a világ egyre rosszabb, az emberek gonoszak, és kihalt a jóindulat. Bezárkózunk, és félünk mindenkitől. Közben égre emelt tekintettel, reszketeg hangon szoktuk riogatni egymást, hogy hova jutunk, ha ez így megy tovább.

Közben csak vakok vagyunk a világ jóságára. Isten körülvesz minket angyalokkal, akik vidáman tesznek jót másokkal. Jeleket mutatnak, hogy észrevegyük, mennyire jók körülöttünk az emberek. Mi általában panaszkodunk, Isten angyalai viszont teszik a dolgukat.

Az egyik éppen itt muzsikál előttem. A másik, a kockás ingben, már továbbsietett.

Végül egy kétszázast dobok a hegedűtokba. Az igazi zenét úgysem tudom megfizetni.

■ Koczor Tamás

Családi kapcsolatokat erősítő tábor fogvatartottaknak

A Büntetés-végrehajtási Szervezet és a Börtönlelkészi Szolgálat együttműködésének eredményeként a Velencei-tó partján idén is családi hittanos táborban vehettek részt július közepén szeretteikkel azok a fogvatartottak, akiket a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet (Baracska) és a Budapesti Fegyház és Börtön a programra kiengedett.

A reggeli utáni hittanos foglalkozásokon a gyerekek Nóé történetét vették végig. Napközben a családok szabad programot szervezhettek maguknak, a gyerekek nem kis örömére. (Egyrészt jó ideje nem látták édesapjukat, másrészt a családfenntartás terheit is cipelő édesanyjuk sem tudott régóta ennyi időt fordítani a velük való foglalkozásra.)

A vacsora után esti áhítatokon beszélték meg – ugyancsak Nóé története alapján – az élet nagy kérdéseit. Másként élni egy elanyagiasodó és elerőszakosodó világban. Isten szavára hallgatni akkor is, ha kigúnyolnak érte. Állhatatosan dolgozni és hűségesen helytállni akkor is, ha bizonytalannak látszik, hogy mi lesz a vége. Megérteni és megélni a felelősséget a körülöttünk élőkért, élő környezetünkért – ezek voltak a témák, s a megbeszélés végeztével levonhatták a következtetést: Isten áldását csak a hűségesen elvégzett munka és a végigvitt szolgálat után lehet megtapasztalni.

A családi tábort egy küldöttség is meglátogatta, tagjai között tanulmányúton hazánkban tartózkodó – balti, lengyel, olasz, román és török – büntetés-végrehajtási szakemberekkel. A *Mészáros László* dandártábornok, büntetés-végrehajtási főtanácsos (Budapest) és *Cséri Zoltán* ezredes, büntetés-végrehajtási főtanácsos (Baracska) kíséretében érekezett delegáció tagjai csodálkozva mondták, hogy világviszonylatban páratlan a családikapcsolat-erősítő tábor ötlete.

Szénási Jonathan Sándor intézeti lelkipásztortól (Baracska) megtudhatták: a családi tábor gondolata abból a tapasztalatból fakadt, hogy a börtönbüntetés ideje alatt rengeteg család szétesik. Ha pedig egy addig normális családi életet élő – például közlekedési baleset vagy gondatlanság miatt börtönbe került – embernek a szabadulása után nincs hova kijönnie, akkor sok esetben talajtalanná válik. Előbb marginalizálódik, majd fokozatosan kriminalizálódik, és másodjára már bűnözőként kerül vissza valamelyik intézetbe.

L. Molnár István intézeti lelkipásztor (Budapest) a jogi keretek adta lehetőségekről és megfelelő kihasználásukról beszélt. A családi tábor tematikájával kapcsolatban kiemelte, hogy a bibliai történetek nemcsak vallási szempontból fontosak, hanem rengeteg olyan „esettanulmányt" tartalmaznak, amely segít a problémák feldolgozásában és megoldásában.

A vendégek ezután hosszan elbeszélgettek a családokkal és a szolgálatot végző lelkipásztorokkal.

Az idei családi tábor létrejöttét júliusban a Református Missziói Központ, a Dunamelléki Református Egyházkerület, az Immánuel Transz Kft. és a Baptista Szeretetszolgálat anyagi támogatása tette lehetővé.

■ GeSheR-HÍD

Petőfi hite

Július 31-én volt a magyar irodalom kiemelkedő alakja, *Petőfi Sándor* költő eltűnésének-halálának 163. évfordulója. Ilyenkor érdemes kicsit megállnunk, a verseit összegyűjtő köteteket leporolnunk és ennek a kivételesen tehetséges és igen-igen fiatalon kivételes életművet ránk hagyó poétának az életútján elgondolkodnunk. Petőfi nem volt úgynevezett vallásos költő, de azért volt hite és emberszeretete. Ha néha elfogták is kételyek, csakhamar ismét megnyugodott, mert az Isten fogalmával az igazságosság és célszerűség fogalmát is egyesülve látta. Keserves vándorlásai, csalódásai közben is rádöbbenhetett, hogy valaki őrködik felette; hogy az emberi sors irányítója nem lehet vak véletlen még akkor sem, ha a valóság megdöbbentő és elkeserítő. Nemcsak azt ismerte el, hogy Isten jelöli ki az ember hivatását, hanem azt is, hogy tőle függ a történelem alakulása.

Petőfi az olvasás és írás első leckéit Félegyházán, a katolikus iskolában kapta, alig ötévesen. Fél év múlva a kecskeméti evangélikus iskolába került, aztán – rövid szabadszállási kitérő után – tovább Sárszentlőrincre, Pestre, Aszódra, Selmecbányára, végül Pápára. Ez utóbbi város életének, költővé válásának és nem utolsósorban *Petrovicsból Petőfivé* válásának meghatározó helyszíne lett.

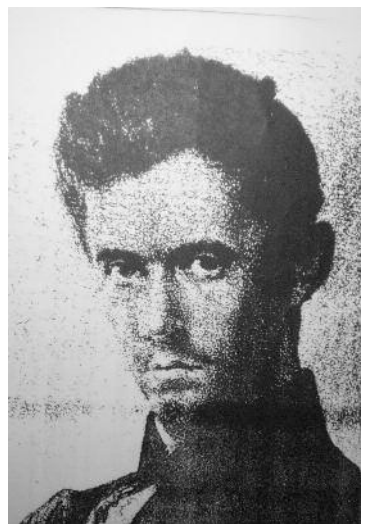

Szabadszállás a gimnáziumra való felkészülés időszakát jelentette, ezután két évig tanult a sárszentlőrinci evangélikus algimnáziumban. Első meghatározó olvasmányélményei a bibliai történetek voltak, de meglehetősen korán kezdte beleásni magát a költészetbe is.

A következő állomás, Pest, a nagy távolság már jelentős ugródeszka volt a gyermek Petőfi számára. Ezt a környezetet azonban nem szerette; meggyőződhetett viszont piarista szerzetes tanárainak haladó gondolkodásáról.

Alig tizenhárom éves, amikor ismét evangélikus iskolába, Aszódra került. Derűsebb, kiegyensúlyozottabb lett. A fő tárgyban, a latinban, valamint a magyar fogalmazásban (és verselésben!), nemkülönben a rajzban kimagaslóan teljesített – a legjobbak sorába emelkedve. Itt született az első költemény *(Búcsúzás),* tanárának, *Koren Istvánnak* címezve. (A verset a tanár úr őrizte meg az utókornak.)

Drága Tanító úr, ki fáradhatatlan iparral
A tudományokban jártassá tenni akartál
Bennünk, vedd végső együttlétünkben ezen pár
Búcsúszót, mert elválunk sok időre te tőled!

1838. augusztus végén már a selmecbányai líceum kapuját lépte át. Keserves időszak következett: félévi vizsgái rosszul sikerültek, megbukott. S ekkor érte súlyos csapás a családot is, az eladósodás. Az evangélikusnak keresztelt Petőfi ekkor – fehér vászontarisznyával a nyakában, hóviharban – nekivágott az országnak.

Igazából nem tudta, mi akar lenni. Kivételes szerepre hivatottnak érezte magát, de a szerep még nem volt világos előtte: színész vagy tán – komolyan-komolytalanul – egyházfi (?): *„…betértem tehát egy-pár katholikus plébánoshoz, s hogy némi pénzsegélyt csikarjak ki tőlük, azzal ámítottam őket, hogy a váci püspökhöz megyek, s ott a katholikus vallásra akarok áttérni, mert a lutheránusokat gyűlölöm…”*

Megtagadva lutheránus hitét ingerülten jelentette ki: *„Nem akarom, hogy csak a vallásom miatt is talán tótnak tartsanak…”*

A költő abból a társadalmi rétegből származott, melynek népi vallásosságát a felvilágosodás egyáltalán nem érintette. Anyától örökölnie kellett valamit a szlovákság misztikus hajlamaiból; egy annyira nyílt, lírai személyiség, mint Petőfi, lehetetlen, hogy ne lett volna fogékony a „halhatatlanság intimációi” iránt. *„Embert szerettünk és Istent imádtunk”* – írta *Karácsonkor* című versében. És egy ember, aki annyira csordultig tele volt szívvel, emberi jósággal és a tisztaság kultuszával, feltétlenül meg kellett, hogy érezze a transzcendenst az erkölcs és humánum belső útmutatásaiban.

Petőfi a szó általános értelmében nem volt vallásos. Hitének energiáit transzponálta valami másra, vagyis – mai szóhasználattal élve – a maga módján volt vallásos. Azt az áhítatot, rajongást, önfeláldozási vágyat, amelyet a hívő Isten lábához helyez, ő a szabadságnak szentelte. Amint a keresztény lélek mindent hitén keresztül él meg, és a Biblia értékrendszeréhez mér, hasonlóképpen Petőfi a világot a szabadság jegyében élte át.

Szabadságvallása korában nem volt elszigetelt jelenség. A 19. század közepén ezt hirdette *Lamennais* abbé, ennek volt költője az angol *Shelley.*

Kossuth Lajos beszédei és hírlapi cikkei szintén vallásos bibliai pátosszal beszéltek szabadságról és függetlenségről. De Kossuth nem volt misztikus, és számára a függetlenség fontosabb volt a szabadságnál.

Történelmi tény, hogy Kossuth és Petőfi igen rossz véleménnyel voltak egymásról, nem szenvedhették egymást. Sok fontos kérdésben eltérő, sőt ellentétes álláspontot foglaltak el. Sokszor igen sértő módon nyilatkoztak egymásról. De 1848–49 legnagyobb fordulataiban „összezártak”, minden személyes haragot félretettek.

Az ő példájukat látva értheti meg az ember, mennyire fontos lenne napjainkban is követni nemzedéktársuk, a „haza bölcsének” nevezett *Deák Ferenc* nagy mondását: *„Szeressétek jobban a hazát, mint amennyire utáljátok az ellenségeiteket!”* S ezzel párhuzamban: *„Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, hogy legyetek mennyei Atyátoknak fiai…”* (Mt 5,44–45)

Petőfi ismerte a Bibliát, és merített is belőle költészetében. Költői képrendszerének kialakulására színező hatással lehetett, verseiből kitűnik, hogy gyakran forgatta. *Oláh Gábor* 1909-es, *Petőfi képzelete* című írásában érintette ez irányú felfedezéseit. Szerinte Petőfi költészetében a „képzelet társító játéka” mutatta a könyvek könyvének hatását; az iskolában tanult bibliai történetek alakjai, jelenetei elevenedtek meg költészetében, különösen hazafias verseiben.

A Biblia hatására mutat, hogy az általa használt képek közül a legtöbb ószövetségi, mégpedig *Mózes* és a *Bírák könyvéből* való, az *Újszövetségből* pedig Jézus személye és a Golgota szomorúsága indította meg. Nézzünk erre egy-két példát:

Röpül az úti por… című versében *Szendrey Júliáért* vívott harcát az első emberpár sorsához hasonlította: *„Elűztek tőled, szép paradicsomkertem, / De nem angyal, aki ott őrt áll előtted…”*

Az örök embergyilkolás ösztönét Káin és Ábel sorsával példázta, a csillagokat egy keserű téli éjszakán *„Ábelszivek fölfeccsent vérének” (Téli éj)* látta.

Azután Nóé, Mózes, Józsué, Illés, Sámson alakja lett nála egy-egy gondolat hordozójává. Sokat csalódott édesanyjáról írta: *„Kiküldözéd, mint / Galambját Nóé, a reményeket; / De teljesűlés / Zöld ágával meg egy sem érkezett.” (Anyám, anyám…)*

A *Vesztett csaták, csufos futások!* című versében Izráel kivonulását festette és fordította szabatos párhuzammal át a magyarság sorsára – buzdításul kitartásra:

Induljatok
Százezrével, miljomjával
A szolgaság Egyiptomából
A szabadsági Kánaánba,
Mint Mózses népe hajdanába!
Nekik volt, van nekünk is istenünk,
Ő fog vezetni tűzoszlop képében,
S az ellenség kiomló vére lészen
A vörös tenger, melyen átmegyünk!

Ugyanez a kép elevenedik meg *A XIX. század költőiben:*

Pusztában bujdosunk, mint hajdan
Népével Mózes bujdosott,
S követte, melyet isten külde
Vezérül, a lángoszlopot.
Ujabb időkben isten ilyen
Lángoszlopoknak rendelé
A költőket, hogy ők vezessék
A népet Kánaán felé.

„Pilátusaihoz”, a kiskunokhoz intézett levelében bibliai példával hányta szemükre kisszerűségüket: *„A zsidók hajdan Mózes idejében az isten helyett egy aranyborjut imádtak, de ti még lejjebb süllyedtetek – ti egy ólomszamarat imádtatok.”*

Az *Újszövetségből* a kereszthalált halt Jézus alakja, a keresztfa lelhető fel költészetében mint a legnagyobb fájdalmak szimbóluma *(Kereszt):*

Kereszt jutalma a fáradságoknak,
Mindenfelé keresztet osztogatnak.
Aranykeresztet tűznek a fejedelmek
Jobbágyaik mellére; a földmivesnek
Oszt a természet búzakereszteket…
Fakereszt illet, megváltók, titeket!

A hóhér kötele című regényének hőse szintén hasonló képet fest: *„…lelkem kiszenvedett, keresztre húzta a fájdalom, és lett körülötte sötétségnek sötétsége, mint Golgotán, mikor az isten fia feszíttetett meg.”*

Az 1848. februári francia forradalom idején *Lajos Fülöp* elkergetését ahhoz hasonlította, mint amikor Krisztus kikergette a kufárokat Jeruzsálem templomából.

A szabadszállásiakhoz írt nyilatkozatában Krisztus megbocsátó igéjét vette szájára: *„…ti ellenséges kezet emeltetek rám, én baráti kezet nyujtok tinektek; követem a szentirást, mely azt mondja: a ki kővel hajit utánad, hajíts te vissza kenyeret…”*

1848. június derekán volt a költő számára kudarccal végződött képviselő-választás, mely nem múlt el nyomtalanul benne. A csalódásai nyomán gondolkodásában bekövetkező változások tükre egyik legismertebb epikai költeménye, *Az apostol.* Egy forradalmár életét írta meg születése napjától haláláig, pontosabban kivégzéséig. A költő teljes mértékben azonosult Szilveszter életének, sorsának egy-egy fordulatával, eszméivel. Petőfi művével a magát ámító népet kívánta felrázni aléltságából. Ezért harsogta oda az apostolát meggyalázó tömegnek a költemény utolsó jelenetében:

Nem volt elég a Krisztust megfeszítned,
Minden megváltót megfeszítesz hát?
Boldogtalan, százszor boldogtalan nép!

Szilvesztert ugyanúgy megrugdalták, leköpködték, mint annak idején Jézust, s hasonlóképpen követelték halálát. Az utcán tartóztatták le, tíz év börtön után kiszabadulva meglepetten tapasztalta, hogy a világ semmit nem haladt célja felé, sőt az emberiség visszafejlődött, az ő családja széthullott. Egy újabb bibliai szimbólum, a szőlő megjelenítésével fogalmazza meg a tanulságokat.

Az *Ószövetségben* a szőlő – mint példázat, hasonlat vagy jelkép – újra és újra felbukkan, s a próféták messiási szimbólummá tették. A szőlőtő – mint Jézus Krisztus és a keresztény hit szimbóluma – az evangéliumi kezdetektől fogva (Jn 15,1–3) a vallásos művészet főmotívuma. A szőlő – mint minden tavasszal újra kihajtó, fontos kultúrnövény – az újjászületés jelképe is. S ezt Petőfi jól tudta:

A szőlőszem kicsiny gyümölcs,
Egy nyár kell hozzá mégis, hogy megérjék.
A föld is egy gyümölcs, egy nagy gyümölcs,
S ha a kis szőlőszemnek egy nyár
Kell, hány nem kell e nagy gyümölcsnek,
Amíg megérik?

Ha a parányi szőlőszemet sok százezer napsugár érleli, a föld, a „világ” mint „nagy gyümölcs” megéréséhez sok ezer vagy millió év szükségeltetik. A sorok között a földet érlelő sugarak maguk a „nagy lelkek”, akik igen kevesen vannak, és rövid életűek. Petőfi szerint ilyen volt Jézus, és ilyen az ő hőse, Szilveszter is. S végül e nagy lelkek öröklétének hite a késő századok szabad nemzedékeinek emlékezetében marad fenn:

S megemlékeztek a győzelmesek
Ama szentekrül és nagyokrul, akik
A szolgaságban szabadok valának,
És hirdették az ígét…

A végítélet is hangsúlyt kapott Petőfinél. *Az itélet* című versét *Dániel könyvének* pogány uralkodója, *Nebukadneccar* álma (Dán 2,1–49) ihlette az emberi történelem végkimenetelének „rettenetességéről”, a múlt és a jelen sötét, drámai ábrázolásáról. Petőfi elismerte, hogy Istentől függ a történelem alakulása; sokszor elgondolkodott azon, hogy mi értelme van a történelemnek, hogy *„Honnan jövénk, hová megyünk?”,* hogy a világ *„fog-e örökké állani, / vagy egykor semmiségbe száll?” (Bölcselkedés és bölcsesség).* Az alábbi következtetéseket vonta le *Az itélet* című versében:

A történeteket lapozám s végére jutottam,
És mi az emberiség története? vérfolyam, amely
Ködbevesző szikláibul a hajdannak ered ki,
És egyhosszában szakadatlan foly le korunkig.
Azt ne higyétek, hogy megszűnt már. Nincs pihenése
A megeredt árnak, nincsen, csak a tenger ölében.
Vértengerbe szakad majd a vér hosszu folyója.
Rettenetes napokat látok közeledni, minőket
Eddig nem látott a világ; s a mostani béke
Ez csak ama sírcsend, amely villámnak utána
A földrendítő mennydörgést szokta előzni.
Látom fátyolodat, te sötét mélytitku jövendő,
És, meggyujtván a sejtés tündéri tüzét, e
Fátyolon átlátok, s attól, ami ott van alatta,
Borzadok, iszonyodom, s egyszersmind kedvre derűlök
És örülök szilajan. A háború istene újra
Fölveszi páncélját s kardját markába szorítván
Lóra ül és végigszáguld a messze világon,
És a népeket, eldöntő viadalra, kihíja.
Két nemzet lesz a föld ekkor, s ez szembe fog állni:
A jók s a gonoszak. Mely eddig veszte örökké,
Győzni fog itt a jó. De legelső nagy diadalma
Vértengerbe kerűl. Mindegy. Ez lesz az itélet,
Melyet igért isten, próféták ajkai által.
Ez lesz az ítélet, s ez után kezdődik az élet,
Az örök üdvesség; s érette a mennybe röpűlnünk
Nem lesz szükség, mert a menny fog a földre leszállni.

Ezek a gondolatok foglalkoztatták igazán Petőfit. Megrettenhetett attól, hogy a jó és a gonosz küzdelme talán örökös, és abból nincs végső szabadulás; meglegyinthette a kétség, hogy *„mivé lesz a föld?”,* ha *„megfagyasztják a jéghideg szivek” (Mivé lesz a föld?).* A megváltás tervének lényege, a „kérdések kérdése”, a boldogságkeresés, a végső igazság a *Világosságot!* című költeményében is megjelent:

…S hány volt, ki más javáért
A vért kiontá
Saját szivéből,
S nem lett jutalma!
De mindegy; aki áldozatnak
Od'adja életét,
Ezt nem dijért teszi,
De hogy használjon társinak.
S használ-e vagy sem?
A kérdések kérdése ez,
És nem a „lenni vagy nem lenni?”
Használ-e a világnak, aki érte
Föláldozá magát?
Eljő-e a kor,
Melyet gátolnak a roszak
S amelyre a jók törekednek,
Az átalános boldogság kora?
S tulajdonképen
Mi a boldogság?
Hisz minden ember ezt másban leli;
Vagy senki sem találta még meg?
Talán amit
Mi boldogságnak nevezünk,
A miljom érdek,
Ez mind egyes sugára csak
Egy új napnak, mely még a láthatáron
Túl van, de egykor feljövend.
Bár volna így!
Bár volna célja a világnak,
Bár emelkednék a világ
Folyvást, folyvást e cél felé,
Amíg előbb-utóbb elérné!

Nem a világgal kell elsősorban békében élni, hanem a saját lelkiismeretünkkel – üzeni nekünk Petőfi. A költő viharos gyorsasággal száguldott végig az életen, de e viharos száguldás útján olyan sorokat hagyott hátra, amelyekben mély lélek van. Vegyük fel útjáról ezeket a sorokat, és tanuljunk a szenvedélyes poétától szelídséget, alázatot.

■ Kerecsényi Zoltán

Esküvői kalandok – Daróczi Csabával

A fotózás megszállottjainak körében sokan ismerik a Soltvadkerten élő fotóművészt, *Daróczi Csabát.* Az evangélikus gyülekezet tagja, az egyházi iskola testnevelés–földrajz szakos tanára immár több évtizede áll a fényképezőgép mögött, és leginkább azt fotózza, ami „él és mozog”, azaz a természetet. Számtalan díja mellé idén egy különleges versenyen gyűjtött be újabbat: „Az év esküvői fotósa” 3. díját nyerte el a szertartás kategóriában. (A kép – *lásd fent* – azt a pillanatot örökíti meg, amikor az ifjú pár kilép a templomból, és a násznép megszórja rizzsel.)

Az esküvőkön és a lakodalmakban az előre betervezett mozzanatokon kívül komikus jelenetek is adódhatnak. Vagy inkább úgy fogalmazhatnánk: olyanok, amelyekről csak a fotós tud. Erről kérdeztük Csabát.

– A legjobb az, amikor a gyerekek unják a szertartást, nemigen tudnak a helyükön ülni – no meg a ruha is szokatlan… Szóval: történt egyszer, hogy egy kisfiú elővette a játék állatait, a lovacskáit, kiült a pap mellé az oltártérbe, és elkezdett játszani. Jó kis fotótéma volt… Egy másik alkalommal Hajóson ökumenikus esküvői szertartáson fényképeztem. A református pap fekete palástban, míg a katolikus fehér miseruhában állt az oltárnál. Igen ám, de a kontrasztot fokozta, hogy a hajósi pap egy – magyarul egyébként kiválóan beszélő – színes bőrű indonéz férfi volt. Ez volt a hajósi „sakktábla”.

– Előfordul-e, hogy a szertartás alatt egynémely fotós nem tud viselkedni?

– Inkább a vendégekkel szokott probléma lenni. A digitális gépek elterjedésével egyre több olyan „rokon” bukkan fel, aki fotósnak érzi magát. Na, ezekkel az önjelöltekkel néha meg kell küzdenem. Aki viszont profi, az tudja, mikor hol állhat, mikor kit takar vagy nem takar.

– A lelkészek mennyire partnerei az egyházi szertartások dokumentátorainak?

– Szerencsére én még nem találkoztam olyan pappal, aki akadályozott volna, de hallottam már rémtörténeteket. Például egy kiskunsági település katolikus templomában fényképezett az egyik kollégám. Ő mesélte, hogy a pap kikötötte: „Ön álljon ide, ebbe a sarokba, és ne merje zavarni a szertartást! Csak akkor mozoghat szabadon, amikor azt mondom: most fogják meg egymás kezét. Addig nem!” Elhangzott a kulcsmondat, a kolléga meg is indult. A szertartásnak pedig három perc múlva vége lett. Volt is kapkodás… Én még nem futottam bele ilyen korlátozásba; mindent meg szoktunk előre beszélni a családdal, a pappal és természetesen magával az ifjú párral is.

– És a lakodalom?

– Ott mindig történnek vicces dolgok, de ezekre fotósként fel vagyok készülve. A többiek viszont nem. Történt egyszer, hogy Baján a vőlegény tűzoltó barátai elrabolták a menyasszonyt, és a szirénázó nagy piros autóval végigvitték a városon. Aztán megálltak egy Duna-parti zenés szórakozóhelynél, és bementek: ők tűzoltóruhában, a menyasszony pedig talpig fehérben. A DJ azonnal kapcsolt ki mindent, és takarta le a technikát, amivel csak tudta. Meg volt győződve ugyanis arról, hogy itt most tűz van, locsolás lesz, és teljesen eláztatják a felszerelését. Bár utólag megvallva a fehér ruhás női „bevetési parancsnokot” nem értette!…

■ Ifj. Káposzta Lajos

DARÓCZI CSABA FELVÉTELEI

Hittestvéreink és minden jóakaratú ember figyelmébe!

Szeretnénk hittestvéreink szíves figyelmét felhívni arra a negatív (jogtipró) eseményre, amely a magát demokratikusnak nevező Romániában napjainkban történik.

A „független” igazságszolgáltatás a református egyháznak 2002-ben jogosan visszaszolgáltatott, több évszázados iskoláját, a Székely Mikó Kollégiumot 2012 júniusában egy politikai indíttatású határozattal visszaállamosította.

Ez az elindított folyamat precedensértékű lehet a kisebbségi egyházakra nézve is. Éppen ezért kérjük az egyházfőket, elöljárókat, szervezeteket, intézményeket és minden testvérünket, hogy vállaljanak szolidaritást, fejezzék ki együttérzésüket ebben a jogsértett helyzetben. Adjanak hangot tiltakozásuknak a különböző fórumokon, konferenciákon, megbeszéléseken és gyűléseken. Publikálják, tegyék szóvá, beszéljék meg, vigyék a közvélemény elé az információkat, ezzel segítve a jogállamiság és az igazság érvényesítését Romániában!

Kolozsvár, 2012. július

Adorjáni Dezső Zoltán
püspök
Fehér Attila
egyházkerületi főtanácsos

Megújul a nyíregyházi Luther tér

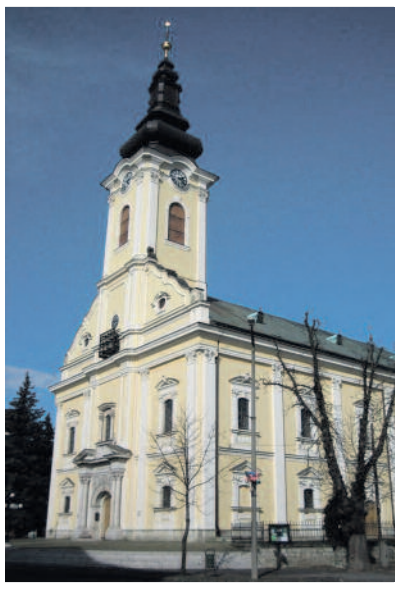

A Luther tér is megújul Nyíregyházán a *Belvárosi terek integrált funkcióbővítő fejlesztése* elnevezésű projekt keretében. Az evangélikus templom előtt új térburkolatot építenek, felújítják a makadámutat, és tíz új parkolót létesítenek. A parkban sétányt alakítanak ki utcabútorokkal, fákkal, cserjékkel és füvesítéssel.

Nyíregyháza belvárosában július második felében egyszerre négy helyszínen kezdődtek meg a rekonstrukciós munkák. A belvárosi terek felújítási munkálataival a tervek szerint augusztus 17-re készülnek el az építők.

Forrás: infonyiregyhaza.hu

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

Tisztelt egyéni, többpéldányos és gyülekezeti lapelőfizetőink, könyvvásárlóink!

Az *Evangélikus Élet* teljes körű terjesztését július 25-étől a Luther Kiadó megbízásából a MediaLOG Logisztikai Zrt. végzi. Így az egypéldányos egyéni előfizetők mellett immár a többpéldányos egyéni előfizetők és a gyülekezetek is az új terjesztőn keresztül kapják meg az újságot.

Mint ahogy azt már az egypéldányos egyéni előfizetőink közül néhányan megtapasztalhatták, a terjesztőváltás nem zökkenőmentes, ezért továbbra is türelmet és együttműködést kérünk azon előfizetőinktől, akiket e változás – átmenetileg – esetleg hátrányosan érint.

Kérjük, ha a lap kézbesítésében fennakadást tapasztalnak (ha hetilapunk késve vagy egyáltalán nem érkezik meg), azt – gyülekezeti és többpéldányos előfizetőink – haladéktalanul jelezzék az alábbi elérhetőségeken:

MediaLOG Logisztikai Zrt. ügyfélszolgálata – telefon: 80/106-000, e-mail: ugyfelszolgalat@media-log.hu.

Luther Kiadó – 1085 Budapest, Üllői út 24.; telefon: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229; e-mail: kiado@lutheran.hu.

A könyvek kézbesítését július 25-étől szintén a MediaLOG Logisztikai Zrt. végzi. Az esetlegesen felmerülő problémákat a fenti elérhetőségeken tudják jelezni. Szíves megértésüket ezúton is köszönjük.

■ Kendeh K. Péter *igazgató* (Luther Kiadó)

Finn–magyar ébredési napok

Bakonycsernye–Súr, augusztus 4–5.

„…bátorodjunk meg (…) egymás hite által…” (Róm 1,12)

Program

Augusztus 4. (szombat)

Helyszín: evangélikus templom (Bakonycsernye, Dózsa u. 1.)

14.00 Megnyitó – *Martti Viljanen, Szarka István,* egykori cserediákok
15.30 Igei alkalom – *Zászkaliczky Péter* (Józs 1,6–9), *Anna Kontkanen*
17.00 Vacsora
18.30 Koncert – nivalai gyülekezeti kórus, nivalai fúvósszextett (vezényel: *Veli Järviluoma*); *Örömhír* kórus (vezényel: *Szarka Éva*)

Augusztus 5. (vasárnap)

9.00 Súri evangélikus templom: istentisztelet – szolgál a nivalai gyülekezeti kórus és a nivalai fúvósszextett; igehirdető: Martti Viljanen
10.30 Bakonycsernyei evangélikus templom – igehirdető: *Szemerei János* püspök
14.00 Záróalkalom – szolgál: *Bence Imre, Heikki Hurskainen* Lovaskocsis kirándulás

Szeretettel várunk!

HIRDETÉS

Fébé-konferencia

A Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület *Hit a változó világban – Arccal az örök élet felé* címmel augusztus 23. és 26. között konferenciát rendez a pilicsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban (2081 Piliscsaba, Széchenyi u. 8–12.).

Program

Augusztus 23. (csütörtök)

15.30 Szeretetvendégség, bemutatkozás, a kapott igék felolvasása
17.00 Nyitóáhítat
18.00 Vacsora
19.00 Ajánlott program: filmvetítés

Augusztus 24. (péntek)

7.30 Reggeli áhítat
8.00 Reggeli
9.00 Hitébresztő előadás: *Izsák*
10.00 Hitébresztő előadás: *Jákób és családja*
11.00 Bibliakörök
12.30 Ebéd
15.00 Hitébresztő előadás: *József, az ács*
16.00 Hitébresztő előadás: *Apostolok*
17.00 Vacsora
18.00 Közgyűlés

Augusztus 25. (szombat)

7.30 Reggeli áhítat
8.00 Reggeli
9.00 Hitébresztő előadás: *Luther Márton*
10.00 Hitébresztő előadás: *Protestáns fejedelmek*
11.00 Bibliakörök
12.30 Ebéd
15.00 Hitébresztő előadás: *Hitvallók Magyarországon (1945–1989)*
16.00 Hitébresztő előadás: *Gyülekezetek Magyarországon (1945–1989)*
18.00 Vacsora
19.00 Ajánlott program: filmvetítés

Augusztus 26. (vasárnap)

7.30 Reggeli áhítat
8.00 Reggeli
9.00 Morzsaszedés, úrvacsorai előkészítő
10.00 Istentisztelet úrvacsoraosztással
11.30 Ebéd, hazautazás

A konferencia díja: ellátás: 3200 Ft/nap + ágynemű: 500 Ft.
Jelentkezés írásban: Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület, 1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 193. Fax: 1/391-6829, e-mail: febe.egyesulet@lutheran.hu.

Aranyérmes szenzáció: sportbiblia háromezer példányban

Az angol és walesi bibliatársulat „olimpiai rekordja” – és még sok más

▶ **Sportos, lendületes, fiatalos csúcsteljesítménnyel lepte meg a közvéleményt az angol és walesi bibliatársulat. A jó hírt, az evangéliumot tartalmazó sportbiblia a londoni, XXX. nyári olimpiai játékok tiszteletére jelent meg újszerű formában és tartalommal. Az evangélium „szenzációja” mellett tematikus bevezető olvasható benne a Biblia és a sport sokrétű kapcsolatáról. A negyven színes illusztráció még szemléletesebbé teszi az üzenetet. Ugyancsak ez a bibliatársulat adta ki a másik izgalmas olvasmányt, melynek címe: *Sportos élet – Megjegyzések a sportról, a kultúráról és az egyházról.* Az alábbiakban ezekből a „nyerő” kiadványokból szemezgetünk.**

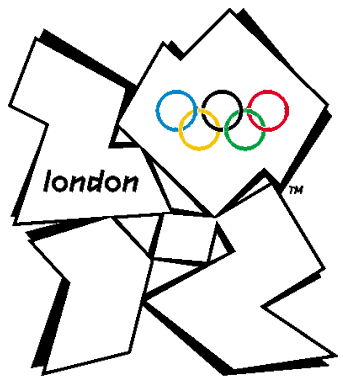

Sportbiblia a testnek és a léleknek

Mi köze a Bibliának a sporthoz? – kérdezhetné valaki. Nagyon is sok, hiszen nem egy helyen olvasunk benne csapatmunkáról, edzésről, a test és a lélek tréningjéről, célba jutásról, győzelmi koszorúról, teljesítmények tiszta versenyéről. Mindezekről meggyőzi az olvasót a sportbiblia. Előszavában tájékozódhatunk a sportos tartalmú bibliai üzenetekről, a továbbiakban pedig tematikusan a sport és az értékek, a sport és a játék, a sport és a szolgálat, a sport és a hit kapcsolatáról vagy éppen Istennek a sporton keresztül is jelentkező személyes hívásáról.

Csak néhány bibliai példát villantunk fel a gazdag anyagból. Pál apostolt idézzük, aki többször is használ sportkifejezéseket leveleiben. Ír a korinthusi gyülekezet tagjainak a versenypályán futókról, akik közül csak egy nyeri el a versenydíjat (1Kor 9,24); a célegyenes futásról, igyekezetről a *Filippi levélben* (3,12–14); a szabályszerű küzdelemről Timóteusnak (*„Ha pedig versenyez is valaki, nem nyer koszorút, ha nem szabályszerűen versenyez”* – 2Tim 2,5); az elvégzett futás után elnyert igazság koronájáról, a Krisztusban győzedelmes életről (2Tim 4,7–8). Nem véletlen tehát, hogy a sportbibliát úgy ajánlja a bibliatársulat, mint amely a testnek és a léleknek egyaránt szól: *Bible Body Soul.*

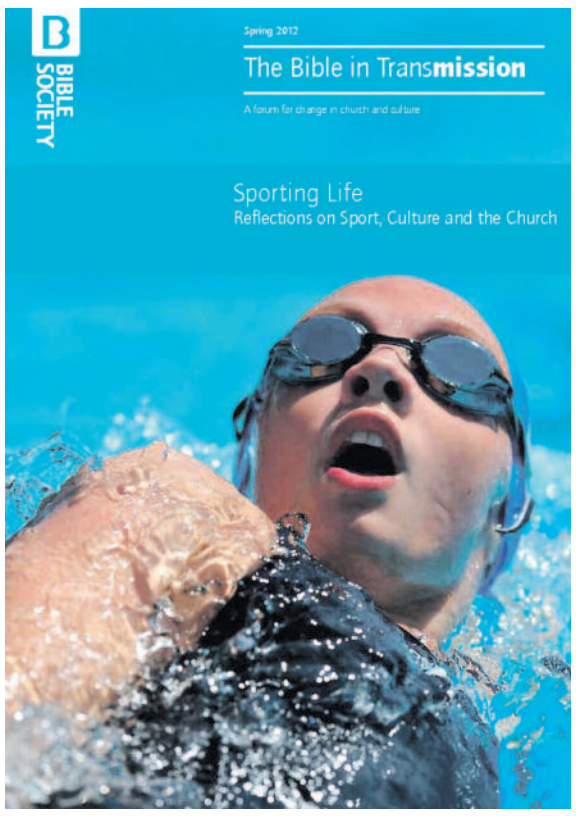

Kikre gondoltak a bibliatársulat munkatársai, amikor ezt a nagyszerű kiadványt létrehozták? Azokra, akik lelkesednek a sportért, s akik ugyanilyen lelkesedéssel szeretnék megismerni Isten történetét az emberrel, az emberért, az emberiségért. Meg azokra, akik ugyan lelkesednek a sportért, de még nem lelkesednek a Bibliáért. Mindezek mellett azokra is, akik szeretnének megajándékozni valakit egy olyan értékes könyvvel, amelyben egyaránt megtalálható a sportszenvedély és az Isten iránti odaadó szív.

A sportbiblia negyven grafikáját *Annie Vallotton* svájci bibliaillusztrátor készítette. Vajon a huszonötezer sportolóhoz, versenyzőhöz és a huszonötezer újságíróhoz mennyi jut el a kötetből?

Sport, kultúra, egyház – a test teológiája

Ugyancsak ez a bibliatársulat a kiadója a másik érdekességnek, amely a sportos élettel összefüggő kérdéseket próbálja megválaszolni. Elgondolkodtató reflexiókat találunk a színes, magazinszerű füzetben sport, kultúra és egyház kapcsolatáról. Milyen konkrét témákban fogalmazódik meg mindez?

A londoni King's College tanára, *Dominic Erdozain* például a sport és a protestáns munkaetika összefüggéseit taglalja. Szerinte a sport a protestáns kötelességtudatra épülő munkaetika világi megfelelője. Sajátosan fogalmaz: „A modern olimpiai mozgalom az izmos kereszténység morális logikájára épült. Mottója: gyorsabban, magasabbra, erőteljesebben! Azaz keresztények és *Nietzsche* feltörekvő embere egyesülnek a mozgalom szellemiségében.” Olyan sportolókról is szól az írás, akik a hitet és a sportteljesítményt, a küzdeni tudást és a lemondást magas szinten tudták ötvözni. Mint például a mi *Balczó Andrásunk.* Érdekes, nem?

David Oakley, a sportnagykövetek nemzetközi szervezetének ügyvezető igazgatója *Közös pálya?* című írásában a sport és az egyház kapcsolatát gondolja át. Mind a társadalomban, mind az egyházban fontos, hogy ki-ki megtalálja a maga feladatát és helyét a közösségben, s egyéni képességeit a csapatjátékban hasznosítsa az egész közösség javára.

Synthia Sydnor, az Illinoisi Egyetem kineziológia- és közegészségügy-professzora *Sport, nők és Krisztus misztikus teste* címmel foglalja össze gondolatébresztő megállapításait. *II. János Pál,* az egykor sportos katolikus pap megfogalmazásaira támaszkodva fejti ki a „test teológiáját”. Az eredeti bűn ellenére lehet úgy tekinteni a férfi- és a női testre, mint ajándékok hordozójára, fizikai és spirituális képességek foglalatára. Utal Pál apostol nagyszerű intésére: *„Vagy nem tudjátok, hogy testetek, amit Istentől kaptatok, a bennetek levő Szentlélek temploma, és ezért nem a magatokéi vagytok? Mert áron vétettetek meg: dicsőítsétek tehát Istent testetekben.”* (1Kor 6,19–20)

Sportlelkészség, utcagyerekek világkupája

Andrew Parker és *J. Stuart Weir* szemléletes példákkal mutatja be, milyen kapcsolat van a sport, a spiritualitás és a vallás között. Egyúttal azt is megfogalmazzák, mi lehet az erőteljes kereszténység helye és feladata a modern korban.

Az angol egyház az 1850-es évektől kezdve egyre szisztematikusabban kapcsolta össze a sportot és az egyházat, főként kiváló testnevelő programokat nyújtó bentlakásos felsőbb iskoláiban: a rögbi, labdarúgás, tenisz és más sportágak közösségi művelése sok kiváló sportembert adott a nemzetnek. Egyházi kezdeményezésre alakult meg 1954-ben a Keresztény Atléták Baráti Társasága vagy a Sportolók Lendületben (AIA) nevű szervezet 1966-ban. A sportlelkészség is egyre fontosabb szerepet kapott.

Angol kezdeményezésre szervezték meg az utcagyerekek világkupáját. A 2010-es első verseny helyszíne a dél-afrikai Durban volt, 2014-ben pedig Brazíliában fogják megrendezni. Az ötlet az Egyesült Királyságban működő keresztény emberi jogi szervezettől, az *Amos Trusttól* származik.

Minden a lélekben, a fejben és az iskolában kezdődik

Egy szó, mint száz: az Egyesült Királyság nemcsak pénzügyi, infrastrukturális, közbiztonsági szempontból, hanem mentálisan, gondolkodásban és háttérszervezetei tekintetében is felkészülten várja az olimpiai játékokat. A felkészülés nem kampányjellegű volt, hanem a brit kereszténység, az anglikán és más egyházak következetes, több évszázados, töretlen sportnevelésének, test és lélek kiegyensúlyozott képzésének, sport-egyház-lelkiség-kultúra együtt fejlődésének is példaértékű gyümölcse.

Mintha valamikor ez nálunk is így lett volna! Hol van ma az izmos kereszténység, a valóban edzett, terhelhető és – legfőképpen – a szabályszerű küzdelemre nevelt magyar ifjúság? Nem az elitre gondolok, amelynek gyermekeihez házhoz megy a testépítő edző, és rendelkezésükre áll a konditerem, hanem a sok-sok átlagos vagy rosszabb körülmények között cseperedő gyermekre, fiatalra. Izmos testű és lelkű serdülőkre. De jó lenne csapatostul látni őket iskolában, sportpályán, utcán és templomban! Nagy álom?

A „hidegvérű” angoloknál – lám, érdekes módon – nem álom, hanem valóság, s ez bizony jó nevelési program, tervszerűség, test- és léleképítés eredménye. A sikeres nemzetépítés egyik titka is századok óta ez – Angliában és bárhol a világon!

■ Dr. Békefy Lajos

Id. Pintér Károly

Fonyódligeti visszhang

Szélrózsás széljegyzet az ifjúsági találkozó záró istentiszteletéről

Betegségem miatt arra vagyok rászorítva, hogy az egyházi sajtón, a rádión és a televízión keresztül tartsam a kapcsolatot az egyház népével, és a hangzó igéhez is a médián keresztül jussak hozzá. Negyvenhat évi szolgálat után ezzel nem is olyan könnyű beérni. Hétről hétre türelmetlenül várom az újabb lehetőségeket, alkalmakat, információkat. Így vártam július 22-én a Duna Televízió adását is a kilencedik Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó záró istentiszteletéről... Látva a rengeteg fiatalt megtelt a szívem örömmel. Valamit megsejthettem a találkozón megteremtődött atmoszférából is. Az *Evangélikus Élet* múlt heti száma pedig felvillantotta előttem azokat az eseményeket és témákat, amelyek meghatározták a napok programját. Az olvasottak és a fotók elmélyítették az örömömet. Isten iránti hála él bennem azért a nagyszerű lehetőségért, amelyet ez a találkozó jelentett. A televízióban látott záró istentisztelettel kapcsolatosan azonban nem hallgathatom el hiányérzetemet, kritikámat sem.

Az igehirdetés a régi templomi lombsátor – *szukkót* – ünnepére utalt. Ismerjük a Szentírásból ennek a zsidó ünnepnek a liturgiáját. A papok aranyedényeikkel vizet merítettek a Siloám tavából, majd ezzel a vízzel – a hétnapos ünnep minden napján – csordultig töltötték az áldozati oltáron lévő edényeket. Az edényeken túlcsorduló víz szétterült az oltár kövein, és szimbolikusan megtisztította. A megmaradt vizet azután kiöntötték az asszonyok udvarán.

A Szélrózsa záró istentisztelete elmélyítette ezt a szimbolikát azzal, hogy idézte Ézsaiás prófétát: *„Örvendezve fogtok vizet meríteni a szabadulás forrásából."* (Ézs 12,3)

Az idei találkozó mottójának *(„Örömmel merítek a szabadulás vizéből")* alapjául választott ószövetségi textus jegyében igehirdető testvérem örömmel való merítésre biztatta a fiatalokat, amelynek eredménye lehet az élet különböző területein és problémái között a szabadulás megtapasztalása. (Ez a biztatás azért volt lényeges és fontos, mert – feltételezésem szerint – a találkozón már korábban szó lehetett arról, hogy nem mindegy, hol, mivel és milyen áron akarjuk csillapítani a szomjúságunkat. [Jer 2,13; Ézs 55,1–2] Ciszternából vagy élő forrásból meríteni nem ugyanazt jelenti!)

Ahogyan az igehirdetés is utalt rá, ezt az utolsó, nyolcadik napot felfokozottan vidám hangulat uralta. Az emberek énekeltek, körtáncokkal, szinte önfeledten fejezték ki örömüket. Egy alkalommal Jézus is ott volt a templomban tanítványaival a lombsátor ünnepén. Erről János tudósít (Jn 7,37–39), aki azt is leírja, hogy Jézus az ünnep utolsó nagy napján felállt, odafordult a vidám sokadalomhoz, és így kiáltott: *„Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék! Aki hisz énbennem, ahogy az Írás mondta, annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek!"*

Drámai pillanat ez! Az igehirdető számára igazi „ziccerhelyzet". A feladott labdát viszont – bocsánat a profán hasonlatért – le kell ütni! Ezt a drámai szituációt nem lehet elhallgatni. Bizonyára nem egyedül voltam, aki várta, várta ezt a „leütést" – de hiába. Márpedig Jézus ezzel a tettével és kijelentésével a szukkót ünnepének minden szimbolikus mozzanatát önmagára vonatkoztatta. És mi Jézuson tájékozódunk, különben bennragadunk az *Ószövetség* világában.

Nem arról van szó, hogy az igehirdetésben ne hallhattunk volna Jézusról. Hallhattunk. Utalások formájában természetesen többször is. De itt nem utalgatásokról van szó, hanem Jézus egyértelmű és világos hívásáról: *„Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék!"*

Ezt a hívást nem lehet félreérteni. Tovább kellett volna adni. Talán valahogy így bátoríthattuk volna a fiatalokat: „Drága barátaim! Akinek szomjas a szíve, az figyeljen most Jézus hívására. Ő akarja füledbe, szívedbe kiáltani: aki szomjas, jöjjön hozzám!... Aki benne hisz, nem fog csalódni..."

ZSOLCZAI BALÁZS FELVÉTELE

Nem tudom, miért vagyunk ilyen bizonytalanok. Nem hisszük el azt, amit Jézus mond az igehirdetéssel kapcsolatban is: *„Aki titeket hallgat, engem hallgat..."?!* (Lk 10,16)

János úgy érti Jézus szavát, hogy amikor az Úr a szomjazókat hívja magához, akkor tulajdonképpen a Lélekről beszél. Akkor pedig nekünk még bátrabban kell hirdetnünk, továbbadnunk az ő üzenetét, melyet a Szentlélek tesz élővé és hatóvá. Ez a mi felelősségünk. És ez az igehirdetés, a prédikáció „szentséges volta", ez Krisztustól kapott megbízatásunk kikerülhetetlen „szent terhe".

Ezt ismerték fel helyesen a thesszalonikaiak, amikor Pálékat hallgatták: *„...hálát adunk az Istennek, hogy amikor hallgattátok az Istennek általunk hirdetett igéjét,* nem emberi beszédként *fogadtátok be, hanem Isten beszédeként,* aminthogy valóban az, *és annak ereje munkálkodik is bennetek..."* (1Thessz 2,13)

Zavarba hozott a záró istentisztelet igehirdetésének textusválasztása (Fil 4,4–9) is. Különösen a 8. vers: *„Egyébként pedig, testvéreim, ami igaz, ami tisztességes, ami igazságos, ami tiszta, ami szeretetre méltó, ami jóhírű, ha valami nemes és dicséretes, azt vegyétek figyelembe!"*

Nagyon szeretem a *Filippiekhez írt levélnek* ezt az erénykatalógusát. Fontosnak tartom, mert vallom: ha a keresztényeket nem jellemzik ezek az erények, akkor ott a Krisztus-követéssel valami baj van. De a szukkót ünnepének és a merítés szimbolikus cselekedetének az összefüggésében ez a vers nemcsak zavaró, de értelmezhetetlen is. Mind a két textust megüresíti, kioltja.

A prédikáció azt a látszatot kelti, mintha Jézus a szomjas szívűeknek nem tudna többet mondani és többet adni, mint egy sztoikus morálfilozófus vagy egy talmudista bölcs rabbi. Ha ez igaz lenne, akkor valahol valami nem stimmel. És valóban nem stimmel valami, csakhogy nem Jézusnál...

Így ugyanis megkerülhetetlenül felvetődik a kérdés: kinek tartjuk mi Jézus Krisztust? Erre egy alkalommal ő maga is kíváncsi volt. *„Hát ti kinek mondotok engem?"* – fordult a kérdéssel tanítványaihoz. Ismerjük Péter válaszát: *„Te vagy a Krisztus* (Messiás), *az élő Isten Fia."* Jézus így válaszolt neki: *„Boldog vagy Simon, Jóna fia, mert nem test és vér fedte fel ezt előtted, hanem az én mennyei Atyám."* (Mt 16,15–17)

Jézust nem degradálhatjuk „erénytanítóvá"! Ő Megváltó, Szabadító, amit a neve is jelez! Valóban Isten Fia.

Engedtessék meg, hogy röviden még szóvá tegyem a záró istentisztelet „kreált" liturgikus szövegeit. A záróáldásnál figyeltem fel erre, de valójában minden alkalmazott szövegre érvényesnek gondolom. Úgy vélem, ezeket a szövegeket azokkal kellene megfogalmaztatni, akik harcolják a hit harcát, és akiket az Úristen megajándékozott írói vagy még inkább költői vénával. Ezeket a szövegeket nem lehet „barkácsolni".

Az istentisztelettel kapcsolatos hiányérzetem és kritikám ellenére végtelenül hálás vagyok ezért az ifjúsági rendezvényért, beleértve a záró istentiszteletet is. A fiatalok közötti szolgálatot mindenkor (negyvenhat éven át) elsőrendű feladatnak tartottam, és hálás voltam Istennek, hogy a gyülekezetekben töretlenül – a legnehezebb politikai időszakokban is – folyhatott ifjúsági munka. És változatlanul imádkozom azért, hogy a fiatalok közül minél többen meghallják – és megértsék – Krisztus hívását.

A szerző nyugalmazott evangélikus lelkész

Ősi fejfák nyomában a Partiumban

Amikor csak tehetem, mindig ajánlom barátaimnak, tanítványaimnak, hogy a trianoni határ szatmári túloldalán járva keressék fel Börvelyt is, mert bizony több figyelmet érdemel ez a település. Gyermekkorom szünideit rendszerint itt töltöttem – anyai-apai nagyszülőknél nyaralva –, s már akkor megcsodáltam a temető különleges, másutt addig még nem látott fejfáit.

„Ez a tájék Magyarország dagasztó tekenője" – írta *Ady* 1909-es, *Móricz Zsigmond* című cikkében a *Nyugatban.* Megállapítása hatványozottan érvényes településünkre.

Az egykori Ecsedi-láp szélén, a Kraszna mentén elterülő falu lakosait különböző tájakról sodorta ide a történelem. A környékbeli őstelepes, reformált magyarok és a *Mária Terézia* uralkodása alatt több éhínséget is átélt, ezért a termékenyebb Alföldre szívesen kijövő, ugyancsak református székely atyafiak kétszáz év alatt lassan „egybedagasztódtak".

A környéken nincsenek hegyek vagy nagy erdőségek, s mégis milyen szép faragások, míves famunkák találhatók ma is itt! Ha benézünk régebbi portákra, érdekes tornácoszlopokat, könyöklőket, tulipándíszes deszkamunkákkal kerített, lécrácsozatú verandákat láthatunk.

Már a 19. századi források is sajátos településként említik, elsősorban egyedi viselete, szokásai és nyelvjárása miatt. Nem véletlenül gyűjtött itt népmeséket, népdalokat *Móricz Zsigmond* sem 1905-ben. Kint, a temetőben pedig szűkebb pátriájára emlékeztető, jellegzetes, csónak alakú fejfákra lelt.

Annak nincs nyoma, hogy az ember alakú vagy – ahogy a helyiek mondják – gombos fejfák felkeltették volna az érdeklődését. Íróember lévén viszont felfigyelt a tréfás sírfeliratokra, s egyiket („Itt helybe, Börvelybe / Lepett meg az örök álom, / Ezzel magamat ajánlom.") később fel is használta a *Pipacsok a tengeren* című regényében. Több környékbeli település tréfás sírfeliratait *Derecskey Imre* gyűjti majd össze, s jelenteti meg 1919-ben *Az Est* című lapban.

E feliratok – ha voltak egyáltalán, mert némely kutatók állítják, hogy többségük csak szájhagyomány útján terjedt – már rég az enyészetéi, azonban ősi örökségünk (talán még Belső-Ázsiából származó!) utolsó hírmondóiként ma is szép számban állnak itt olyan, ember alakú fejfák, melyek valaha általánosak voltak a magyarság szállásterületein. Fejrészük valóban emberfej nagyságú és mívesen megmunkált. E fejfák legrészletesebb leírásával *Morvay Péter* foglalkozott, bárki elolvashatja az *Ethnographia* című folyóiratban (1958, 69. évf. 53–69. oldal).

A továbbiakban olyan összefüggésekre szeretnék rámutatni, melyekről nevezett kutatók nem szóltak, mert vagy nem figyeltek fel rájuk, vagy nem tartották fontosnak. A Kárpát-hazában még fellelhető gombos fejfákról többségük úgy vélekedik, hogy török kori képződmények. E fejfák létét arra a szokásra vezetik vissza, hogy egykor a csatában vagy párviadalban elesettek fejét levágták, kopjára tűzték, majd temetéskor ezt szúrták a hanthoz sírjelül.

Vélekedésük helytállónak tűnik, hiszen Székelyföldtől a Rábaközig férfisírokon valóban sok helyütt láthatunk ilyeneket. Nemrégiben, a Szilágyságban járva, Sarmaságon magam is lefényképezhettem még pár tucatot. A börvelyi temető azonban kilóg a sorból, itt ugyanis az ember alakú fejfa a női sírokat jelöli – a férfiaké csónak alakú! Ezek a gombos fejfák ráadásul vaskosabbak is, mint a másutt láthatók. Tájolásuk és – házaspárok esetén – egymás mellé helyezésük rendje is honfoglalás korabeli vagy még annál is régebbi. Hasonlóan Árpád-kori templomainkhoz meg a környék csónakfejfás temetőihez e sírok mindegyike *keletelt,* azaz kelet–nyugati tájolású, s minden fejfa nyugatra néz.

A börvelyi gombos fejfák női mivoltának bizonyításakor szólnunk kell még a házaspárok egymás mellé helyezésének rendjéről is. Ha odaállunk egy ilyen páros sír mellé, s a fejfákkal egy irányba nézünk, tapasztalhatjuk, hogy a nő fejfája mindig a férfiétól jobbra áll. Az életben viszont szakrális szituációkban (például esküvőn) ma is a bal oldal a nőé. Még *László Gyula* mutatott rá bodrogközi ásatásai során, honfoglalás kori temetők vizsgálatakor ezen ősi temetési szokásra, vagyis a bal és a jobb oldal felcserélésére.

Fentiekből még ma is sok minden visszaigazolható s bemutatható a börvelyi temetőben. Nem szabadna veszni hagyni, hiszen – mint említettem – ezeréves örökségünkről van szó!

Ozsváth Sándor

Két emberöltőnyi szolgálat

Beszélgetés Solymár Gábor nyugalomba vonult evangélikus lelkésszel

▶ Manapság egyre később lesznek szülők gyermekeink, de az emberöltő hossza hagyományosan mintegy húsz év. *Solymár Gábor* lelkészi szolgálata negyvenhárom évet tesz ki, s ez számítható két emberöltőnek, különösképp, ha a szocializmus egyházellenes, lélekromboló éveit kettőzve számoljuk. Budafokon tizennyolc évi munkát zárt le június 23-án, két nappal előbb ünnepélyesen búcsúzott tőle az önkormányzat, munkája elismeréseként kitüntetést adtak át neki. Lelkészi pályájáért hálaadó istentiszteleten mondott köszönetet. Bátran mondhatjuk, hogy nem csak az evangélikus egyházat szolgálta: ökumenikus szellemben tevékenykedett Celldömölkön, Sárváron és persze Budafokon. Akár az istenes versek szavalóversenyeit, akár az őszi borfesztiválok már szokássá vált közös szőlőáldásait, akár a katolikus, református és evangélikus templomot érintő adventi fáklyás felvonulásokat tekintjük, ő élen járt az ökumené szervezőmunkájában. Magáénak érezte Budafokot, az egykor önálló várost, ezt a hagyományosan katolikus dél-budai kerületet, ahol az evangélikusokat csak a múlt század húszas éveitől kezdve tartják számon. Már elköszönt, mikor én a cikkírással kapcsolatban jöttem, tehát már csak mint vendég fogadott a gyülekezeti teremben, ott válaszolt a kérdéseimre. Sajnálta, hogy nem volt nálam magnetofon, de én különös szerencsének tartottam, hogy nem csiszolt és sokszor átfogalmazott mondatokat, hanem az aktív lelkészi munkától meghatottan és szeretettel búcsúzó ember néha elkalandozó gondolatait hallhattam tőle.

– Mikor érezte először a hívást az egyházi szolgálatra, miként döntött a lelkészi hivatás mellett?

– Ez teljesen természetes volt a számomra, hiszen lelkészgyermek voltam. Két-három éves koromban azt mondtam édesapámnak, kissé kegyetlen gyermekszájjal, hogy nem baj, ha ő meghal, csak ne vigye magával a Luther-kabátot és a Bibliát. Aztán később sokszor együtt mehettem vele motoron, amikor a szomszédos falvakban szolgált. Ennek a motorozásnak később is hasznát vehettem, amikor káplán voltam.

Egyébként én voltam talán az utolsó régi értelemben vett káplán. Elöljáróm, az akkori celldömölki lelkész tizenöt évi szolgálat után kapott egy szolgálati autót. Nekem azt mondta, ne is álmodjak autóról, csak akkor, ha már leszolgáltam tizenöt évet. Tizenkét évi motorozás után kaptam Trabantot… Volt olyan tél, hogy nem lehetett autóval menni a falvakba, a főnököm nem is ment sem autóval, sem másképp, engem viszont elküldött. Motorral indultam a havas útra, de nem volt nehéz, hiszen gyakorlott voltam, és két keréken egy keréknyom szélességű kis út is elég volt.

– Pontosan mikor és hol kezdődött a lelkészi pályája?

– Mindig jelképesnek tartottam az ordinációm dátumát: 1969. június 29., vagyis Péter-Pálkor – az egyházalapítók névnapján – történt Sajókazán, ahol akkor édesapám volt a lelkész. Nagyon sokan vettek részt ezen az alkalmon az észak-borsodi kis templomban. Július 1-jén már munkába is kellett állnom Celldömölkön. Ez egyébként olyan hely volt, ahol mindig jól megfértek egymással katolikusok, evangélikusok, reformátusok, testvéri viszony volt közöttük.

Igazán emlékezetes, hogy *Mindszenty* bíboros itt tartotta utolsó egyházi szolgálatát, s a hatóságok féltek, hogy tömegesen mennek majd az emberek a búcsúba. Csak azokat engedték be a szomszédos falvakból, akik Luther-rózsát hordtak. Máig nem értik, hogy volt annyi evangélikus azon a környéken. A magyarázatot persze nem ismerték: az evangélikusok adták kölcsön a katolikusoknak az akkor menlevéllel felérő Luther-jelvényt… Evangélikus szempontból pedig artikuláris hely volt Celldömölk – a fél vármegye az ottani evangélikus templomhoz tartozott, volt olyan év az 1700-as évek közepén, hogy *négyszázhúsz* keresztelőt végeztek.

Az 1969-es év a személyes életem szempontjából is emlékezetes, hiszen a lelkészi pálya megkezdése után hamarosan megházasodtam. Feleségem *Szilháti Ilona,* aki egyébként okleveles vegyész, szintén lelkészgyermek: édesapja református lelkész volt. Így ő is sok gyülekezeti tapasztalattal és egyéni hitbeli megtapasztalásokkal gazdagította életemet. És nagy hálát adhattunk Istenünknek gyermekeink – *Mónika, Adél, Péter* és *Kinga* – ajándékba kapott életéért.

– Visszatekintve melyik volt igazán kedves szolgálati helye? Celldömölk, ahol indult a pályája, Sárvár, ahol tizennyolc évig dolgozott, vagy Budafok, ahol szintén tizennyolc évet töltött el?

– Fiatalon a nehézségek is könnyebbnek tűnnek, pedig a kezdet igazán kemény volt. Mindhárom helyen voltak nehézségek, de Urunk adott olyan szépséges gazdagságot is, amiért csak hálát adhatunk. Megdöbbentett, hogy még a nyolcvanas évek végén is – amikor már Sárváron szolgáltam – megtilthatta a tanácselnök a szülőknek, hogy hittanra járassák gyermekeiket. Vidéken, a környező falvakban tartottak hittanórákat az iskolákban is, a kisvárosban nem. Persze szemtől szemben a helyi pártvezető is kedvesnek mutatkozott… Megtörtént, hogy egy fiú három hittanóra után sírva búcsúzott, mert megtiltották a szülőknek, hogy a gyermeküket hitoktatásra járassák. Ő aztán ipari tanuló lett, és felnőttként konfirmált. Ez szép elégtétel volt.

Szintén Sárváron történt a nyolcvanas években, hogy csak titokban nézhettük meg *Pasolini Máté evangéliuma* című filmjét, amelyet a mozik hivatalosan csak nagy késéssel vetítettek. Mi a katolikusoktól kaptunk egy kópiát Budapestről. A helyi mozigépésztől csak később tudtam meg, hogy az állásával játszott az illegális bemutatóval. Száz jegyet adtunk az evangélikus híveknek, illetve a nagyon kevés reformátusnak, kétszázat a katolikusoknak. Hihetetlenül nagy dolog volt ez akkor, a vetítés végén csöndes, mély örömben, meghatottságban távozó embereket lehetett látni. Erősödtünk a hitben és az ökumenében.

Nagy szó volt 1981-ben – három évvel a Lutheránus Világszövetség budapesti világgyűlése előtt –, hogy Sárváron három egyházmegye papnéinak volt előkészítő találkozó. Természetesen a lelkészek is jelen voltak ezen az alkalmon. Nagy segítséget kaptunk ahhoz, hogy a világ különböző országaiból érkező vendégek fogadását hogyan tegyük emlékezetessé.

Budafokon meglepett, hogy volt olyan katolikus lelkész kollégám, aki hatvanon túl volt először evangélikus templomban. Itt a két protestáns gyülekezet között őszinte, testvéri kapcsolat létesült, aztán természetesen bővült a katolikus és a baptista testvérekkel is. Az utóbbi időkben színesedtek az alkalmak, gazdagodtak a lehetőségek.

– Pályája azokban az években indult, amikor a hatalom birtokosai véget vetettek az új gazdasági mechanizmusnak, nagyon sanyarú volt az egyház helyzete is.

– Celldömölkön az erőszakos téeszesítés idején dolgoztam. Szomorú volt látni a régi életforma, a hagyományos közösségek és a jól működő családi kis birtokok felbomlását. A Kemenesalja és a Rábaköz részben egykéző vidék volt az evangélikusok körében, de az egykék sem maradtak otthon, mentek a városokba dolgozni. Ugrásszerűen megnőtt azoknak a száma, akiknek megszakadt a szülőfölddel és az egyházzal való kapcsolata is. Észrevehetővé vált, hogy a korábban őszinte, természetes családi kapcsolatrendszer alól kicsúszott a talaj. Egyre nőtt a társadalmi igazságtalanság.

– Sárvár igazán történelmi város. Milyen emlékeket őriz ezekből az évekből?

– Sárvár különösen kedvezett az ökumenének, művelt és nyitott katolikus papokkal lehetett együttműködni. Kiemelkedett közülük *dr. Szakos Gyula,* a későbbi székesfehérvári püspök.

A város a magyarországi reformáció egyik bástyája, *Nádasdy Tamás* nádor és *Kanizsai Orsolya* székhelye volt, ahol *Sylvester János, Dévai Bíró Mátyás* dolgozott, és *Sztárai Mihály* is megfordult. Itt kezdhettem meg egyháztörténészi munkámat, amelyet aztán másutt is folytathattam.

Megszervezhettem – *Molnár Zoltánnal,* a városi könyvtár igazgatójával – a bibliakiállítást. Az akkori múzeumban méltatlan helyen – egy alsó polcon – tartották a Magyarországon nyomtatott első magyar nyelvű könyvet, a Sylvester-féle *Újtestamentumot,* amely Sárváron jelent meg. Sikerült meggyőznöm a múzeum igazgatóját, hogy rangosabb helyre kerüljön ez a páratlan érték.

Igazán nagyszabású rendezvény volt az első magyar *Újtestamentum* megjelenésének négyszázötvenedik évfordulóján, 1991-ben tartott megemlékezés, amelyet a várossal közösen rendeztünk meg. *Szokolay Sándort* sikerült meggyőzni, hogy komponáljon egy kórusművet erre az alkalomra. Mutattuk neki a szöveget: „Próféták által szólt rígen néked az Isten…” Kérdeztem, hogy van-e kedve a veretes magyar szöveg megzenésítéséhez. Nem adott rögtön választ. Kedden kértem fel, de legnagyobb meglepetésemre pénteken már úgy válaszolt, hogy a felével már el is készült. Ennek a műnek az ősbemutatója volt a nevezetes évfordulón. Emellett a kiállításon katolikus énekkar is fellépett, latinul énekeltek. Azután *Bánffy György* színművész olvasott fel részleteket az eredeti szövegből: „Az ki zsidóul és görögül és vígre deákul / Szól vala rígen, szól néked az itt magyarul…”

A nagyszabású vasárnapi ünnepséget másnap rangos résztvevőkkel tudományos ülés követte. Az ünnepségek után bronz emlékérmet kaptak a polgármesteri hivataltól a megemlékezésben részt vevők, a szervezésben közreműködők. Örültem nagyon, hogy a gyülekezetem nevében és a gyülekezetemmel ezt szervezhettem.

– Milyen egyháztörténeti dokumentumot talált Celldömölkön és Sárváron?

– Sok Berzsenyi-emlék bújik meg Celldömölkön. Költészetét, verseit sajnos csak szűk réteg ismeri, ma sincs kellő helyen az irodalomtankönyvekben. Berzsenyi különös emléket is hagyott hátra: kölcsönt kapott az egyházközségtől. Ebből a pénzből az evangélikusok – a pápai reformátusokhoz hasonlóan – gimnáziumot akartak építtetni Dömölkön. Időközben a pénz elértéktelenedett, s csak terv maradt a kollégium.

Sárváron – nagy örömömre – emléktáblát állíthattunk a várban azoknak a prédikátoroknak – nyolc evangélikus és hét református lelkésznek –, akiket egy ideig az itteni börtönben tartottak fogságban, mielőtt Buccariba küldték volna őket. Egyikük – *Sveczki András* evangélikus lelkész – itt halt meg, a többieknek is szörnyű sorsuk volt. Kalodában tartották őket, mocsokban, patkányok között kellett élniük. Egy év után vitték őket tovább. Emléktáblájukat 1991-ben ökumenikus istentisztelet keretében lepleztük le.

– Szervezett bibliakiállítást Budafokon is, s tudomásom szerint Bánffy Györggyel haláláig fennmaradt a jó kapcsolata.

– Így igaz, több alkalommal ő volt a budafoki *magyar istenes versek szavalóversenyének* zsűrielnöke. Nagyon komolyan vette ezt a munkát, szívesen jött közénk, közvetlen, barátságos volt… Nagyon meghatotta ez a szereplő diákokat és a gyülekezetet, a hallgatóságot is.

Gyurival és kedves feleségével, *Sátory Tildával* még a nyolcvanas évek elején ismerkedtünk meg. Így tudtunk hozzá fordulni a kérésünkkel, hogy vállalja el ezt a nagyrészt missziót is jelentő feladatot. És ő ezt örömmel, lelkesedéssel megtette. Feleségével együtt jöttek másfél, kétévente az alkalomra. Így utólag is őszinte köszönet érte! Halála után özvegye ugyanolyan lelkesen zsűrizett két alkalommal is az alsósoknak megrendezett adventi, karácsonyi szavalóversenyeken.

És Budafokon is számos szép ökumenikus alkalom volt. Albertfalván 1995-ben együtt áldottuk meg a katolikus kanonokkal, *Verbényi István* atyával a helyi Mercedes-üzemet, *Verőczei Gábor* plébános úrral pedig közös imákat tartottunk a hazáért.

Szabolcs Attila polgármester ragaszkodott ahhoz, hogy a borfesztiválok első napján közösen végezzen szőlőáldást a katolikus, a református és az evangélikus lelkész, s az ő érdeme az is, hogy az adventi felvonuláson a menet megáll mindhárom történelmi felekezet templománál. Az utóbbi években nagyon szép ökumenikus alkalmak voltak a budafoki református testvérekkel közösen, évenként váltakozó helyszínen megrendezett női világimanapi alkalmak.

Emlékezetesek az úgynevezett ökumenikus paptalálkozók, amikor az ökumené felé hajló lelkésztársakkal felváltva jöttünk össze valamelyik parókián baráti és egyben hitépítő, terített asztal melletti beszélgetésekre.

– Tudjuk, hogy négy gyermeke közül kettő papi pályára lépett, Ön tehát kétszeresen is „gondoskodott” az evangélikus egyházról. Milyennek látja a jövőt, akár személyes pályáját, akár az egyház egészét tekintve?

– Segíteni fogok fiamnak Újpesten, hittanórákat tartunk majd feleségemmel. Lányom az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet lelkésze, ő is számít a segítségemre, legutóbb például Grazban szolgáltam. Hála Istennek, négy gyermekünk és a családjuk is számít arra, hogy valamivel többet lehetünk együtt velük. Van öt unokánk, útban van a hatodik, hála Istennek, velük is több időt tölthetünk.

Nem fogok unatkozni. Folytatom az egyháztörténeti munkákat is.

Amúgy persze én is látom az aggasztó statisztikákat, a vallásos érzés háttérbe szorulását. Úgy gondolom, hogy az ökumené lehet a kiút, a Biblia sem ismer semmilyen felekezeti korlátot. A Jézus Krisztusról szóló örömhír megélése, továbbadása, az Istenbe vetett hit ereje, az őszinte imádság lehetősége lehet a bizodalmunk, reménységünk most és mindenkor.

■ B. Walkó György

PAPP TIBOR FELVÉTELE

Solymár Gábor jobbján fia, Péter, balján leánya, Mónika

Megtartó és megtartott hit

Van egy ismerősöm, középkorú férfi. Ha magamban felidézem őt, mindig – a mostani szomorú időkben feltűnően – mosolygós arca jut eszembe. Fülig érő szája, élénken csillogó szeme. Az a fajta derű jellemzi, amelyet nem lehet hamisan magunkra ölteni, amely nem személyiségéből vagy gondtalan életéből fakad. Nem lehet nem észrevenni, hogy mosolya és derűs személye mögött Istenben békét lelt önmaga rejlik.

Mindig példa volt számomra ez a hit, amely mögött – biztosan tudom – igen élénk imaélet, Isten igéjének tanulmányozása és ebből fakadóan az emberek felé való segítő gondoskodás rejlik. Meglátni a többi ember szükségleteit, nyomorát, míg csak az övék is nem lesz ugyanez a megelégedettség, megtérés. Ez a férfi ebben munkálkodik évtizedek óta. Sokan meglátták benne az Úr fényességét, felismerték istenarcúságát. Sokakat vezetett Istenhez.

Évekkel ezelőtt egyszer – találkozva vele – nem láttam rajta elmaradhatatlan mosolyát, szeme csillogását. Rákérdeztem, hogy mi történt. Azt válaszolta, Isten nem mindig az élet napos oldalát mutatja, most nincs kedve mosolyogni.

Lám-lám, ő is csak bukdácsoló ember, aki hitküzdelmeket folytat, és olykor eltakarja előle valami Jézus ragyogását – gondoltam, de mire a gondolat végére értem, ő visszafordult, és azt mondta: „Tudod, mit? Butaságokat beszélek, miféle gond lehet az életemben, amelyet Istentől kaptam? Miféle sötétség takarhatná el a napot, amelyet az Úr helyezett az égboltra? Mi az, ami képes lenne elfordítani Jézus Krisztus megváltó szeretetétől? Semmi!”

És ugyanaz a kiegyensúlyozott derű ült ki az arcára.

Később évekig nem találkoztunk, és amikor viszontláttam, szembeötlő változást vettem észre rajta. Teste erőtlennek tűnt, lefogyott, arca beesett, bőre sárgás lett, és petyhüdtté vált. Látszott, hogy sok mindenen ment keresztül. Elmondta, hogy betegségek érték utol, gondjai adódtak a gyermekeivel, és kenyérkereső munkája sem a legjobb kerékvágásban halad.

Kikérte magának az ördög, mint Jóbot, hogy megpróbálja a hitét. Megtagadja-e Istent, ha élete gondokkal lesz teli, ha egyik nehézség a másikat éri – rögtön ez jutott eszembe, és arcát kezdtem fürkészni a válaszért.

Csibészes mosolya a szájszögletében és élénken csillogó szeme mit sem változott. Nem is volt már szükség ezután szavakra, tudtam, teste talán legyengült, azonban bensőjében minden változatlan maradt.

Hite megtartotta.

■ Szegfű Katalin

A hónap igéje

„Az Úr meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket” (Zsolt 147,3)

A történelem során három nagy korszak volt, amikor különösen is sok csodát tett az Úr: Mózes korában, Illés és Elizeus életében, valamint az Úr Jézus és tanítványai munkálkodásakor. De belső, lelki csodák mindig vannak. A külső csodák csak jelei Isten országa eljövetelének, az Úr hatalmának, és biztatást jelentenek, hogy higgyünk őbenne, az egyedül hatalmas, de szerető Úrban.

Igénkben a külső csodáknál nagyobb csodáról van szó. Amikor az Úr a szívet és lelket gyógyítja. Bízzál, testvérem, ő meg tudja gyógyítani a te megtört szívedet is, és kész bekötözni a te sebeidet is. A külső csodát esetleg lehet utánozni, de ezt nem. És még valamire figyeljünk. A csoda ige nélkül hiábavaló és üres. Talán kábítás is. Ne a csodadoktorokat, a testileg gyógyító közösségeket keresd – hanem azt a helyet, ahol az ige is hangzik, és a holisztikus segítséget kínálja az Úr; ahol az ige tisztán és igazán hangzik, ahol Isten szava megszólít, bűnbánatra és életátadásra vezet. S ha már a szerető mennyei Atya vette kezébe az életedet, ez elég. A testi csoda csak ráadás lesz.

A szív és lélek csodájára van szükség. Arra, hogy tiszta legyen a szíved, erős a lelked. Sok a megtört szívű ember. Talán te is az vagy. A „megtört” jelentéséhez tartozik az is, hogy „megrepedt, meghasadt”. Repedések keletkeztek életed „ciszternáján”. Elfolyik a víz. Hallod az igét, kapod az áldást, és nem marad meg benned. Délelőtt kilenckor már nem emlékszel a kora reggel olvasott igére. A barátodnak nem tudsz mit mondani vigasztalásul és bátorításul. Jól indulsz, és hamar kifulladsz. Könnyen föladod.

Vágyol fölüdülni? Vágyol friss és örömteli lenni? Az Úr azért jött, hogy a megrepedt nádat összeforrassza, azaz olyanná tegye bensődet, hogy megmaradjon abban az ige, a sok áldás.

Vannak meghasadt életek is. Van, aki csalódott, aki már maga sem tudja, hova tartozik, és kiben bízzon. Szkizofrén. Aki már nemhogy nem tud, de nem is akar bízni másban, nem is számol a szeretetközösséggel. Lehet, hogy még ott tart, hogy én vagyok a legbölcsebb, én ítélek meg mindent a legjobban – de már elindult a végzetes pusztulás útján. Megrepedt, kiszáradt, meghasadt lelkű és kiégett lesz.

Az Úrnak a szíve hasadt meg értünk a Golgotán, annyira szeret. Az életét is odaadta, csak hogy a te meghasadt életedet átélje. Jézus mindig és mindent érted tesz. Ő nem még egyet reccsent a megtört nádszálon, hanem helyreigazítja és összeforrasztja.

Ne csüggedj! De nem is fogsz csüggedni. Mert már nem a másiktól, a helyzettől és a körülményektől függ az életed, hanem egyedül a mindig megértő mennyei Atyától.

Csak az Úr tudja bekötözni ezeket a sebeket. Testi betegségeidben és a lelkiekben is jöjj őhozzá. Biztos, hogy megért, szeretettel fogad, és meggyógyít. Még téged is.

■ Széll Bulcsú

Jó szelet, Fébé!

Oszlopos tornác lépcsőjéről szemléli a távolságot egy utazóruhába öltözött, középkorú asszony. A messzeséget figyeli, ahol a tenger kékje húzódik. Vajon hogy bírja majd a tengeri utazást, a hosszú utat Rómáig, és hogy találja meg a római gyülekezetet? Magabiztos és elszánt. Fontos ügyben indul, és hiszi, hogy minden nehézség ellenére eléri célját.

Egy szolgálólány tart vele, ő viszi a kosarat az útravalóval – elég nehéz lehet, a fejére teszi –, a kezében pedig egy szőttes tarisznyát az úti ruhákkal. Az úrnő egy kisebb oldaltáskát tesz a vállára, láthatóan nagyon vigyáz rá. Aztán elindulnak.

Végigmennek Korinthus főterén, elhaladnak az Apollón-templom mellett, de az Ízisz-szentélyt kikerülik, hogy hamarabb érjenek Kenkhreába, a kikötőbe. Egy üzletsoron mennek végig. A szolgálólány szeretne megállni kicsit nézelődni, de erre most nincs idő.

Üveggyöngyökből fűzött nyakékeket és homlokpántokat árulnak a kereskedők, hangosan kínálják a portékájukat. A lánynak fáj a szíve értük. Asszonya megrója, figyelmezteti, mit tanított az apostol a szépségről. Nem a hajcsavargatás, nem a nyakékek, nem a feltűnő ruhák adják a nő igazi értékét, ne sajnálja, hogy ezek most itt maradnak. Ez már nem illik hozzájuk.

Nagy kockaköveken lépkednek, római út a neve. A nagy császár építtette Korinthus városának, amikor újjáépült a város. Széles út palotákkal és pálmákkal szegélyezve. Nincs még tizennégy éve sem, hogy egy új város nőtt ki a régi, elfelejtett romokon. Dicső császár volt Julius Caesar! Mindenütt tetten érhető az építtető ízlése a római divat szerint emelt épületek során.

Domboldalon haladnak lefelé, ahol sziporkázón tündöklik a tenger.

A hűséges kísérő aggódva kérdezi úrnőjét: miért fogadta el ezt a megbízást, amely férfiaknak is nagy próbatétel lenne? Miért vállal nő létére ilyen veszélyes küldetést? Hallhat-e hírt róla, kit kérdezzen, ha elfogy a türelme? Végül arról faggatja, hogy mikor szándékozik visszajönni, bár azt maga is tudja, hogy a következő „jó szél” beállta előtt nem térhet vissza az úrnő. Télen nem indulnak hajók.

Legalább egy évig nem látják egymást. Hogy tud majd a szolgálólány hűséges maradni az úrnő Istenéhez, hiszen olyan könnyen megkísértető… Nem könnyű feladat vár rá, a barátnői minden héten csábítják, menjen velük szórakozni a kikötőbe. Az apostol azonban haragszik ezért.

Nem egészen érti a lány, miért nem lehet vidám egész heti munkája után, de asszonya mellett elfelejti a kísértést. Nem akar visszatérni a múltjához.

Megérkeznek a kikötőbe. Nagy a nyüzsgés és a zaj. Izmos rabszolgák nehéz zsákokat cipelnek, hatalmas hordókat görgetnek a meredek úton lefelé. Ott áll egy szállítóhajó, és áruk sokaságát nyeli el. Jól öltözött utasok is feltűnnek, akik ezzel a hajóval fognak utazni. Az úrnő is odaáll közéjük. Aztán lassan elindul a menet a hajó felé.

„Ajánlom nektek nőtestvérünket, Fébét, aki jelenleg a kenkhreai gülekezet szolgája.” (Róm 16,1)

Az asszony megtapogatja a táskáját, megvan-e a fontos tok, benne a világraszóló örök érték, az apostol levele. Megsimogatja a bőrtokot, és sokadszorra már megfogadja szívében, hogy élete árán is megőrzi.

– Imádkozom érted, leányom, hogy megőrizhesd a hitedet. Az Úr ad erőt a kísértésekkel szemben. Kérlek, te is hordozz engem imáidban.

– Isten óvja, úrnőm, és adjon jó szelet!

Hosszú, hetekig tartó tengeri út után fáradtan, elcsigázva száll ki a hajóból Fébé. A parton megpróbál tájékozódni, valami jelet keres, hogy felismerje testvéreit, de nem talál senkit. Egy mezítlábas rabszolgafiú ajánlja fel számára a szolgálatait. Viszi a csomagját, és elkíséri az újhitűek közösségéhez. A keresztyének megtarthatják istentiszteletüket saját otthonaikban, de az üldözés szele folyton meglegyinti őket.

Az úrnő jutalmat ad a fiúnak, és meghívja az összejövetelre.

– Találkozhatsz az egyedüli Istennel, aki szeret téged, és megbocsátja vétkeidet.

Nagy fekete szemekkel néz rá a gyermek, és csodálkozik, hogy van, aki az ő vétkeit is megbocsátja.

A testvérek szeretettel fogadják az asszonyt, és részletesen be kell számolnia a hajóútról. Mesél a szélcsendes éjszakákról, amikor megállt a hajó, és az égboltot figyelték. Imádkoztak, küldjön Isten jó szelet. Aztán voltak viharos napok. Hatalmas hullámok csapkodtak, az evezősök alig tudták megtartani a hajót. Sokan aggódtak, mások betegek lettek, de Fébé nem félt, mert tudta, hogy küldetése fontos. Isten maga gondoskodik arról, hogy elvégezze szolgálatát.

Előveszi a féltett bőrtokot, és átadja Pál apostol levelét a véneknek. A levelet Pál a római gyülekezetnek írta, amelynek tagjaival személyesen még nem találkozott, de hallott hitükről.

A levél olvasása közben a rómaiak érezték, hogy árad rájuk a Szentlélek szele. Különleges élményben volt részük. Látták, ahogy az apostol sziklaköveket rak le, megalapozza a Krisztus egyházát. Lelki szemeik előtt megjelent a jeruzsálemi pünkösd emléke, lángnyelvekkel és tömeges megtéréssel. Némelyek nagy tüzet és máglyákat láttak Róma utcáin. Égett hús szaga terjengett a paloták között. A látomás egyszerre volt félelmetes és minden képzeletet felülmúló.

Isten jelenléte megszentelte a levél olvasását, és földre borulva esedeztek, hogy hűségesek lehessenek az üldözések idején.

* * *

Az egyház születésének órájában egy asszony adott példát kései társainak a krisztusi küldetés betöltéséről. Menjetek széles e világra!

Fébé élete ma is prédikál.

Mintha ezeket kérdezné tőlem: Mekkora veszélyt vállalsz az ige célba juttatásáért? Milyen kifogásaid vannak, amikor az Úr szolgálatot bíz rád? A fontossági sorrendben mi áll legelöl: a munkahely elvárása, önmagad megvalósítása vagy az ige hordozása?

Uram, adj jó szelet nekem, hogy minden helyre eljussak, ahová általam küldöd szent igédet!

■ Frittmann Magda

HETI ÚTRAVALÓ

„Akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon.” (Lk 12,48b)

Szentháromság ünnepe után a 9. héten az *Útmutató* reggeli s heti igéi a naponkénti keresztyén életvitel fontos kérdései kapcsán azt hirdetik, csak hűség és engedelmesség által élhetünk az Úr Krisztussal közösségben: „Hű az Isten, aki elhívott minket az ő Fiával, a mi Urunk Jézus Krisztussal való közösségre.” (1Kor 1,9; LK) S az ő elhívása visszavonhatatlan, ezért valljuk: „Ha elenyészik is a testem, szívem kősziklája te maradsz, ó, Isten.” (GyLK 723) A hűséges és engedelmes szolga Istentől kapott talentumaival az ő javára sáfárkodik, és szeretetközösségben élhet vele mindörökké: *„Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be urad ünnepi lakomájára!”* (Mt 25,21.23) Mert: *„Boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára!”* (Jel 19,9) Pál a feltámadott Úr Krisztussal való találkozás után átértékelte életét: *„…azt, ami nekem nyereség volt, kárnak ítéltem a Krisztusért. (…) Hogy kitűnjék rólam őáltala: nincsen saját igazságom a törvény alapján, hanem a Krisztusba vetett hit által van igazságom Istentől a hit alapján…”* (Fil 3,7.9) Hirosima pusztulásának emléknapján mi is kiáltsunk a mélységből: *„Ha a bűnöket számon tartod, Uram, Uram, ki marad meg akkor? De nálad van a bocsánat, ezért félnek téged.”* (Zsolt 130,3–4) Salamon királyra sok bízatott, ő isteni bölcsességgel szolgáltatott igazságot, mondván: *„Adjátok annak az élő gyermeket, és ne öljétek meg, mert ő az anyja!”* (1Kir 3,27) Őrállóvá tett prófétájától többet kér számon az Úr: *„Ha… figyelmezteted az igazat…, és ő nem vétkezik, akkor életben marad…, és te is megmented a lelkedet.”* (Ez 3,21) Követői elé Jézus a Teremtő eredeti akaratát tárta a házasságról: *„Amit tehát az Isten egybekötött, ember azt el ne válassza.”* Megáldotta a kicsinyeket: *„Engedjétek és ne akadályozzátok, hogy hozzám jöjjenek a kisgyermekek, mert ilyeneké a mennyek országa.”* (Mt 19,6.14) Pál az Isten akaratához igazodó, bölcs életfolytatást javasol, s ily igazi ünneplést: *„…mondjatok dicséretet szívetekben az Úrnak, és adjatok hálát az Istennek… mindenkor mindenért… Jézus Krisztus nevében.”* (Ef 5,19–20) Pilátusra sok bízatott: *„Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked”;* ám neki fontosabb volt a császár barátsága. *„Ekkor kiszolgáltatta őt* (Jézust) *nekik, hogy megfeszítsék”* a zsidók királyát. (Jn 19,11.16) Heti igénk elvárásainak a keresztyének csak úgy tudnak megfelelni, ha hű és okos sáfárként szolgálnak embertársaiknak. Jézus szerint: *„Boldog az a szolga, akit, amikor megérkezik az úr, ilyen munkában talál! Bizony, mondom néktek, hogy az egész vagyona fölé rendeli őt.”* (Lk 12,43–44) *Luther* szerint: „A keresztyén mindenestül felebarátjának szenteli magát. Szolgálja, segíti, tanácsolja ingyen, merő irgalomból. Szolgál önként és szívesen, nem várva, hogy kérjék.” Ó, Uram, „Segíts, hadd végezzem / Minden dolgom serényen, / Készséges szolgaként…” (EÉ 436,5)

■ Garai András

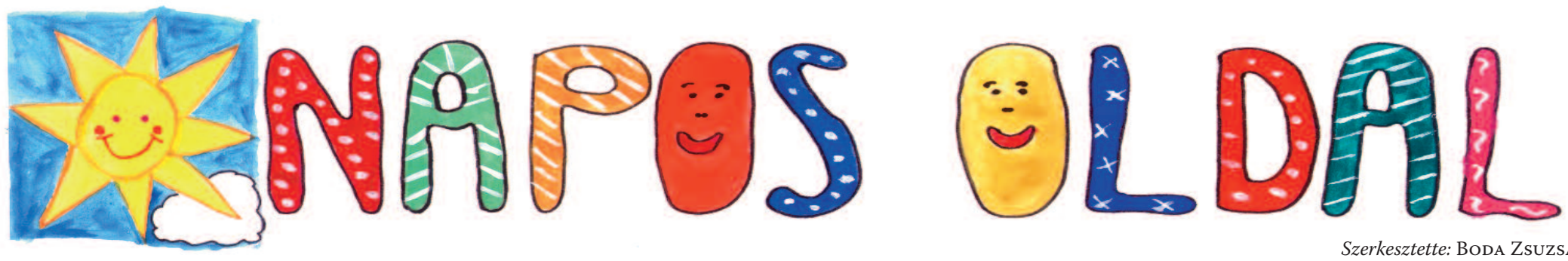

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Szürke farkas

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

Magyarország területéről kiirtották, és hosszú évekig legfeljebb alkalmi előfordulásai voltak. A Kárpátok, illetve Erdély felől kóborolt be egy-egy példány. Az utóbbi években azonban már ismét hallható a farkasüvöltés hazánkban. Aggtelek környékén és a Zempléni-hegységben kis, szaporodó állományok vannak, de kóborló példányok felbukkantak a Bükkben és a Mátra erdeiben is. A legújabb szakmai összefoglaló szerint az Alföld déli felén is vannak kölyköket nevelő farkasok.

A farkas hazánkban az összefüggő, lehetőleg kevéssé háborgatott erdőket kedveli, a településeket és az embert kerüli. Azokban az országokban, ahol még sok a farkas, a falka vadászik, de a párban élők és a magányos egyedek is boldogulnak.

RAJZ: BUDAI TIBOR

A nyári időszakban nagyon sok rágcsálót, pockot, egeret, a nyílt területen hörcsögöt pusztítanak el. Télen szarvasra, vaddisznóra és muflonra vadásznak. A hazai erdőkben mindhárom vadfaj túlszaporodott, esetenként jelentős kárt is okoznak. Így egy kis létszámú farkasállomány jelenléte kifejezetten hasznos.

A farkasok – különösen a téli időszakban – igen nagy területet járnak be. Mielőtt este vadászni indulnak, gyakran hallatják jellegzetes üvöltésüket.

A falkában csak a domináns kan és szuka szaporodik. A párzás a téli és a kora tavaszi időszakra esik, ezután körülbelül két hónap múlva születik meg a három-nyolc kölyök. Eleinte csak szopnak, majd a szülők által elnyelt, előemésztett húst fogyasztják. A szuka állandóan velük van, miközben a kan vadászik, és ellátja őket élelemmel.

A farkas hazánkban fokozatosan védett. Lőni vagy bármi más módon elpusztítani tilos. Természetvédelmi értéke kétszázötvenezer forint

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Mit gondolsz, hány farkas él Európában?
2. Ismersz-e olyan gyermekmesét, amelyikben szerepel farkas?
3. Mit gondolsz, milyen súlyú egy farkas?

Válaszok:
1. hűsz-huszonötezer; 2. Piroska és a farkas, A kisnalac és a farkasok, A farkas és a hét kecskegidá; 3. 40-70 kg.

A reménység zsoltára

▶ **Az alábbiakban a 31. zsoltár első hat versét olvashatjátok, de egy kicsit hiányos a szöveg. A hiányzó szavakat írjátok a vonalra! Ebben a rajzok segítenek, de természetesen a három rajz közül mindig csak az egyik ábrázolja a megoldást.**

Hozzád menekülök, Uram,
ne szégyenüljek meg soha!
Ments meg engem irgalmasan!
Fordítsd felém .....,

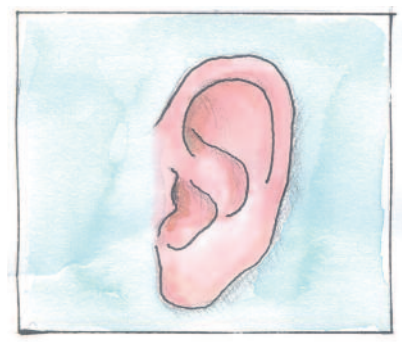

füledet

telefonodat

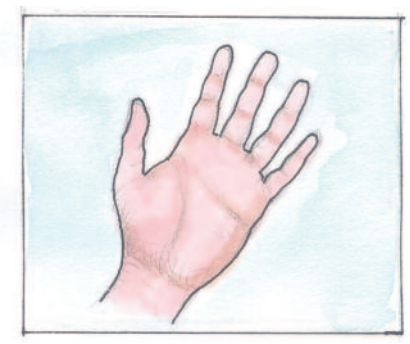

kezedet

siess, ments meg engem!
Légy erős .....,

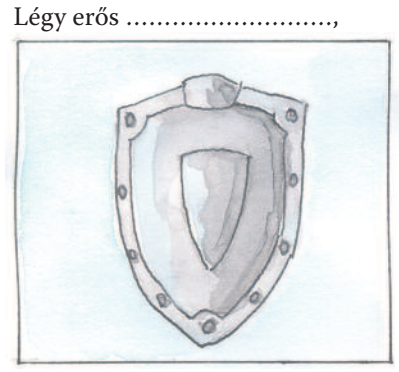

pajzsom

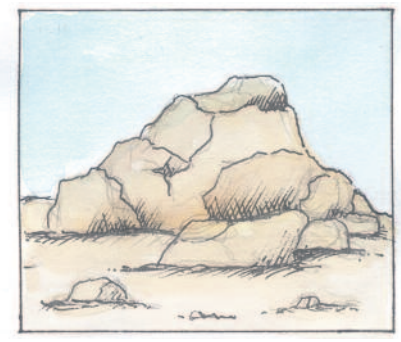

kősziklám

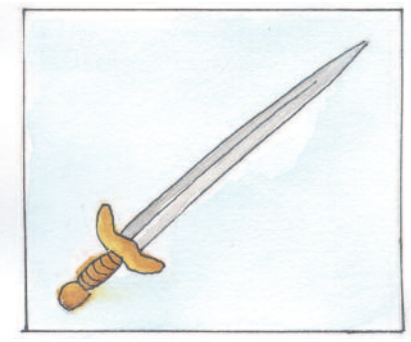

kardom

erős váram, segíts rajtam!
Mert te vagy az én szikla .....;

templomom

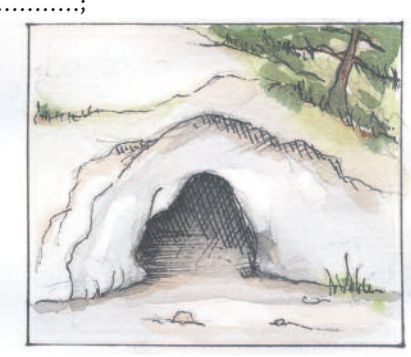

barlangom

váram

vezess, és terelgess engem nevedért!
Szabadíts ki a .....,

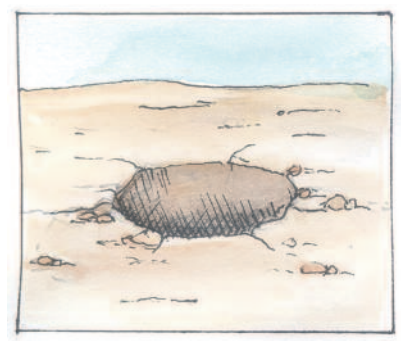

gödörből

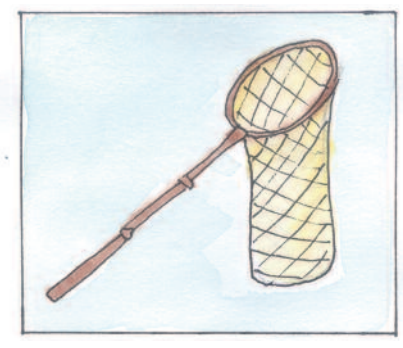

hálóból

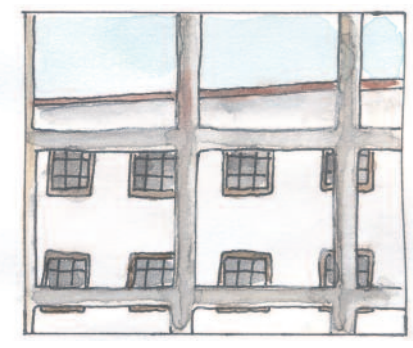

börtönből

amelyet titkon vetettek nekem,
mert te vagy az erősségem.
..... bízom lelkemet,

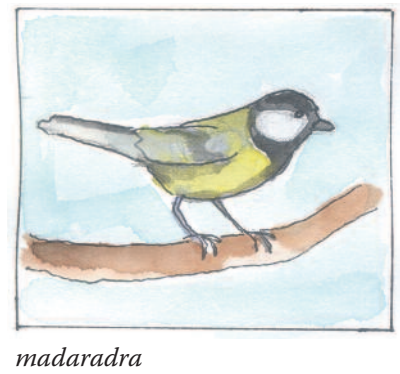

madaradra

felhődre

kezedre

RAJZOK: JENES KATALIN

te váltasz meg engem,
Uram, igaz Isten!

A lélek sebei

Beszélgetés dr. Komlósi Piroska pszichológussal

Bethesda Gyerekkórház. Szemben kis épület, barátságos előszobával. Amíg várakozom, belenézek az újságokba. Fiatal nő érkezik: „Piroska üzeni, hogy azonnal jön” – mondja mosolyogva. Negyed óra, és kinyílik az ajtó. Kedvesen üdvözöl, és hellyel kínál a délelőtti csendben.

Dr. Komlósi Piroska szakpszichológus, a Károli Gáspár Református Egyetem docense. Családjában a lelki segítő hivatás generációkon keresztül ível. A család- és párterápia módszerének hazai fejlesztése fontos része gazdag munkásságának. Jelenleg is több helyen tanít, előadásokat tart.

Először indulásáról kérdezem, gyerekkoráról és iskoláiról. Milyen tapasztalatokat fogalmaz meg az elmúlt évtizedekről?

– Hálás lehetek – kezdi az emlékezést –, mert a szüleim, miután befejezték az egyetemet, nagy szeretetben és szerelemben kötöttek házasságot. Kölcsönös figyelemben „párnázták ki” azt a fészket, amelyben a gyerekeik – én és három öcsém – születtek.

1946–52 nem volt könnyű időszak. Közben édesapám elvesztette az állását. Ő Debrecenben *Karácsony Sándor* professzornak volt tanársegédje. Amikor 1949-ben, az állami direktíváknak nem megfelelő ideológiája miatt, megszüntették a professzor állását, édesapámnak is mennie kellett. Átmentünk a Dunántúlra; édesanyám Pécs környékére való, egy baranyai kis faluban született, nagybátyja ott volt református lelkész…

– Ott indult el az életbe?

– Ott kezdődött az eszmélésem, ott érettségiztem. Az emlékeim szépek, jó visszagondolni rájuk. Meglett emberek voltunk, mikor megértettük, hogy édesapának nem volt könnyű helyzete. Nem lépett be a pártba, ezért állandóan zaklatták. Nem lehetett tanszékvezető, de mint „szürke eminenciásnak” nagy respektje volt az egyetemen. Milyen másként tudtak ők egy békés világképet képviselni! Hogy a problémákkal meg lehet birkózni, a helyzeteken lehet változtatni, ha elég okosak vagyunk és felkészültek.

– Szülei hatására választotta a tanári pályát?

– Jó volt látni, hogy ők tanítanak. Tizenhét évesen említettem nekik, hogy én is ezt szeretném folytatni. Azt felelték: akkor tudnék legjobban szolgálni, ha pszichológiát tanulnék, de más szakot választottam. Az orosztól azt reméltem, hogy világnyelv lesz, de hát ez naivság volt a részemről. Ám ennek köszönhetem a csodálatos orosz irodalmat! Harmadévesen nyertem egy ösztöndíjat Moszkvába, ami fantasztikus élettapasztalattal járt. Messze az otthontól: kollégium, idegen kultúra, teljesen más világ…

A diploma után a pszichológia irányába fordultam. Iskolapszichológus akartam lenni, hozzákezdtem az angol nyelv tanulásához, mert láttam, a legtöbb dolgot csak így lehet elérni. Váratlanul meghívást kaptam a klinikai vonalra, amelyet *Mérei Ferenc* kezdett éppen abban az időben. Sok mindent elsajátítottam tőle, főleg azt, hogy merre kell tovább keresni a tudás forrásait.

– Más professzorok is segítették pályáját?

– Később *Buda Béla* lett az a szakember, akitől rengeteget tanultam, és aki kinyitotta a gondolkodásomat a társadalom, a történelem, a szociológia felé, nemcsak az egyén mélységében, hanem szélesebb társadalmi vonatkozásban is. Ehhez kapcsolódik a spiritualitás: hogyan lehetne munkámba bevonni a vallás, a hit kérdéseit.

A kilencvenes években meghívást kaptam a Debreceni Református Hittudományi Egyetemre, néhány évig a pasztorálpszichológus-képzésben vehettem részt. Ott kezdtem el azon gondolkodni, hogyan lehetne bekapcsolni a gyógyító munkába a lelki, spirituális erőforrásokat. Sajnos oktatásunkból az utóbbi időkig ez nagyon hiányzik.

– Milyen indokkal?

– Ez nem a pszichológus dolga. Szerencsére a tudomány bölcsebb lett, és az utóbbi évtizedekben az úgynevezett pozitív pszichológia, a transzperszonális pszichológia keresi, hol lehet jobban megragadni a vallás, a hit kérdését, a gyógyításba való bevonását.

2011 őszén elkezdtem szervezni egy kis kört, először csak a református kollégáknak, de a következő hónapban már jött megkeresés evangélikus részről is. Protestáns Pszichológusok Baráti Körének neveztük el magunkat, és itt gyűltünk össze, a kórházban. Én a gyakorló terápiát folytató társakat szerettem volna csoportba összehívni, hogy mélyüljön a tudásunk. Kicsit csalódott voltam, hogy kezdeményezésem nem a szakmát szólította meg, de hát más jó ügyek is nehezen mozdítanak meg embereket… Fáradt, elfoglalt, túlterhelt mindenki mai világunkban.

Valami más formát kell keresnem; lehet, hogy egy internetes oldalt indítok el, mert sokan este, a napi teendők végeztével még olvasnak, tájékozódnak.

– A család- és párterápia a szakterülete.

– Az 1970-es évek közepétől ez az érdeklődésem legfőbb iránya. Kisdoktori disszertációmat is ebből írtam, azután a PhD-dolgozatom is ebből a témából született. Egyre nagyobb szükség van arra, hogy a családok valamilyen segítséget kapjanak. Mindaz, ami a családot működteti – a szeretet, az áldozatkészség, a másik örömének keresése, az önfegyelem, a lemondás –, mára kiveszett a közgondolkodásból. Ezekről nem lehet hallani, csak esetleg a vasárnapi istentiszteleten. A család ezek után két önző ember szövetsége marad, amelyben mindenki önmagát akarja boldoggá tenni. És itt leáll a motor, ami működteti a kölcsönösséget.

– Milyen tapasztalatokat szerzett?

– Egy-egy családra sok órát fordítunk, az eredmény mégis mérsékelt, mert elemi dolgok hiányoznak: a szeretet, az önkontroll készsége, az önfegyelem. Mivel a környezet, az iskola, a társadalom nem segített ezeket kifejleszteni, ezért a terápiában esetleg ki-ki ráérez, hogy itt mást kellene tenni. Vannak, akikben önfejlődési erők működnek, de vannak emberek, akikben nincs meg ez a belső fejlődési potenciál, ahogyan a szakma mondja.

Azt tapasztalom, hogy munkálkodásomnak olyan hatásai vannak, amelyeket én nem érzek, nem látok. Gyülekezetek, intézmények hívnak előadásokra, s az embernek fogalma sincs, hogy ezeken milyen talajra hull az, amit mond. Hasznos volt, vagy elszállt a szélbe?… És akkor egy-két év múlva jön valaki, mondván, egyszer hallott engem, és segítettek neki a szavaim!

A református egyház Csillagpontjára, az evangélikus Szélrózsa találkozókra rendszeresen járok, és mindig bizakodással töltenek el az együttes órák.

– A Károli Gáspár Református Egyetemen régóta tanít.

– Azt hiszem, az egyetemi oktatás sem hiábavaló. 1997 óta tanítok ott, előtte hat évig egy oxfordi gazdasági iskolában oktattam. Magam sem értettem, miért küldött oda a Gondviselő, viszont rengeteget tanultam, úgy érzem, korszerű pedagógussá váltam.

Sokat kérdeznek a fiatalok, ez a korosztály „prolongált kamaszokból” áll. Sajnálom őket, mert anyányi, apányi emberek, elvileg lehetnének sokkal érettebbek is. A lelkükben még mindig sok a gyermeki vonás.

Egy részüket ugyanakkor az élet működtetésében felelős gondolkodás jellemzi. Nagyon érett, önmagukat okosan leterhelő, szorgalmas, munkát vállaló emberek vannak közöttük. A keresztény családokban vallásos értékrendben nevelkedők sokkal szerényebbek, nem tudják előadni a tudásukat. És vannak az életet könnyebben vevő fiatalok, akik rögtön elmondják az ötletüket. A párkapcsolattal, a szülőkről való leválással van a legtöbb gondjuk. Úgy kellene leválniuk, hogy nem elszakadva, hanem fokozatosan távolodva egyre több önállóságot kapjanak.

– Kolozsváron és Marosvásárhelyen is tanított…

– A kilencvenes évek végén Kolozsvárról jött két hátizsákos diák egy konferenciára, és kérték, menjek el hozzájuk tanítani. Én boldogan igent mondtam. Havonta jártam ki négy esztendőn keresztül. Azután ők hazamentek Csíkszeredába – nagy örömömre nem Nyugat felé. Most oda járok egy évben kétszer-háromszor. Jó szakemberek lettek, tehát a stafétabotot értő kezekbe adtam át. És ez nagyon jó érzés, valahol ez is a munkámat igazolja.

– Mi a helyzet a hívő családokkal?

– Egyre gyakrabban hívő pszichológust keresnek. Ilyen értelemben gyorsabban lesz egy közös alapunk, de a lelki gubancokat kibogozni nem sokkal könnyebb, mint a nem hívő embereknél. Azt hiszem, az ő esetükben több erőforrás tud segíteni abban, hogy bízzunk a sikerben. És ezeket érezve az ilyen családok jobban tudnak bizakodni, megfelelni a kapcsolatoknak.

– Végezetül hitéről, templomáról kérdezem…

– Családomnak köszönhetően beleszülettem két mélyen hívő ember kapcsolatába. A rokonságom is ilyen, lelkészek vannak közöttük; istenfélő emberek vagyunk. Az utóbbi évtizedekben egyre több aktív megkeresés jött gyülekezetek részéről. Az evangélikus egyházzal is nagyon jó a kapcsolatom, személyes ismeretségeket szereztem, lelkész barátokat. A teológia képzésébe is többször meghívtak, és előadásokat tartottam a révfülöpi evangélikus konferenciaközpontban.

Honnan veszek mindehhez erőt? Ehhez az Úr ad erőt! Kapok megerősítést, és a szolgálat is feltölt. Sok apró dolog, visszajelzés arra ösztönöz, hogy folytassam. Sokat gondolkodtam azon, hogy vissza kellene már vonulni. De amíg lesz kíváncsiságom, és kapok olyan visszajelzéseket, hogy nem tompultam el, addig hirdetem a munkám értelmét. És teszem a dolgomat…

Végezetül szólni szeretnék arról, hogy a pszichológus munkája ma már nemcsak az egyén, a család, egy-egy csoport szolgálata, hanem a társadalomé is! *Dr. Kopp Mária* – orvos, pszichológus, a Semmelweis Egyetem Magatartás-tudományi Intézetének közelmúltban elhunyt professzora – meghívott, írjak egy nagyobb munkájába. Az új *Nemzeti alaptantervbe* a fejlesztési területek, nevelési célok közé bekerült a *családi életre nevelés.* Kidolgoztunk egy olyan tematikát, amelyet fel lehetett ajánlani, hogy segítsük a tanárokat.

A Károli Gáspár-egyetemen osztályfőnököknek volt lehetőségük arra, hogy – továbbképzés keretében – jobban megismerjék az elképzelésünket. Remélem, ez rövidesen országosan is elfogadott lesz. És áldás lesz rajta, ha a pedagógusok a gyerekekkel olyan témákról tudnak beszélgetni, amelyekre nagy szükségük van. Ez megérte az áldozatot és a fáradságot.

■ Fenyvesi Félix Lajos

Szomszédmese

Történt pedig az Úr 2012. esztendejében az Európai Unió egyik kicsiny államának fővárosában, annak is egyik külső kerületében, hogy már vagy két évtizede élt egymás mellett két szomszéd család.

Nem voltak ők rossz szomszédok, igaz, éppenséggel különösebben jónak sem volt mondható a kapcsolatuk. Olyan „korrekt”, ahogy azt az effélékre szokták arrafelé mondani. Ha találkoztak, köszöntek egymásnak, néha-néha egy-két szót is váltottak az időjárásról és más haszontalan dolgokról. De – jóllehet leány éppenséggel akadt mindkét háznál szép számmal – például húsvéti locsolásra már soha nem mentek át egymáshoz.

Igaz, egyszer – sok évvel ezelőtt – adódott egy kis locsolkodás, amikor is kertöntözéskor egyiküktől véletlenül áttévedt egy kis víz a szomszéd kerti parkolójába. Nem is volt rest a tüzes szomszédasszony, ő is azonmód nekifogott az öntözésnek, ámbár ő egy vödörrel – s hogy, hogy nem, egy vödörnyi pont nyakon is találta a kerítés túloldalán békésen slaugozó gazdát.

De már az is igaz, hogy attól fogva, ha néha átszökött a kutya a kerítés résén, hogy dolgát a túloldalon végezze, egy percig sem hihették az eb derék tulajdonosai, hogy aznapra megszabadultak a végtermék takarításának kellemetlen feladatától, merthogy az – hogy, hogy nem – bizony soha nem a szemetesben landolt, hanem rendre visszakerült gazdái birtokára.

Így élt hát a két szomszéd család csendes békességben, tisztes, távolságtartó udvariasságban a békés, falombok övezte kertvárosban. Nem is lehetett ez másként! Hiszen mindig is tudták egymásról, hogy elveik, világnézetük nem egy tőről fakad, s – vélték – ami még fontosabb: nem egy oldalhoz tartoznak. Hol egyikük örült a választások eredményének, hol másikuk lógatta orrát a referendum eredményének kihirdetésekor, soha nem volt – s tán soha nem is lesz – közöttük ebbéli közös nevező.

Egyszer aztán az egyik szomszéd, tán elunva ezt az állapotot, megelégelve a hűvös légkört vagy csak egyszerűen szeretetből és jó szándéktól vezérelten – ez már aligha fog kiderülni valaha is –, átcsöngetett a másikhoz, mondván: ötvenedik házassági évfordulójukat ünnepelik ők a hétvégén szeretett feleségével, s nagy örömükre szolgálna, ha a népes vendégsereg közt tiszteletét tenné a szomszédság is. Koccintani egyet s osztozni az ő fölöttébb nagy örömükben.

A meghívottak nem nagyon tudták mire vélni az invitálást, csak forgatták kezükben a nem túl díszes meghívót, szavuk sem nagyon volt, s tán még a szájuk is tátva maradt. Hiszen ki látott még ilyet? Hogy ők átmenjenek a szomszédékhoz?

De mert eredendően nem voltak gonosz emberek, sem neveletlenek, tisztelettel elfogadták a meghívást. Méltó ajándékot is készítettek, s a megbeszélt időben valahányan betoppantak.

Odaát a kedves, vidáman mulatozó vendégsereg ha nem is barátként, de úgy fogadta őket, mintha mondjuk legalábbis már évtizedek óta szomszédok lettek volna… Szó szót követett, a magázást tegeződésre cserélték, és valamennyien érezték, hogy most valami nagy dolog történt az ő kicsiny életükben. Ők, akik – azt hitték – soha nem lehetnek igazán jóban a köztük lévő falak miatt – elkezdtek összebarátkozni.

Azóta mosolyogva köszöntik egymást, és már nem legyintenek, ha kerttakarításkor átszáll a por. Igaz, a kerítésen túlról sem hallatszik azóta porszívózás hangja – vasárnaponként… S ehhez nem kellett semmi más, csak egy apró, egy egészen apró kis gesztus: barátsággal megszólítani a másikat, odafordulni…

De mert mese nem lehet tanulság nélkül – no meg az igazság kedvéért –, álljon itt mindkettő. A kezdeményezők – irgum-burgum, mégis így van – a *másik oldaliak* voltak, pedig az *innenső* szomszédok azok, akik azt vallják magukról, hogy *őket a szeretetről lehet felismerni.* Ám tanulni – úgy látszik – mégsem csak tőlü(n)k lehet…

■ Gyarmati Gábor

Német és magyar középiskolások közös munkája

Neuendettelsau–Győr „projekttalálkozó”

▶ Iskolánk, a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ 2003 óta tart kapcsolatot a neuendettelsaui (Bajorország) Laurentius-Realschuléval. Több sikeres Comenius projektet bonyolítottunk le közösen. 2010 óta az *Egész életen át tartó tanulás* program keretében az *Integráció – kihívás Európa számára* című projektünkön dolgoztunk, amely kétéves közös munka után most zárult le.

Programunk témája a társadalom peremére került csoportok (idősek, betegek, fogyatékkal élők, hajléktalanok, külföldiek stb.) integrációja volt. Meg akartuk ismertetni tanítványainkat ezeknek az embereknek a mindennapjaival, gondjaival, örömeivel.

A projektet előkészítő megbeszéléseken megegyeztünk a programok szakmai tartalmában: különböző szociális intézmények meglátogatása mindkét országban, bábjáték betanulása az adott témával kapcsolatban, közös áhítat, naptárkészítés.

Nem csak közös feladataink voltak. A tavalyi tanévben felvettük a kapcsolatot gyülekezetünk szeretetházával, diákjaink megismerkedtek idős emberekkel, akik szívesen meséltek a fiataloknak. A kezdeti félelmek hamar lelkesedéssé alakultak, és tanítványaim örömmel számoltak be arról, hogy milyen kedvesen fogadták őket az idős nénik, bácsik, mennyi érdekes dolgot lehetett tőlük hallani, nem is gondolták volna, mennyire másként éltek pár évtizeddel ezelőtt…

A két év alatt a német diákok csoportja kétszer látogatott el hozzánk, és mi is kétszer utaztunk Bajorországba.

Bajorországi tartózkodásunk során jártunk az Üdvhadseregnél, és bepillanthattunk a hajléktalanok körében végzett munkájukba. Kis csoportokban meglátogattuk az idősek otthonát, az enyhén értelmi fogyatékos idősek klubját, a hátrányos helyzetű gyerekek napközi otthonát, a fogyatékkal élők műhelyét. (Utóbbiban a gondozottak megfelelő segítséggel értelmes, hasznos munkát tudnak végezni.)

Büszkék lehettünk diákjainkra, akik – a kezdeti idegenkedést legyőzve – szívesen vettek részt a különböző csoportok programjaiban. Nagy öröm volt mindkét részről, hogy együtt zenélhettünk. Ezekben az otthonokban egy nagyon érdekes hangszeren játszanak. Hasonlít a citerához, de a húrok alá elhelyeznek egy lapot, amelyen meg van jelölve, hogy mikor melyik húrt kell megpendíteni, így az is tud játszani rajta, aki nem képes megtanulni kottát olvasni. Látni kellett volna az idős emberek arcát, amikor a gyerekekkel együtt játszották el az *Áldjad, én lelkem* című éneket, amelyet ráadásul magyarul is elénekeltünk nekik.

A német csoport második győri útjára idén júniusban került sor. A projekt témájának megfelelően látogatást szerveztünk a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Intézménybe, ahol információgazdag előadást hallhattunk a szellemileg sérült gyermekek oktatásával és ellátásával kapcsolatban, és a mindennapjaikba is bepillanthattunk. Lehetőséget kaptunk arra is, hogy a Mindszentpusztán 2007 óta működő autista-lakóotthonba is ellátogassunk.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Az itt élők mindennapi problémái, gyakori kirekesztettségük mély hatást gyakorolt a gyerekekre.

A projekttalálkozó végén közös áhítat keretében mutattuk be a vak Bartimeus történetére épülő bábjátékunkat, amely szintén a megváltozott életkörülményű és -lehetőségű emberek problémáit taglalta. Végül néhány mondatban összefoglaltuk, hogy a két év folyamán ki-ki milyen tapasztalatokat gyűjtött, és ezekből milyen következtetéseket vont le.

Záróakkordként álljon itt néhány megjegyzés a fiataloktól. Arról tanúskodnak ezek a megszólalások, hogy a diákok elgondolkodtak a látottakon-hallottakon. Hiszem, hogy a megtapasztalt élmények alapvető szemléletváltozást hoznak tanulóink gondolkodásában, cselekedeteiben, és még érzékenyebbek lesznek a különböző korú és állapotú emberek gondjai iránt.

„Borzalmas, hogy embereknek nincs hol lakniuk, és nincs mit enniük, fontosnak tartom az ételosztást.”

„Nem gondoltam volna, hogy az értelmi fogyatékkal élők számára is milyen fontos a hasznosság tudata. Ebben a műhelyben éppen ezért tesznek nagyon sokat.”

„Mindenkinek legalább egyszer látnia kellene egy ilyen intézményt, hogy megismerje ezeket a problémákat és azt is, hogy hogyan lehet segíteni. Az ilyen dolgoktól nem szabad elzárkózni, vagy nem szabad szégyellni őket.”

„Azt gondolom, sokkal jobban meg kellene becsülni azoknak a munkáját, akik sérült emberekkel foglalkoznak. Nagyon nehéz munkát végeznek, nem képes rá akárki.”

„Jó volt látni, hogy a gyermekotthonban a családot próbálják körülményekben és törődésben, szeretetben pótolni a családból kikerült sérült gyermekeknek.”

„Sokkal többet kellene foglalkozni ezekkel a témákkal a médiában is, de az iskolai oktatásban is.”

■ Pécsi Nikolett

Istentiszteleti rend • 2012. augusztus 5.

Szentháromság ünnepe után 9. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 16,1–9; Jer 1,4–10. Alapige: 2Tim 2,19–21. Énekek: 395., 439.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Elrbruch; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Bence Imre; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztojanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.); **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Darvas Anikó; de. 11. (úrv.) Gáncs Tamás; du. 6. (úrv.) dr. Magyarkúti Gyuláné Tóth Katalin; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű imádság) Scott Ryll; de. 11. (úrv.); **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) dr. Csepregi András; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. Kovács Viktor; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Kovács Viktor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) dr. Orosz Gábor Viktor; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. dr. Orosz Gábor Viktor; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Szirmai Zoltán; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Kertész Géza; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) dr. Bácskai Károly; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) dr. Bácskai Károly; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) Deák László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Deák László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Éva; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. Labossa Péter.

Istentiszteletek a Balatonnál

Badacsonytomaj, Római út 3. de. 9.; **Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25.** du. 4.; **Balatonboglár, Hétház u. 17.** de. 11.; **Balatonfenyves, református imaház, Bem u. 9.** du. fél 4.; **Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15.** de. 9.; **Balatonfűzfő, református templom, József A. u.** du. fél 3.; **Balatonkenese, református templom, Táncsics M. u. 13.** du. 6.; **Felsődörgicse, Fő u.** de. 11.; **Fonyód, József A. u. 21.** de. fél 10.; **Hévíz, Helikon u. 6.** du. fél 5.; **Kapolcs, Kossuth u. 26.** du. fél 4.; **Keszthely, Deák F. u. 18.** de. fél 11.; **Kőröshegy, református templom, Petőfi u. 89.** du. fél 3.; **Kötcse, Templom u. 7.** de. 10.; **Kővágóörs, Arany J. tér 2.** de. fél 12.; **Mencshely, Kossuth L. u.** de. 11.; **Nemesleányfalu, Nemesleányfalui u.** du. 2.; **Révfülöp, Villa Filip tér 2.** de. 10.; **Siófok, Oulu park** de. 10.; **Sümeg, Széchenyi tér 1.** du. fél 3.; **Szentantalfa, Fő u.** de. háromnegyed 10.; **Taliándörögd, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Veszprém, Kossuth u. 4.** de. 10.; **Zamárdi, Aradi u.** du. 4.; **Zánka, Rákóczi u.** de. fél 9.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Tanítani a múltat a jövőben

Pedagógusok tanácskoztak a zsidó kultúra közvetítéséről

▶ A Centropa Közép-európai Kutatási és Dokumentációs Központ szervezésében hatvanhat, Európából, az Egyesült Államokból és Izraelből érkezett tanár találkozott július 9. és 19. között Németországban, hogy tapasztalatot cseréljenek tanítási gyakorlatukról, azokról a projektekről, amelyeket a zsidóság témakörében dolgoztak ki vagy fognak kidolgozni a diákokkal. A *Teaching the past in the future (Tanítani a múltat a jövőben)* címet viselő nyári akadémián az előadássorozatok mellett jutott idő történelmi emlékhelyek megtekintésére is, hiszen a résztvevők Mannheimből indulva Wormson, Heidelbergen és Frankfurton át utaztak Berlinbe.

Más fontos kezdeményezésekkel ellentétben a *Centropa* nem a zsidóság által megélt tragédiákat helyezi a középpontba, hanem azt kutatja, hogyan éltek a zsidók itt, a soknemzetiségű Közép-Európában, milyen volt a kultúrájuk – és teszi mindezt az *oral history* (szóbeli történelem) eszközeivel. Az Amerikai Egyesült Államokban és Ausztriában bejegyzett nonprofit szervezet célja a közép- és kelet-európai zsidó élet dokumentálása, valamint az, hogy az összegyűjtött dokumentumokat – virtuális úton – világszerte megismertesse zsidókkal és nem zsidókkal egyaránt.

2000 óta hatvan történész, szerkesztő és fordító dolgozik azon a tizenöt országban készült 1350 interjún, amely az on-line archívum alapját képezi. Ennek a hatalmas anyagnak a használatát próbálták a programba meghívott tanárok kidolgozni. Társprojekteket, óraterveket állítottak össze, hogy a kultúrák közötti kapcsolatteremtés, egymás elfogadása ne csak üres szólam, hanem megélt tapasztalat legyen a diákság számára.

A résztvevők között volt *Csehi Bernadett,* a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola magyar–német–média szakos tanára is, akinek tervei között szerepel, hogy a következő tanévben meghívja iskolájába a Centropa *Történetek egy családi albumból – Magyar zsidók 20. századi emlékei* című vándorkiállítását. Ez a tárlat nyolc téma köré rendezve, archív képek és személyes interjúk felhasználásával mutatja be a múlt század zsidóságára jellemző életképeket.

A kiállítás sajátossága, hogy diákok készülnek fel az élettörténetekből, és ők vezetik végig társaikat a tárlaton. A tanárnő reményei szerint sikerül – a kiállítás eszmeiségének megfelelően – olyan összefogást teremteni a soproni iskolák között, amelynek eredményeként több intézmény tanulói együtt dolgozhatnak, és így mindenki a saját iskolájából jött osztályoknak mutathatja meg az anyagot.

■ Cs. B.

FOTÓ: CSEHI BERNADETT

Rukkolj elő megunt könyveiddel!

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

A legtöbben úgy vagyunk némely könyvünkkel, hogy mi magunk már nem látjuk semmi hasznát, és sajnáljuk, hogy foglalja az értékes helyet a könyvespolcunkon, kidobni mégsem szeretnénk. Ilyenkor jöhet kapóra, ha az illető kötetet egy másikra tudjuk cserélni – erre a célra a magyar internetezők már elérhetnek egy remek eszközt.

A *Rukkola (http://rukkola.hu)* – az első magyar on-line közösségi könyvcserélde – még csak július 10-én indult, de máris hatalmas visszhangot keltett az interneten. Maguk az oldal indítói is meglepődve tapasztalták, hogy az ötletükre – a használt könyvek csereberéjére – sokkal többen vevők, mint azt valaha is hitték volna. A közösségi oldalakon, blogokon és a sajtóban gyorsan elterjedt a könyvcserélős oldal híre, és pár hét elteltével a *rukkolás* és a *happolás* szó új kontextusban épült be az internetes köznyelvbe: aki rukkol, az előáll a saját megunt könyveivel, hogy utána másoktól happoljon, azaz elkérje az ő cserére szánt példányaikat. És ami igazán lendületet ad az egész kezdeményezésnek: mindezt ingyen.

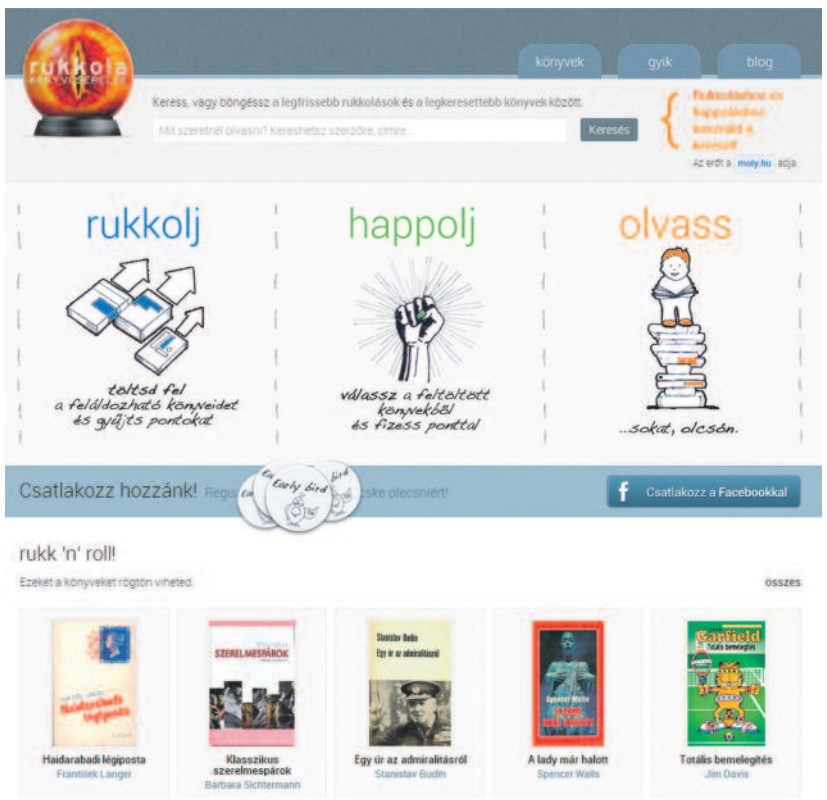

A fentiek fényében érthető módon az oldal pár nap alatt akkora forgalmat generált, hogy csak szerverbővítéssel lehetett kezelni a megnövekedett igényeket. Mostanra négyezer felhasználó regisztrált, ők több mint harmincezer könyvet tettek elérhetővé egymás számára. A könyvek átadása jelenleg személyesen vagy postán küldve lehetséges, ily módon eddig összesen mintegy ötezer könyv cserélt gazdát a *Rukkola* segítségével.

A felhasználók visszajelzései alapján a *Rukkola* közössége is viharos gyorsasággal épül; a személyesen átadott könyveknek köszönhetően már új barátságok vannak kialakulóban, nem beszélve a facebookos aktivitásról: örömmel ismerik fel a saját könyveiket a „Pózolj rukkolás könyvvel" játék képein.

A közösség tagjai örülnek rég vágyott, ingyen szerzett könyveiknek, de még boldogabbá teszi őket, hogy a számukra már feleslegessé vált kötetekkel megörvendeztetnek – ismeretlenül is – másokat. A legtöbbjük kis ajándékot is rejt a könyvekbe; olyan az egész, mintha a tagok valamilyen titkos klubhoz tartoznának, amelynek különleges nyelvét és működési elvét csak ők értik. A napokban még tovább bővülhet a jelenleg négyezres közösség, hiszen a fejlesztők lehetővé teszik az oldalra való direkt regisztrációt is a Facebook-csatlakozás mellett.

A *Rukkola* gyors fejlődése persze nehezen lett volna elképzelhető, ha nem áll mögé a *Moly* könyves közösségi oldal *(http://moly.hu)*, amely a rendszer adatbázisát szolgáltatja. Így a tagoknak nem maguknak kell felvinniük az egyes kötetek adatait, hanem a „nagy testvér" kiépített infrastruktúráját használhatják, vagyis elég csak rákeresni a csereként felajánlott könyvre, és az úgy jelenik meg a rendszerben, mintha mindig is egy százezer kötetes adatbázis lett volna mögötte.

Az internetes világban nem szokatlan az erőforrások ilyen megosztása, hiszen ebből a kapcsolatból mindkét fél profitál. A *Rukkola* az első naptól kezdve teljes adatbázissal működhet, míg a *Moly* látogatókat nyer azáltal, hogy a felajánlott könyvek adatlapjairól az érdeklődő olvasók a könyves közösségi oldal értékeléseire ugorhatnak egy kattintással.

Persze a sikerhez általában még ez sem elég, de a *Rukkola* csapata példaértékű közösségi kommunikációjával is kiérdemelte a sikert. Facebook-oldalukon szinte folyamatosan tesznek közzé olyan híreket, érdekességeket, játékos felhívásokat, amelyek mozgásban tartják a közösséget.

Valójában a *Rukkola* remek esettanulmány, amely az indítók blogjának és a *Facebooknak* köszönhetően tökéletesen lett dokumentálva. Az oldal indulása előtti időktől kezdve érdemes megnézni, hogy milyen eszközöket és hogyan használtak. És utána egy hasonlóan jó ötlettel megismételni a sikerüket…

■ N. B.

Isten nyila?

Nyáréjszakán gyanútlanul andalog a szegény áldozat, például a Pieninek hegyeiben. Jönnek a sötét fellegek. Elered az eső. Aztán rákezdenek odafenn. A régiek még úgy magyarázták – gyermekeiket vagy tán magukat nyugtatva –: „kugliznak az angyalok". Viharban, oltalmat nem lelve azonban bajosan érkezik a mese…

A nyári esők kevéssé üdítő kísérői a villámok. Határon innen és túl is lecsapnak kíméletlenül. Lengyelország déli hegyvidékén egy egész kiránduló családot végeztek ki július 25-én. Egy házaspárt és egy leendő házaspárt.

Nálunk idén talán még nem voltak ily „hatékonyak". Agyagosszergény focistáit kemény fából faragták, legtöbben már a szerencsétlenség másnapján, július 30-án elhagyhatták a kórházat.

Csupa életrevaló ember az áldozat: kirándulók, sportolók. Barátságos mérkőzéseket játszók. Életet üdvözlők, szórakozók. Úgy látszik, ez nem védjegy. Az égi rögtönítélő bírákat ez nem érdekli.

Akkor tehát vakvéletlen, ki lesz áldozat? Vagy „a sors keze"? Valaknek villám a végzete? Isten útjai újfent kifürkészhetetlenek?

Hallani ezeknél méltatlanabb halálhíreket is, melyek később – kínunkban – inkább a fekete humornak adnak táptalajt. Torkán akadt, fejére esett, elesett… Ezek a történetek attól hátborzongatóak, hogy velünk ugyanígy megeshettek volna.

Hálát adunk-e nap mint nap ép bőrünkért? Mit üzennek nekünk a gyilkos villámok? Mit üzent nekünk a vörösiszap, és mit a cunami? Üzent-e egyáltalán valamit? Vagy kinőttük már Nóé bárkáját? Ostobaság szükségszerűséget keresni az érthetetlennek és értelmetlennek látszó dolgokban?

Ki tudja? Mindenesetre tény, hogy az Evangélikus Élet szerkesztősége a múlt héten megúszta. Két ízben csapott be ugyanis a „ménkű" az Üllői úti központ belső udvarára, épp a Szélrózsa-szám lapzártájának utolsó óráiban…

A mi számítógépeinkben nem esett kár. Két szinttel feljebb lakó lelkész testvérünk azonban szomorúan közölte: ne várjunk tőle jegyzetet. Az ő gépe odalett…

■ – KINYIK –

Mérsékeltebb volt a fertőzésveszély

Fertőzésveszély sajnos mindig mindenütt fennáll. E sorok írója lapunk múlt heti, „szélrózsás" számában csak részben helytálló információ alapján hívta fel a figyelmet a 9. országos evangélikus ifjúsági találkozó potenciális veszélyforrásaira.

Volt ilyen ötlet, de mint kiderült, a szervezők azt végül mégis elvetették, hogy az *élő könyvtárból* ki lehessen „kölcsönözni" homoszexualitásukat nyíltan vállaló személyeket. Hála Istennek a bölcs döntésért!

(Miután a szervezők felé bocsánatkéréssel kizárólag mi tartozunk, így talán méltányolható, hogy a dezinformátor *személyének felfedésétől eltekintünk.)*

■ KÁROLY GYÖRGY TAMÁS

Meghívó kantátazenés istentiszteletre

Az acsai evangélikus templomban augusztus 12-én, a fél 11-kor kezdődő istentiszteleten a fóti Evangélikus Kántorképző Intézet augusztusi tanfolyamának kórusa előadja *J. S. Bach BWV 70. Wachet, betet, betet, wachet!* című kantátáját. A kantátazenés istentiszteletre mindenkit szeretettel várunk.

EVANGÉLIKUSÉLET.HU

ZSIRAI LÁSZLÓ

Üzenet

Bágyadt, júliusi délután terpeszkedik a tóparti strandon. A nap alkonyi búcsúja előtt még aranyos derűt szór a pázsiton heverő emberekre. Figyelmük őrzi-vigyázza a kifeszített, türkiz tófelszínt és a túlpart zsongó zöld hegyoldalait.

Gézaváry mindig ide menekül, amikor nyugalomra vágyik, amikor már huzamosabban és csillapíthatatlanul éhezik az Istentől áldott természet idegcsillapító ölelésére. Dolgozószobájában könnyedén magára hagyja ilyenkor a könyökével koptatott íróasztalt s az asztalon terpeszkedő számítógépet. Utóbbit egyszerűen csak robotnak nevezi, hiszen a robotmunkát testesíti meg. Azt a kíméletlen készenlétet könyörtelenül követelő billentyűkalapálást, amelyet írásnak neveznek. E működés eredménye persze többnyire felemelő, mert a lelke kútjának mélyéből felhozott versek, novellák, regények a jóság boldogságát közvetítik az olvasóiknak.

Kell-e ennél nemesebb szándék?

Olyan küldetés ez, mint ételt adni az éhező gyermekeknek, bekötözni a sérültek sebeit, vigaszt nyújtani az elkeseredetteknek. Ebben a fékevesztett mai világban különösen nagy szükség van a lelki támaszra.

Érdekes, hogy a strand moraja nem zavarja Gézaváryt. Éppen ellenkezőleg. A kissé távolabb tollaslabdázó kislányok beszélgetése csak annyira éri el fülét, akár a hajnali madárcsicsergés: rigók, fenyőpintyek, cinegék gyengéden riadóztató kórusa. Minden hajnalban így adják tudtul az ébredező emberek számára, hogy új nap indul, újabb lehetőségek jegyében.

Kisvártatva mégiscsak arra lesz figyelmes, hogy a közeli nyugágyak felől beszélgetés foszlányai erősödnek. Odapillant. Két fürdőruhában pihenő nagymama társalog egymással a homlokukra tolt szalmakalapok alól.

– Képzeld csak! Az a megátalkodott bátyám minden ingóságot eltüntetett szegény anyánk házából, mire mi odaértünk – jelenti ki egyikük.

– Tényleg? Hogyhogy? – ámul el a másik.

– Bosszúból. Azért, mert azt gondolta, befolyásoltam az anyut abban, hogy a végrendeletben a fiamat is megjelölje örökösként.

– Ugye nem volt igaza a bátyádnak?

– Persze hogy nem. Ám hogy a vevővel összejátszott a hátam mögött, és legalább egymillióval átvert, az tuti. Most mit szólsz ehhez, Pirikém?

– Aljasok, Gizus, aljasok! Az én öcsém is, amint megorrolta, hogy nem akarom a nyaralómat potom és bizonytalan életjáradékért áttestálni a családjára, egyből követelőzni kezdett.

– Jaj, Istenem, Pirikém! Mit követelt tőled?

– Azt a bronzszobrot, amit még Rómából hoztak a szüleim a nászútjukról.

– Csak nem az angyalkát az ágyneműtartó tetejéről?

– De igen, azt. Pedig anyám kifejezetten rám hagyta. Aladár megörökölte a szüleim lakásának nagyobb hányadát. Rengeteg könyvet is adtam neki, de most a szobrot követeli.

– Mire fel, drágám?! Hiszen semmi köze a nyaralódhoz a szobornak.

– Mert nem ígértem neki potom pénzért a nyaralót.

– Na, most mondd!

– Számítók. Az ember saját testvérei.

– Aljasok, fogalmuk sincs a szeretet parancsáról.

– Nincsen, Gizus, ezekben se tapintat, se szeretet.

Gézaváry figyelme más irányba fordul az árnyékban pletykálkodó hölgyektől. Suttogó hangjukat egyébként is elnyomja a strand hangszóróiból áradó zene. Ez sem zavarja Gézaváryt, mert az énekes lírai számot ad elő. *„Nem tudom, hívsz-e holnap, / nem tudom, jössz-e holnap, / de szeretném, ha szeretnél ma még. / Nem tudom, látsz-e holnap. / Nem tudom, lesz-e holnap. / Szeretném, ha szeretnél ma még"* – hallja a kellemes hangú énekest.

– Mi ez a szám, fiúk? – tudakolja a szomszédságába telepedett fiatalemberektől. Azok fülig érő szájjal felelik:

– A Tunyogi Rock Band egyik sikerszáma. Üzenetként küldtük a Marinak meg a Zsuzsinak. Hallhatják a zuhanyzóban is.

– Köszönöm, fiúk! – mondja Gézaváry, és hallgatja tovább a szokatlanul nemes gondolatú szövegnek alárendelt muzsikát.

„Ha nézhetném, ahogy elalszol. / Ha itt lennél, mikor ébrednék. / Ha mégis máshogy lenne, / és én már nem leszek benne, legyen szép. / Legyen úgy is szép. / Akárhol és akármerre, / vezessen a jó szerencse, / és segítsen, segítsen az ég" – terjed a dal friss levegője az alkonyat felé hajló júliusi délutánban.

A rockerek sokszor vallanak Istenről, és szívből sokat tudnak a szeretetről. A hazaszeretetről is. Húsvét előtt szentképet lelt a hentesboltból hazavitt csomagban. Jézus Krisztus áldást osztó kezére figyelt fel a domború aranyozással díszített képen, amelynek hátoldalán kézzel formált felirat állt: *„Ne féljetek!"*

Hamisítatlan magyar jellem a hentes, a rockerek többsége az, szívében a szeretet izma pumpálja a vért. A pünkösd előtti pénteken nem találta az üzletben. Helyettesétől tudta meg: befizetett a székely zarándokvonatra, és elutazott a csíksomlyói búcsúba.

Gézaváry legszívesebben a hentes jelleméről mesélne a zsörtölődő hölgyeknek, de azok már a strand kijáratánál járnak színes köntöseikben, az oldalukon fityegő, csinoska gyékénytáskáikkal.

Mire megszólalnak a nyaralótelepi kápolna esti misére hívó harangjai, az író is pakolni kezd, aztán lassan elindul a társalkodó hölgyek után a kijárat irányába. Arra, amerre narancsvörös korongjával búcsúzik a nap a tiszta égbolton, mintha holnap hajnali visszatértét ígérné a nyári alkonyatban.

HÍREK, HIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK

Kiadó Budapest XII. kerületében, a MOM Park közelében 1,5 szobás, étkezőkonyhás, összkomfortos, bútorozott, 65 m²-es lakás. Telefon: 20/941-0774.

* * *

Kedves Gyülekezetek! Balatonboglár, Siófok – még a nyáron. Bármikor: Szeged, Kaposvár, Zalaegerszeg, Budapest. *Takáts Eszter Nem a jutalomért* turné. Szeretném elvinni a koncertet Önökhöz.

Jelentkezés: *Szabó Attila,* e-mail: szahabb@gmail.com.

Kollégiumi felhívás

A Magyarországi Evangélikus Egyház Budapesti Kollégiuma (VII. kerület, Rózsák tere 1.) *felvételt hirdet a 2012/2013-as tanévre középfokú képzésben részt vevő lányoknak és fiúknak* egyaránt. Előnyünk a folyamatos nyitva tartás, a jó megközelíthetőség és a helyben főzött, változatos étrend. Ugyanitt szorgalmi időszakon kívül szállláslehetőség – szolid helyen, szolid árakon – minden korosztály számára, határon innenről és határon túlról érkezőknek egyaránt!

Érdeklődni és jelentkezni a *vermesne.nikoletta@lutheran.hu* e-mail címen, az 1/351-0522-es és a 20/824-9060-as telefonszámokon lehet. Szeretettel hívjuk és várjuk az érdeklődőket!

HIRDETÉS

Fogadóórámat minden hónap első hétfőjén tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országosfelügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület felügyelője

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy *di Gleria Győző,* szerető apa, testvér, rokon, barát július 21-én este 8 órakor, 79 évesen visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Drága halottunk hamvait augusztus 8-án 15 órakor helyezzük örök nyugalomra az ivánccsai református temetőben evangélikus szertartás szerint.

A gyászoló család

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból augusztus 5-étől augusztus 12-éig

VASÁRNAP

8.05 / MR6 – A régió rádiója
Kapocs
(vasárnapi ökumenikus műsor)
13.30 / Duna Tv
Szerelmes földrajz
Őrségi időszámítás
Rudolf Péterrel
és Nagy-Kálózy Eszterrel
15.05 / Bartók rádió
Jubilate Deo
Benne:
Fasch: Laetatus sum – 121. zsoltár
Bach: Sei gregrüsset Jesu gütig – korálpartita BWV 768.
15.45 / Duna World
Szóról szóra magyarul
22.00 / Duna Tv
Vakációs könyv
(török játékfilm, 2008) (88')
1.35 / m1
Nagyon zene (koncertfilm)
Magashegyi Underground

HÉTFŐ

9.05 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne:
Campra: Miserere
12.40 / Tv2
Egy hét Pesten és Budán
(magyar film, 2003) (86')
14.15 / Duna Tv
Hajdú Open – Nemzetközi Táncverseny
Hajdúböszörmény, 2011
18.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője: Joseph Haydn
Életmű – misekeretben
20.55 / Duna World
A rejtélyes XX. század
Kun Miklós történész műsora
21.15 / Bartók rádió
Banda Ádám (hegedű), Csalog Benedek (fuvola) és Christine Schornsheim (csembaló) Bach-műveket játszik

KEDD

9.05 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne:
Puccini: Messa di Gloria
14.15 / RTL Klub
Az értelem diadala
(amerikai film, 2004) (86')
18.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője: Joseph Haydn
Nagyszabású egyházi művek az Esterházy-szolgálat idején
20.04 / M1
Abszolút London
Kulturális olimpia
22.00 / Duna World
Két világ közt – Portré Aknay Jánosról
(magyar portréfilm)
23.00 / Filmmania
A kórhozat útja
(amerikai filmdráma, 2002) (112')

SZERDA

8.45 / M2
Telepódium
A kör négyszögesítése
9.30 / M1
XXX. nyári olimpiai játékok
Benne:
Kajak-kenu döntők
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…"
A református egyház félórája
19.35 / Bartók rádió
Bravissimo!
Benne:
Jean Legoupil játszik a budavári Mátyás-templom orgonáján
19.40 / Pax Tv
A Deák téri evangélikus múzeum
(ismeretterjesztő film)
1.00 / Kossuth rádió
Shakespeare-éjszakák
János király

CSÜTÖRTÖK

9.05 / Kossuth rádió
Aranyalap
Hanglemezmúlt
9.05 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne:
Widor: Toccata az V. orgonaszimfóniából
10.10 / M2
Magyar elsők
Az első magyar ejtőernyős
11.00 / Duna Tv
Pannon expressz
Lenti
16.00 / Pax Tv
Felekezetközi zsoltárolvasás
18.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője: Joseph Haydn
Mise szorongattatás idején
23.35 / M1
Tűzveszély
(amerikai–dél-afrikai–francia–angol film, 2006) (97')

PÉNTEK

5.49 / M2
Főtér
8.00 / M1
Balatoni nyár
(magazinműsor)
13.45 / Bartók rádió
Hangverseny délidőben
Az Amadinda ütőegyüttes játszik
14.00 / Pax Tv
Tégy eggyé, Urunk!
15.35 / Duna Tv
Varázslatos tanúhegyek
(magyar ismeretterjesztő film)
18.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője: Joseph Haydn
Hálaének Istenhez
20.55 / Duna World
Barangolás öt kontinensen
1.00 / Kossuth rádió
Shakespeare-éjszakák
V. Henrik

SZOMBAT

6.25 / M1
Zegzugos történetek
Budapest – Csarnok tér
8.10 / M2
Mesék Mátyás királyról
(magyar rajzfilm)
9.30 / M2
Csillagszemű
(magyar tévéfilm, 1977) (55')
10.00 / Duna Tv
Élő egyház
(vallási híradó)
12.15 / Duna Tv
Lyukasóra
(irodalmi műsor)
17.40 / Duna World
Mikrobi
(magyar rajzfilm)
19.35 / Bartók rádió
Puccini: Triptichon
(három egyfelvonásos opera)
23.35 / RTL Klub
Sorsvonat
(amerikai film, 2007) (93')

VASÁRNAP

8.05 / Régió Rádió
Zsinatoló
(vasárnapi ökumenikus műsor)
11.30 / Duna Tv
Beavatás
Czakó Gábor televíziós esszéje
15.05 / Bartók rádió
Jubilate Deo
Évszázadok egyházi muzsikája
16.50 / M1
XXX. nyári olimpiai játékok
Férfivízilabda-döntő
21.10 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Benne:
Andrea Gabrieli: Missa Apostolorum
22.00 / M2
A XXX. nyári olimpiai játékok záróünnepélye
23.35 / Duna Tv
Makám-koncert
(magyar koncertfilm, 2008)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (augusztus 5.)
Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el. Mk 13,31 (Jer 1,12; Mt 25,14–30; Fil 3,7–11/12–14/; Zsolt 141) Az elmúlásról mindenkinek van személyes tapasztalata. Fájdalmasan érint minket, hogy minden elmúlik egyszer, a test megöregszik, majd meghal, a teremtett világ jelenségei, tárgyai, történései, élőlényei idővel megszűnnek, átalakulnak, elmúlnak. Egyes-egyedül Isten teremtő szava, az Ige, a logosz marad meg mindörökre. Kezdetben volt, és soha nem múlik el. Ez a szó teremtette meg a létezőket, földi megtestesülése pedig Jézus Krisztus. Ahogyan a világot most tapasztaljuk, meg fog szűnni – de Isten szava új életet, új világot, új eget és új földet teremt. Minket pedig hitünk által feltámaszt, és örök életet ad. Ez igazi, erőteljes vigaszunk most is – az elmúlás tapasztalatával szemben.

Hétfő (augusztus 6.)
A tanítványok elindultak, és hirdették az embereknek, hogy térjenek meg. Mk 6,12 (Ez 33,12; 1Kir 3,16–28; Mk 6,30–44) Mindannyian szabadításra szorulunk, akár tudunk róla, akár nem. Miért? Mert bukott világban élünk, a bűnbe esett állapot határoz meg mindent. Hová fordulunk ebben az állapotunkban? Arccal a bűn világa felé vagy 180 fokos fordulattal Isten világa felé? Utóbbi – a metanoia –, a megfordulás, a megtérés az első lépés a szabadulás felé vezető úton, amelyen nem a magunk erejéből járunk, hanem Szabadítónk, Urunk vezet minket végig. A megtérésre való felszólítás mind a mai napig hirdettetik. Még van idő – amíg van idő…

Kedd (augusztus 7.)
Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem! Zsolt 51,12 (1Kor 6,20; Ez 3,16–21; Mk 6,45–56) Miért is van szükségünk e kettőre? A földi élet megpróbáltatásaihoz, folyamatos küzdelmeihez, szenvedésének elviseléséhez lelkierőre van szükségünk. Hogy a küzdelmekben ne tévedjünk el, hogy ne ragadjanak el gonosz indulatok, azt csak a szívünk tisztasága és rendszeres megtisztítása teheti lehetővé. Egyiket sem tudjuk megteremteni a magunk erejéből, teljes mértékben rá vagyunk szorulva a Szentlélek erejére. Teljes bizalommal forduljunk hozzá, mint a zsoltáros, aki tudta, hogy kérése mindennap meghallgatásra talál.

Szerda (augusztus 8.)
Őrizd meg a rád bízott kincset. Fordulj el a hazug módon ismeretnek nevezett, szentségtelen, üres beszédektől és ellenvetésektől. 1Tim 6,20 (Ézs 44,25; Mt 19,/4–7/8–12/13–15/; Mk 7,1–15/16/) Az evangélium, Isten kinyilatkoztatott igazsága a legnagyobb kincsünk. A világ azonban telis-tele van megtévesztő tévtanításokkal, hazugsággal, üres beszéddel, csakúgy, mint Pál apostol korában. Veszélyük abban rejlik, hogy igazságmagvakat, féligazságokat tartalmaznak, és keveredik bennük az igazság a hazugsággal. Eltérítenek az Isten felé vezető ösvénytől. Mindennap imádkozzunk útmutatásért, hogy a helyes irányba nézve ne tévedjünk el! Őrizzük meg szívünkben tisztán Jézus Krisztus tanítását.

Csütörtök (augusztus 9.)
Vigadozni fogok az Úr előtt, örvendezek szabadító Istenem előtt. Hab 3,18 (Mk 2,19a; Ef 5,15–20; Mk 7,17–23) Már az izráeli prófétai hagyomány is tudott az eszkatologikus örömről, amely Isten népére vár a szabadítást követően. Ennek képe (lásd az újszövetségi igét) Jézusnál egy örömteli menyegző, ahol mindenki boldogan ünnepel, és Istent dicsőíti. Mi is ez? A megváltás, a feltámadás és az örök élet soha meg nem szűnő öröme. S hogy miként lehet nekünk ebben részünk? *Hitünk* van abban, hogy Krisztus megváltó műve által megigazulunk. *Reménységünk* szerint elnyerjük az örök életet. És végül: *szeretetben* éljük földi életünket, ahogyan Jézus tanította.

Péntek (augusztus 10.)
Krisztus mondja: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket." Jn 15,12 (Zsolt 119,26; Jn 19,9–16a; Mk 7,24–30) Amilyen egyszerűnek hangzik, olyan nehéz ennek a megvalósítása! *Úgy* szeretni, ahogy Krisztus szeret – nem támasztva feltételeket, nem személyválogatón, nem hangulatból, hanem mélyen, tisztán, soha el nem múló szeretettel… Jézus még a kereszten is imádkozott az őt gúnyolókért, ellenségeit is szerette, és testvéreinek nevezte a társadalom megvetett, kirekesztett rétegeihez tartozókat, akik hittel fordultak hozzá gyógyulásért, szabadításért. Erre a szeretetre mi bizony csak törekedni tudunk – emberfelettinek tűnik, de ehhez is kérhetjük tőle az erőt. Egész életünk legnagyobb, legszebb feladata ennek az isteni szeretetnek a megélése.

Szombat (augusztus 11.)
Jól láthatja utaimat Isten, és számon tarthatja minden lépésemet. Jób 31,4 (2Kor 5,10; Lk 12,42–48; Mk 7,31–37) Isten jól látja és számon tartja mindenki cselekedeteit, gondolatait, szíve szándékait. Jóbra hihetetlen nagy szenvedést, próbát bocsátott, hogy meglássa, kitart-e hűségesen szolgája. Jób nyíltan, tiszta lelkiismerettel állt az Úr elé, mert megtartotta parancsolatait. Ez a hit – az Istenbe vetett bizalom és hűség – adta neki a szenvedés közepette is a belső nyugalmat. Arra kell törekednünk, hogy mi is elmondhassuk Jóbbal: nincs titkolnivalónk Isten előtt, szavainkkal, cselekedeteinkkel mindig Istenhez hűen igyekeztünk élni, magunkat mindig az ő kegyelmében tudva.

■ Kőháti Dorottya

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu. • **Hirdetésfelvétel**: hirdetes@evelet.hu. **Előfizetés**: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség**: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu). **Főszerkesztő**: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). **Rovatvezetők**: Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adámi Mária, Boda Zsuzsa, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kendeh K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Prőhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 212315